gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011 en Meerjarenraming 2012-2015

INHOUDSOPGAVE

Begroting 2011
Meerjarenraming 2012–2015

INLEIDING 6

FINANCIËLE POSITIE 10

PROGRAMMA 1 - BESTUUR EN BURGER 18

PROGRAMMA 2 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID 24

PROGRAMMA 3 - OPENBARE RUIMTE 30

PROGRAMMA 4 - ECONOMIE 36

PROGRAMMA 5 - SCHOLING EN VORMING 38

PROGRAMMA 6 - WELZIJN EN CULTUUR 44

PROGRAMMA 7 - ZORG, WERK EN INKOMEN 48

PROGRAMMA 8 - BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO) 56

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 62

SPECIFICATIE VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN 63

OVERZICHT VAN BEOOGDE MUTATIES RESERVES 64

SPECIFICATIE VAN DE STAND EN HET VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN 65

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN 68

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN 72

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN 78

PARAGRAAF 4: FINANCIERING 84

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN 88

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID 104

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING 106

BESLUITVORMING. 110

BEREKENING EMU-SALDO 112

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011
en
Meerjarenraming
2012-2015

Inleiding

INLEIDING

Aan de raad van de gemeente Neder-Betuwe.

Aanbieding
Met veel genoegen presenteren wij u de begroting 2011 van de gemeente Neder-Betuwe, inclusief de meerjarenraming 2012 tot en met 2015. In deze stukken doen wij voorstellen aan de Gemeenteraad voor de uitvoering van het beleid. Dit beleid is voornamelijk verwoord in het vastgestelde coalitieprogramma 2006-2010 "Voortvarend verder" en het aangeboden coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in ambitie".

De begroting is het document waarmee de raad het college een opdracht meegeeft, de prestaties vaststelt en de budgetten voor de programma's in 2011 bepaalt.

De begroting is opgezet met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Naast deze bron zijn ook de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene Wet Bestuursrecht en het provinciaal Beleidskader Financieel toezicht van belang.

De begroting 2011 en de meerjarenraming 2012-2015 zijn opgebouwd uit de volgende onderdelen:
- Inleiding
- Financiële positie
- Programma's
- Overzicht algemene dekkingsmiddelen
- Overzicht beoogde mutaties reserves
- Paragrafen
- Besluitvorming.

Algemeen
De aanbieding van deze begrotingsstukken vindt plaats op grond van artikel 190 van de gemeentewet. De vaststelling staat gepland voor uw vergadering van 11 november 2010, zodat de stukken voor de wettelijke datum van 15 november bij onze toezichthouder kunnen worden ingediend.

Om te voldoen aan artikel 190 van de gemeentewet biedt het college jaarlijks de raad een ontwerp aan voor de begroting (2011) met toelichting en een meerjarenraming voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende jaren (2012-2014). Bij deze begroting is er echter voor gekozen om ook de jaarschijf 2015 toe te voegen. Zo is er vroegtijdig inzicht in de verwachte financiële positie voor het jaar 2015 en omdat de verwachte korting op het gemeentefonds in 2015 gerealiseerd moet zijn bieden wij uw raad de ruimte om juiste afwegingen maken.

Behalve een financiële planning is een begroting een overkoepelend beleidsplan voor de komende jaren. Om uw raad beter te kunnen informeren en in staat te stellen uw kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen is er voor gekozen om de nieuwe opzet, die in 2009 is opgesteld, voort te zetten.

De nieuwe opzet heeft als doel de begroting makkelijk leesbaar te maken en door een eenduidige structuur kan het te voeren beleid inzichtelijker gemaakt worden. Bij de opzet van elk programma vindt u de volgende drie onderdelen:
- Algemeen (programma-inhoud, relevante kaders en ontwikkelingen)
- De drie "w"-vragen;
- Tabel effect- en prestatie-indicatoren

Zo ontstaat snel inzicht in de voornemens en de beoogde resultaten. Waar nodig en mogelijk zijn kengetallen toegevoegd (effect- en prestatie-indicatoren). Het is te vroeg om iets te zeggen over de effecten van het gebruik met kengetallen.
Wel hebben wij ten opzichte van de begroting 2010 nog eens kritisch gekeken naar de opbouw van de twee "w" vragen en de meerwaarde hiervan als informatievoorziening aan de raad.
Ook is het aantal prestatie- en effectindicatoren ten opzichte van de begroting 2010 verminderd omdat bleek dat voorgestelde prestatie- en effectindicatoren niet altijd meetbaar zijn.
De in deze begroting opgenomen prestatie- en effectindicatoren kunnen wij blijven volgen op basis van de huidige budgetten.

Nu ligt de begroting 2011 voor, zoals deze door uw raad vastgesteld kan worden. De begroting is gebaseerd op de vastgestelde kadernota 2011-2014. Tevens wordt er door ons een dekkingsplan voorgesteld waardoor de begroting en de meerjarenraming sluitend zijn.

De begroting biedt naar onze mening voldoende handvatten voor de kaderstellende en controlerende rol van uw raad. Via de programma's wordt:

- Vooraf richting gegeven;
- Tussentijds gelegenheid geboden om de beleidsrealisatie te volgen en
- Na afloop van een jaar de mogelijkheid geboden voor controle en evaluatie van het gerealiseerde beleid.

Budgetautorisatie

De autorisatie van de begroting is een specifieke invulling van de kaderstellende functie. Door de autorisatie worden budgettaire kaders voor een jaar aangegeven. Uw raad heeft ook een kaderstellende functie op het terrein van meer beheersmatige aspecten. De door u vastgestelde verordeningen op grond van de artikelen 212, 213 en 213a van de Gemeentewet hebben betrekking op het financieel beheer en beleid, de controle en de rechtmatige, doeltreffende en doelmatige besteding van middelen.

Uw raad stelt de kaders voor de belangrijke, politiek relevante onderwerpen. Het dualistische stelsel vereist een raad die bereid is details te laten voor wat ze zijn en te sturen op het niveau van de programma's en de maatschappelijke resultaten die daarbij zijn bepaald. De raad autoriseert de budgetten op programmaniveau en de daarbij aangegeven inhoud. De inhoud van de programma's is niet meer weergegeven in de vorm van producten, maar in de vorm van saldi per beleidsthema.

Als uw raad de kaders voor de programma's en de begrotingen heeft vastgesteld nemen wij de uitvoering ter hand en wij leggen daar op meerdere momenten verantwoording over af.
Wij zullen uw raad tijdig van die informatie voorzien die u nodig heeft om uw controlerende functie goed te kunnen uitoefenen.
Opgemerkt moet worden dat de in deze begroting beschreven programma's gebaseerd zijn op de huidige taken en de huidige formatie. Als gevolg van de nog te voeren kerntakendiscussie zullen deze voor de jaren 2012 tot en met 2015 consequenties kunnen hebben.

Opheusden, 28 september 2010.

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011 en Meerjarenraming 2012-2015

Financiële Positie

FINANCIËLE POSITIE

De uiteenzetting van de financiële positie met toelichting

Artikel 20 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) geeft aan, dat de uiteenzetting van de financiële positie uit twee delen bestaat:

1. Een raming voor het begrotingsjaar die de financiële gevolgen van het bestaande beleid en het nieuwe beleid van de programma's moet bevatten.
2. Afzonderlijk aandacht te besteden aan
   - De jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen
   - De investeringen onderscheiden in investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
   - De financiering
   - De stand en het verloop van de reserves
   - De stand en het verloop van de voorzieningen

Overzicht financiële positie 2011-2015

Hieronder volgt een overzicht van de financiële positie van de gemeente Neder–Betuwe.
De financiële positie is gesplitst in bestaand beleid en nieuw beleid. Het bestaande beleid is gebaseerd op de 1e bestuursrapportage 2010.
De financiële doorwerking van de 2e bestuursrapportage 2010 is gebaseerd op de op 7 oktober 2010 vastgestelde 2e bestuursrapportage 2010.
Het nieuw beleid is gesplitst in "nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014" en het als voorstel opgenomen dekkingsplan 2011-2015.

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de financiële positie 2011-2015

Overzicht Financiële Positie 2011-2015							
				Meerjarenraming			
	rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	€	€	€	€	€	€	€
Bedragen x	€ 1.000						
Bestaand Beleid							
Het geraamde resultaat voor bestemming	1.156	-27	-300	-13	137	120	120
Beoogde toevoegingen en onttrekkingen reserves	-855	-678	-303	-216	-254	-237	-237
Het geraamde resultaat na bestemming	302	-705	-603	-229	-117	-117	-117
+ = tekort - = overschot							
2e bestuursrapportage 2010							
Financiele doorwerking 2e bestuursrapportage 2010	0	-12	479	-23	-41	-43	-43
+ = tekort - = overschot							
Het geraamde resultaat na bestemming inclusief bestaand en 2e bestuursrapportage 2010	302	-717	-124	-252	-158	-160	-160
Nieuw Beleid							
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	0	0	393	390	708	1.201	1.629
Voorgesteld dekkingsplan 2011-2015	0	0	-275	-638	-1.156	-1.381	-1.531
Totaal Nieuw Beleid	0	0	118	-248	-448	-180	98
+ = tekort - = overschot							
Het geraamde resultaat na bestemming inclusief bestaand en nieuw beleid en de 2e bestuursrapportage 2010	302	-717	-6	-500	-606	-340	-62
+ = tekort - = overschot							

Bestaand beleid

In de begroting 2011 en de meerjarenraming 2012-2015 betreft bestaand beleid de situatie tot en met de 1e bestuursrapportage 2010.
Op basis van bestaand beleid, zoals vermeld in de kadernota 2011-2015, geeft de financiële positie 2011-2015 een sluitend beeld. De begroting is sluitend en de meerjarenraming ook. Voor 2011 een overschot van € 603.000, voor 2012 een overschot van € 229.000 en voor 2013 tot en met 2015 een overschot van € 117.000.

Aangezien de behandeling en vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2010 kort geleden heeft plaatsgevonden Is het niet mogelijk geweest om de structurele gevolgen van de 2e bestuursrapportage 2010 onder de diverse programma's te verwerken. De structurele financiële effecten van deze bestuursrapportage zijn beperkt. Daarom is de structurele doorwerking van de 2e bestuursrapportage 2010 apart inzichtelijk gemaakt binnen de financiële positie zodat door u de juiste afwegingen gemaakt kunnen worden.
Als de financiële gevolgen van de 2e bestuurrapportage 2010 worden betrokken bij het bestaande beleid is nog steeds sprake van een sluitende begroting en meerjarenraming.

Nieuw beleid:

Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota

In de begroting 2011 en de meerjarenraming 2012-2015 zijn onder nieuw beleid de ontwikkelingen van uit de vastgestelde kadernota 2011-2014 opgenomen. Het betreft hier zaken als nieuwe ontwikkelingen zoals minder toerekening van uren aan grondexploitaties en exploitatieovereenkomsten, aanpassingen algemene uitkering uit het gemeentefonds, toename heffingen onroerende zaak belasting (inflatiecorrectie) en de vorming van een buffer voor uitvoering van nieuw beleid die voort zal vloeien uit het coalitieprogramma 2010-2014 en het uitvoeringsprogramma.

De financiële gevolgen van de vastgestelde kadernota 2011-2014 zijn hieronder weergegeven.

		Meerjarenraming			
Specificatie Nieuw Beleid	**Begroting 2011 €**	**Raming 2012 €**	**Raming 2013 €**	**Raming 2014 €**	**Raming 2015 €**
Bedragen x	**€ 1.000**				
Nieuw beleid					
Nieuwe ontwikkelingen in de programma's	382	521	511	500	499
Nieuwe ontwikkelingen in de paragrafen	300	334	344	421	422
Aanpassing algemene uitkering uit het gemeentefonds	-432	-609	-290	137	564
Verhoging OZB met verwacht inflatiepercentage	-57	-57	-57	-57	-57
Vorming buffer voor uitvoering van nieuw beleid op basis van het coalitie-programma	200	200	200	200	200
Totaal nieuw beleid 2011-2015	**393**	**390**	**708**	**1.201**	**1.629**

Onder aanpassing algemene uitkering gemeentefonds is een inschatting opgenomen van de verwachte korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De inschatting van de verwachte korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op het rapport "Openbaar bestuur, rapport brede heroverwegingen" en het advies van de Studiegroep Begrotingsruimte.
De aanname is gedaan dat het gemeentefonds stapsgewijs van 2012 tot en met 2015 met 1,7 miljard naar beneden zal worden bij gesteld. De gedane aanname betekent voor de gemeente Neder-Betuwe een daling van de financiële positie in 2012 met € 425.000, in 2013 met € 850.000, in 2014 met € 1.275.000 en in 2015 met € 1.700.000. In de kadernota 2011-2014 is in het hoofdstuk "ontwikkelingen in de algemene dekkingsmiddelen" uitvoerig beschreven hoe de verwachte korting op de algemene uitkering tot stand is gekomen.

Voorgesteld dekkingsplan 2011-2015

Op basis van de vastgestelde kadernota 2011-2014, het aangeboden coalitieprogramma 2010-2014 en de samengestelde groslijst voorgestelde bezuinigingen en beleidsombuigingen hebben wij een dekkingsplan 2011-2015 samengesteld. Dit dekkingsplan is op de volgende bladzijde opgenomen en onder het kopje "opgenomen bezuinigingen" bij de diverse programma's.

Hieronder volgt het door ons voorgestelde dekkingsplan 2011-2015.

Voorgesteld dekkingplan 2011-2015						
		2011	2012	2013	2014	2015
	Bedragen x	€ 1.000				
1.	**Voorgestelde bezuinigingen opgenomen in coalitieprogramma 2010-2014**					
	In samenhang met de nog te voeren kerntakendiscussie bezien of het in 5 jaar reduceren van de totale bedrijfsvoeringlasten te realiseren is, efficiency te behalen is door het beter stroomlijnen van de gemeentelijke processen en of samenwerken binnen regionaal verband te realiseren is.	0	-100	-325	-550	-700
	Taakstellende bezuiniging van 8% op subsidiesverlening vanaf 2012	0	-48	-96	-96	-96
	Taakstellende bezuinigen op Wegenbeheerplan vanaf 2013 met € 150.000	0	0	-150	-150	-150
	Actualisatie beheerplannen (ca 10% te bezuinigingen)					
	- Verkeersveiligheidsplan vanaf 2013 met € 10.000	0	0	-10	-10	-10
	- Onderhoud gebouwen vanaf 2013 met € 30.000	0	0	-30	-30	-30
	- Onderhoud gebouwen onderwijs vanaf 2013 met € 10.000	0	0	-10	-10	-10
	Actualisatie MateriaalSpreidingsPlannen (MSP's) brandweer, buitendienst en gladheidbestrijding					
	- MSP Brandweer, lagere kapitaallasten van 2013	0	0	-25	-25	-25
	- MSP Buitendienst lagere kapitaallasten vanaf 2013	0	0	-15	-15	-15
	- MSP Gladheidbestrijding, lagere kapitaallasten vanaf 2013	0	0	-5	-5	-5
		0	**-148**	**-666**	**-891**	**-1.041**
2	**Aanvullende bezuinigingen aan de hand van de groslijst**					
	Taakstellende bezuiniging van 5% op taken die door de Regio Rivierenland worden uitgevoerd.	0	-40	-40	-40	-40
	Taakstellende bezuiniging binnen het totale budget grondgebied	-25	-25	-25	-25	-25
	De stelpost prijsstijgingen 2011 verder verlagen naar 1% i.p.v. 1,5%	-50	-50	-50	-50	-50
	Bezuinigingen en beleidsombuigingen met betrekking tot het creëren van financiële ruimte voor uitvoering van nieuwe beleid op basis van het uitvoeringsprogramma.	-200	-200	-200	-200	-200
	Aanvullende nog te realiseren bezuinigingen in het kader van de nog te voeren kerntakendiscussie	0	-175	-175	-175	-175
		-275	**-490**	**-490**	**-490**	**-490**
	Totaal voorgestelde bezuinigingen en beleidsombuigingen	**-275**	**-638**	**-1.156**	**-1.381**	**-1.531**

Conform artikel 189 van de gemeentewet moet de gemeenteraad erop toe zien dat de begroting in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht. Zoals de kadernota 2011-2014 al aangaf moeten er op basis van de verwachte korting op het gemeentefonds forse bezuinigingen en beleidsombuigingen worden doorgevoerd om toch een sluitende begroting en meerjarenraming tot stand te kunnen brengen.
Wij moeten een begroting 2011 en een meerjarenraming 2012-2014 ter vaststelling aanbieden die sluitend is.
Er is een kadernota 2011-2014 vastgesteld waarin een redelijke inschatting is opgenomen van de verwachte toekomstige korting van de algemene uitkering uit het gemeentefonds maar er ontbreekt een dekkingsplan (baten en lasten zijn niet in evenwicht).
Er is een coalitieprogramma aangeboden waarin nieuw beleid staat en er is een dekkingsplan (thema 36).
Helaas is het dekkingsplan niet sluitend en er is een aantal zaken die voor tweeërlei uitleg vatbaar is of zoals beschreven niet de gewenste dekking zullen opleveren.

Bij de onderwerpen die in het hierboven voorgestelde dekkingsplan zijn opgenomen hebben wij het coalitieprogramma zo veel als mogelijk proberen te volgen. Bij de voorgestelde bezuinigingen op het gebied van het materiaal brandweer, buitendienst en gladheid moeten wij opmerken dat het coalitieprogramma niet de gewenste duidelijk geeft. Moeten de voorgestelde bezuinigingen gerealiseerd worden op de toekomstige uit te geven investeringsbedragen in verband met het aanschaffen van nieuw materiaal of moeten de voorgestelde bezuinigingen gerealiseerd worden op de jaarlijkse kapitaallasten die voorvloeien uit het nieuwe aan te schaffen materiaal. Wij hebben in het dekkingsplan voor het laatste gekozen en zullen ons sterk maken dat deze taakstellende bezuinigingen op het gebied van materiaal gerealiseerd zullen worden. Bij de realisatie van deze taakstellende bezuinigingen zal altijd voldaan moet worden aan wettelijke zorgnormen en eisen die gelden voor de brandweer, buitendienst en gladheidbestrijding. Dit kan geld kosten.

Onder het kopje aanvullende bezuinigingen aan de hand van de groslijst staan bezuinigingen die wij op voorhand gaan realiseren. Regio Rivierenland heeft te kennen gegeven 5% te gaan bezuinigingen vanaf 2012, daarnaast gaan wij een uiterste inspanning leveren om binnen de totale afdeling grondgebied een bezuiniging van € 25.000 te realiseren en achten wij een stelpost voor prijsstijging van 1% in plaats van 1,5 % voor 2011 als voldoende.

In relatie tot de nog te voeren kerntakendiscussie moet er naast het reduceren van de totale bedrijfsvoeringlasten met € 700.000 in 5 jaar aanvullend bezuinigingen en beleidsombuigingen worden gerealiseerd met een totaalbedrag van € 175.000. Daarnaast zullen bezuinigingen en beleidsombuigingen gerealiseerd moeten worden van in totaal € 200.000. Dit ten behoeven van het creëren van financiële ruimte voor uitvoering van nieuwe beleid op basis van het uitvoeringsprogramma.

Bestaand en nieuw beleid

De financiële positie bij de programmabegroting 2011-2015, geeft op basis van bestaand beleid, de 2e bestuursrapportage 2010, nieuw beleid en het voorgestelde dekkingsplan een sluitend beeld.
2011 sluit met een overschot van € 6.000, 2012 sluit met een overschot van € 500.000, 2013 sluit met een overschot van € 606.000, 2014 sluit met een overschot van € 340.000 en 2015 sluit met een overschot van € 62.000.

De effecten van de septembercirculaire 2010 zijn niet meegenomen in deze begroting. De uitkomsten van de septembercirculaire 2010 zullen via een afzonderlijk raadsvoorstel aan u kenbaar worden gemaakt.

Conclusie financiële positie

De basis van de begroting en de meerjarenraming is uiterst kwetsbaar gezien de rijksoverheid geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid variëren in hoogte maar hebben een forse invloed op onze financiële positie. In deze begroting is rekening gehouden met bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid van € 1,7 miljard die van invloed zijn op het gemeentefonds.
De begroting en meerjarenraming zijn sluitend maar de jaarlijkse overschotten zijn gering en onze weerstandscapaciteit is laag en geeft voor de toekomst van de gemeente Neder-Betuwe in financiële zin de nodige zorgen.
Door u als raad maar ook door het college zullen nog de nodige beleidsafwegingen gemaakt moeten worden en zullen er ook nog moeilijke besluiten genomen worden om de gestelde taakstellingen tot een goed einde te brengen.

Het jaar 2011 zal een jaar worden dat in het teken zal staan van “scherp aan de wind zeilen”.
Het verwachte overschot van € 6.000 is mager en het resultaat van 2011 is sterk afhankelijk van de mogelijkheid om bezuinigingen en ombuigingen uit de kerntakendiscussie tot een bedrag van € 200.000 nog in 2011 te realiseren. Alleen dan ontstaat er ruimte om € 200.000 te besteden voor nieuw beleid zoals geformuleerd in het uitvoeringsprogramma. Daartoe zullen alle zeilen bijgezet moeten worden.

Overzicht financiële positie 2011-2015 per programma
Gesplitst in bestaand beleid en nieuw beleid

Overzicht Financiële Positie 2011-2015 per programma							
				Meerjarenraming			
Bestaand Beleid	**rekening 2009**	**begroting 2010**	**begroting 2011**	**raming 2012**	**raming 2013**	**raming 2014**	**raming 2015**
Programma's	€	€	€	€	€	€	€
Bedragen x	**€ 1.000**						
P1 Bestuur en Burger	3.409	2.188	1.940	1.772	2.026	2.229	2.229
P2 Openbare Orde en Veiligheid	1.639	1.695	1.754	1.804	1.803	1.690	1.690
P3 Openbare Ruimte	5.132	3.662	3.614	3.823	3.768	3.729	3.729
P4 Economie	95	137	122	122	118	113	113
P5 Scholing en Vorming	3.606	3.817	3.586	3.529	3.377	3.339	3.339
P6 Welzijn en Cultuur	2.419	2.696	2.703	2.737	2.722	2.711	2.711
P7 Zorg, Werk en Inkomen	4.705	4.998	5.011	4.951	4.943	4.950	4.950
P8 Bouwen en Milieu	3.295	2.933	2.872	2.789	2.718	2.696	2.696
D Algemene dekkingsmiddelen	-23.144	-22.152	-21.902	-21.540	-21.338	-21.338	-21.338
Het geraamde resultaat voor bestemming	**1.156**	**-27**	**-300**	**-13**	**137**	**120**	**120**
+ = tekort - = overschot							
Beoogde toevoegingen en onttrekkingen	**-855**	**-678**	**-303**	**-216**	**-254**	**-237**	**-237**
Het geraamde resultaat na bestemming	**302**	**-705**	**-603**	**-229**	**-117**	**-117**	**-117**
+ = tekort - = overschot							
				Meerjarenraming			
Nieuw beleid	**rekening**	**begroting**	**begroting**	**raming**	**raming**	**raming**	**raming**
Kadernota en opgenomen bezuinigingen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Programma's	€	€	€	€	€	€	€
P1 Bestuur en Burger	0	0	185	-210	-521	-753	-903
P2 Openbare Orde en Veiligheid	0	0	0	0	-25	85	86
P3 Openbare Ruimte	0	0	0	34	-136	-169	-169
P4 Economie	0	0	0	0	0	0	0
P5 Scholing en Vorming	0	0	-28	143	130	127	126
P6 Welzijn en Cultuur	0	0	0	0	0	0	0
P7 Zorg, Werk en Inkomen	0	0	150	150	150	150	150
P8 Bouwen en Milieu	0	0	300	300	300	300	300
D Algemene dekkingsmiddelen	0	0	-489	-666	-347	80	507
R Mutaties in reserves	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Nieuw Beleid	**0**	**0**	**118**	**-248**	**-448**	**-180**	**98**
+ = tekort - = overschot							
Het geraamde resultaat na bestemming inclusief bestaand en nieuw beleid	**302**	**-705**	**-485**	**-477**	**-565**	**-297**	**-19**
+ = tekort - = overschot							
2e bestuursrapportage 2010							
Financiele doorwerking 2e bestuursrapportage 2010	**0**	**-12**	**479**	**-23**	**-41**	**-43**	**-43**
+ = tekort - = overschot							
Het geraamde resultaat na bestemming inclusief bestaand en nieuw beleid en de 2e bestuursrapportage 2010	**302**	**-717**	**-6**	**-500**	**-606**	**-340**	**-62**
+ = tekort - = overschot							

Overzicht van lasten en baten per programma van het begrotingjaar 2011

Nr:	Programma's Bestaand en nieuw beleid	Lasten 2011 € x 1000	Baten 2011 € x 1000	€ x 1000
P1	Bestuur en Burger	3.878	-1.753	2.125
P2	Openbare Orde en Veiligheid	1.782	-28	1.754
P3	Openbare Ruimte	4.119	-505	3.614
P4	Economie	183	-61	122
P5	Scholing en Vorming	4.081	-524	3.557
P6	Welzijn en Cultuur	3.046	-344	2.703
P7	Zorg, Werk en Inkomen	10.798	-5.637	5.161
P8	Bouwen en Milieu	9.561	-6.390	3.172
D	Algemene dekkingsmiddelen	45	-22.436	-22.391
R	Mutatie in reserves	972	-1.276	-303
Het geraamde resultaat na bestemming **+ = tekort - = overschot**		**38.467**	**-38.952**	**-485**

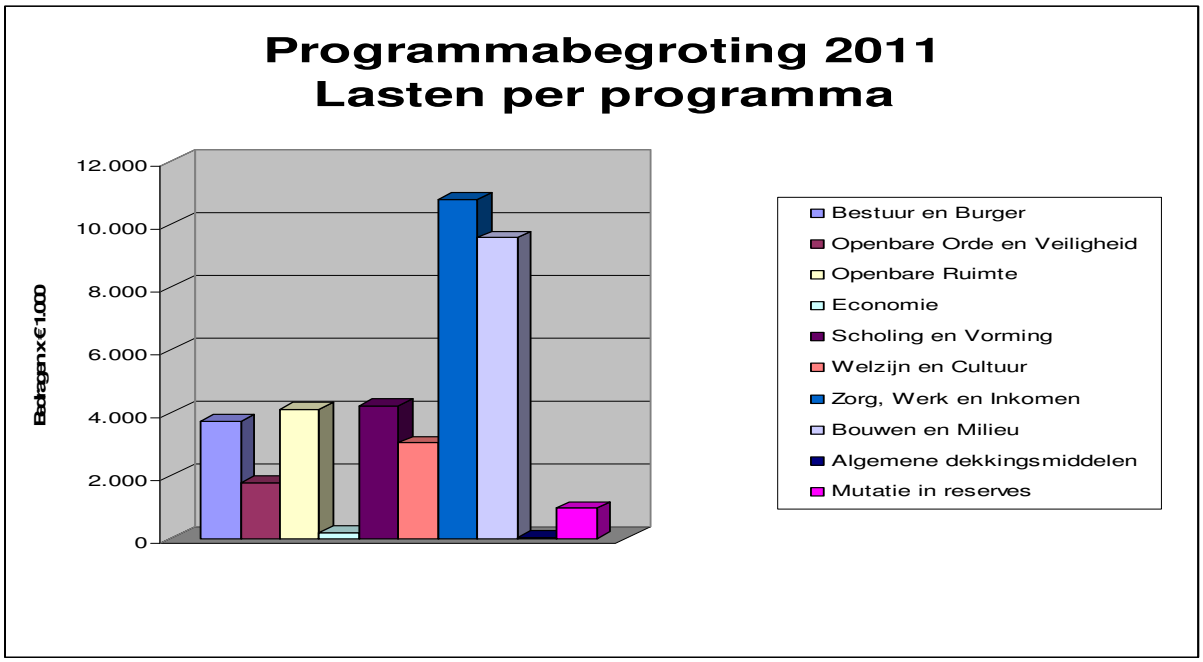

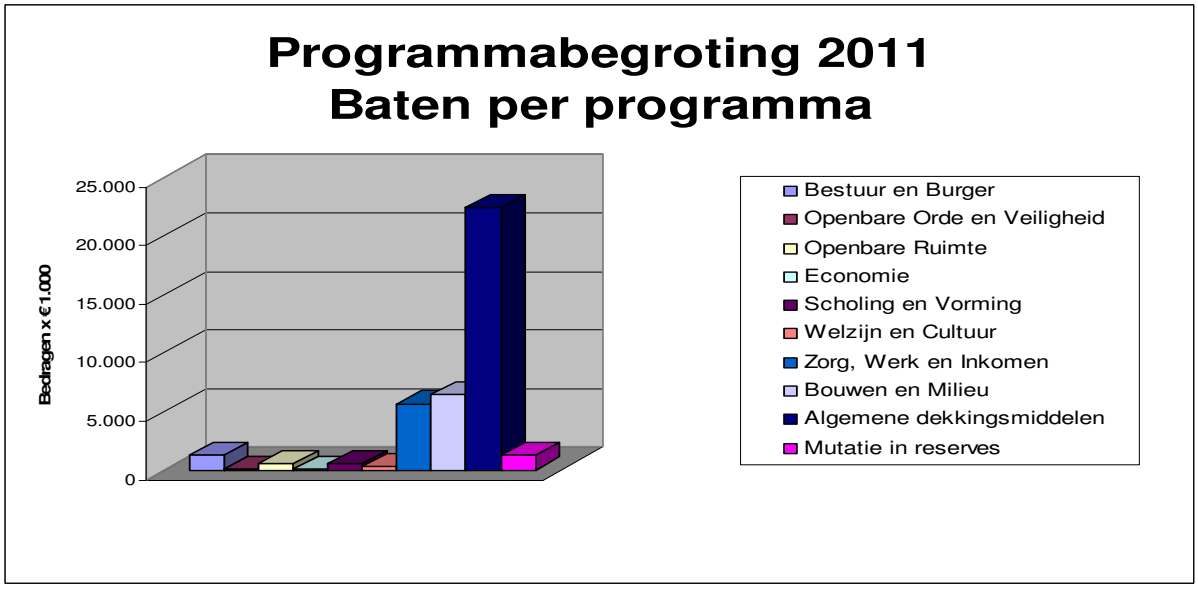

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en gemeenten (BBV) dient in de programmabegroting afzonderlijk aandacht te worden besteed aan de verplichtingen van jaarlijks terugkerende arbeidskosten van vergelijkbaar volume. Voor deze verplichtingen mogen geen voorzieningen worden gevormd.

Arbeidsgerelateerde verplichtingen zijn:

- Wachtgelden (oude verplichtingen) medewerkers.
  De verplichtingen aan medewerkers zijn in de begroting jaarlijks op basis van de in- en uitstroom becijferd en in de begroting opgenomen.
- Wachtgelden en pensioenen wethouders.
  Dit betreft de verplichtingen aan wethouders als gevolg van ontslag en/of pensioen. Voor de pensioenverplichting is een verzekering afgesloten waarvan de jaarlijkse lasten zijn opgenomen in de programmabegroting.
  Eventuele wachtgeldverplichtingen voor wethouders kunnen niet verzekerd worden en dienen deze lasten als deze zich voor doen ten laste te worden gebracht van de lopende exploitatie hetgeen een negatieve invloed zal hebben op de financiële positie van de gemeente.
- Opgebouwde vakantierechten.
  Over de maanden juni t/m december bouwt het personeel recht op vakantiegeld op. Deze rechten worden pas in de maand mei daarop betaald. Wanneer er geen grote mutaties in de omvang van het personeel zijn zullen beide bedragen nagenoeg aan elkaar gelijk zijn. Er is dus geen of weinig effect op de uitkomst van de exploitatie.
- FPU gemeentelijk deel.
  De lasten voor FPU zijn opgenomen in de begroting

Investeringen met economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Er is, conform de voorschriften, onderscheid gemaakt in onze overzichten van geactiveerde uitgaven tussen investeringen met een economisch nut (verhandelbaar) en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (niet verhandelbaar, bijvoorbeeld wegen, fietspaden, etc.).

Laatstgenoemde investeringen zijn voor een groot deel in 2002, 2003 en 2004 extra afgeschreven ten laste van vrije reserves en voorzieningen. De gevolgen van deze extra afschrijvingen bestaan uit lagere kapitaallasten en lagere reserves en voorzieningen en de daarmee samenhangende posten.

De activa bestaan thans bijna geheel uit investeringen met een economisch nut; slechts zeven posten met een boekwaarde van € 553.000 op 1 januari 2011 en € 365.000 op 31 december 2014 hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Het betreft voornamelijk activa op gebied van verkeer als fietspaden en investeringen in snelheidsbeperkende maatregelen.

Deze investeringen hadden volgens de huidige voorschriften rechtstreeks ten laste van de exploitatie gebracht moeten worden, maar op het moment van investeren ontbraken de nodige financiële middelen. Daarom is er voor gekozen om af te schrijven wat wel is toegestaan. Door de vastgestelde beheerplannen voor de openbare ruimte en spreidingsplannen voor diverse diensten blijven de gevolgen voor de vervangingsinvesteringen beperkt.
Nieuw beleid voor investeringen en activiteiten is per programma afzonderlijk opgenomen.

De financiering

Voor verder informatie over de financiering wordt verwezen naar paragraaf financiering.

De stand en het verloop van de reserves en voorzieningen

De rentetoevoeging aan de algemene reserve is gesteld op 0%, terwijl voor de met activa verbonden reserves de rentetoevoeging gesteld is op 5%.
Voor verder informatie over de stand en het verloop van de reserves en voorzieningen wordt verwezen naar het overzicht van mutaties in reserves.

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011
en
Meerjarenraming
2012-2015

Programma's

PROGRAMMA 1 - BESTUUR EN BURGER

Portefeuillehouders: burgemeester ir. C.W. Veerhoek en wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het programma omvat burgerparticipatie en externe dienstverlening. Daarnaast omvat dit programma de bestuurlijke organen (raad, commissie, college van burgemeester en wethouders en de burgemeester), intergemeentelijke samenwerking, voorlichting (inclusief website) en verkiezingen.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Beleidsnotitie wijkmanagement "Samenwerken voor het resultaat" (Raadsbesluit 30 januari 2008)
Ontwikkelingen	De kwaliteit van dienstverlening staat hoog op de (landelijke) bestuurlijke agenda van de rijksoverheid en de gemeente. De rijksoverheid besteedt er in haar beleidsprogramma expliciet aandacht aan zo ook onze gemeente. Deze ambitie moeten leiden tot betere publieke dienstverlening en vermindering van administratieve lasten. "De Overheid heeft Antwoord©" en de vijf beloften aan de burger (5beloften.nl) zijn het concept dat ons helpt om de ambities te realiseren

Wijkmanagement

Wij willen bereiken:	
A.	Samen met bewoners, belangenverenigingen en maatschappelijke instanties werken aan verbetering van de kwaliteit van woon- en leefomgeving. De participatie, betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid van de bewoners bij en in de wijk bevorderen c.q. vergroten. Met vraaggerichte dienstverlening de gemeentelijke benaderingswijze beter afstemmen op initiatieven vanuit de dorpstafels en wijkinitiatieven. De communicatie met bewoners en maatschappelijke instanties verder verbeteren.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Alle kernen bij wijkmanagement betrekken.
A2.	In alle dorpskernen een dorpstafel realiseren.
A3.	In alle kernen met inwoners spreken over de speelterreinen in relatie met speelruimtebeleid.
A4.	Wijkmanagement organiseert in samenwerking met Grondgebied jaarlijks een dorpschouw. Bij de dorpschouw worden in ieder geval betrokken: de voor de leefomgeving relevante gemeentelijke functies, de dorpstafel, de wijkopbouwwerker, de woningbouwvereniging en de politie. Andere partijen waaronder jeugd en jongerenwerk kunnen facultatief worden toegevoegd. Vanaf 2011 zal jaarlijks in alle dorpen een dorpschouw worden gehouden. Daarbij gaat het om een vooraf omschreven gebied, bijvoorbeeld de dorpskern of een nader te omschrijven wijk of gebied. Mocht daartoe aanleiding zijn dan zal vanaf 2012 de mogelijkheid bestaan om in de grote dorpen in plaats van een dorpschouw meerdere wijkschouwen te houden. Het resultaat van een dorp- of wijkschouw zal worden vertaald in een uitvoeringsplan. Een en ander binnen bestaande budgetten.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nul-meting 2008	Streef-waarde 2011	Streef-waarde 2012	Streef-waarde 2013	Streef-waarde 2014	Streef-waarde 2015
In elke kern instellen en begeleiden van dorps- en wijktafels	P	Coalitieprogramma "Voort-varend verder" 2006-2010. Beleid- en uitvoeringsnota wijkmanagement	1	6	6	6	6	6
Uitgeven van Buurt Actief Cheques	P	Beleids- en uitvoeringsnota wijkmanagement	0	24	24	24	24	24
Aantal bewoners-bijeenkomsten i.r.t. speelterreinen	P	Beleidsnota Speelruimtebeleid 2009 (zie programma 3)	0	4	4	4	4	4
Houden van jaarlijkse dorpschouw	P	Samenleving	0	6	6	6	6	6

Dienstverlening

Wij willen bereiken:	
A.	Invulling geven aan de 5 beloften aan inwoners: 1. **Een mensgerichte dienstverlening.** Dit houdt in dat we het leveren van diensten en producten aan de inwoners van de Gemeente Neder-Betuwe via diverse kanalen zo makkelijk en duidelijk mogelijk maken. Dit in navolging van "de Overheid heeft Antwoord©". 2. **Inwoners kunnen hun zaken snel en zeker regelen.** De inwoners van de gemeente Neder-Betuwe hebben toegang tot alle mogelijke diensten en producten via diverse kanalen. 3. **Altijd de juiste deur:** optimale ketensamenwerking zowel in de regio Rivierenland als landelijk. 4. **Gegevens van de inwoners slechts eenmaal opvragen.** 5. **We zijn transparant en aanspreekbaar.**
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	In 2011 geeft de organisatie invulling aan het Klanthandvest. In het Klanthandvest staan de service- en kwaliteitsnormen zoals de gemeente deze met haar inwoners afspreekt en die in elk geval voldoen aan "De Overheid heeft Antwoord©"
A2.	Het verder inrichten van de Kennisbank, de Wettenbank en de Website waardoor, medewerkers van het Klanten Contact Center (KCC) en de inwoners van de Neder-Betuwe, via internet makkelijk het antwoord op hun vraag vinden. • Het opzetten van de wettenbank conform wettelijke standaard (CVDR), • Het koppelen van systemen waardoor inwoners allerlei statusinformatie via de website www.mijnoverheid.nl kunnen volgen. • Deelnemen aan regionale en landelijke ontwikkelingen van de overheid. De dienstverlening van de gemeente Neder-Betuwe is van een dusdanig hoog niveau dat zij in de top 5 van gemeentes tot 25.000 komt te staan. De inwoners van de Neder-Betuwe kunnen via de website www.5beloften.nl en www.monitor.overheid.nl de stand van zaken volgen.
A3.	www.mijnoverheid.nl is een persoonlijke website voor overheidszaken. Gebruikers kunnen zien welke gegevens de overheid van hen heeft, berichten van de overheid ontvangen en hun zaken met de overheid regelen en de voortgang hiervan volgen.
A4.	De medewerkers van het Klanten Contact Centrum geleiden mensen, indien nodig, door naar andere instanties. Daarnaast is er de mogelijkheid via andere overheidswebsites de informatie te vinden. • Aansluiten bij www.regelhulp.nl, zodat burgers in één oogopslag zien welke zorg en sociale voorzieningen er zijn • Aansluiten bij het Omgevingsloket online, zodat burgers een omgevingsvergunning digitaal kunnen aanvragen
A5.	De inwoner weet wat hij van ons kan en mag verwachten, dit wordt vastgelegd in het klanthandvest.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2010)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Service en kwaliteitsnormen	P	www.5beloften.nl en www.monitor.overheid.nl	50% vinkjes	60% vinkjes	75%	80%	90%	100
Aantal digitaal afgenomen producten GBA	P	Gemeente winkel	20%	52%	72%	77%	77%	79%
Aantal digitaal afgenomen producten Burgerlijke Stand	P	Gemeente winkel	71%	77%	82%	92%	92%	92%

Deregulering

Wij willen bereiken:	
A	Het verminderen en vereenvoudigen van de gemeentelijke regelgeving door alleen nuttige en noodzakelijke (beleids)regels te handhaven.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1	Alle nieuwe beleidsadviezen en verordeningen toetsen op nut en noodzaak.

Jeugdgemeenteraad en jongerendebat

Wij willen bereiken:	
A	Jeugdgemeenteraad basisschoolleerlingen. Gevolg zal worden gegeven aan de opzet zoals dat dit jaar gestalte heeft gekregen via de “wegwijsdag”. Leerlingen van de hoogste groepen van het basisonderwijs dienen projecten in, waarover wordt vergaderd, gediscussieerd en gestemd via de procedure van een “gemeenteraadsvergadering”.
B	Jongeren aan zet: jongerendebat. Jongeren dichter bij de politiek te betrekken en meer politiek bewust te maken.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1	Eenmaal per tweejaar houden van een “wegwijsdag”, voor het eerst in het voorjaar van 2012, en daarvoor het beschikbaar stellen van een lespakket voor de scholen. Het geheel staat onder supervisie van het Instituut voor Publiek en Politiek.
B1	Hier vloeien nauwelijks of geen ambtelijk/organisatorische activiteiten en/of kosten uit voort, omdat het initiatief bij het onderwijsveld wordt neergelegd. Afgaande op het dit jaar gehouden debat zal aanwezigheid of deelname van raadsleden op prijs worden gesteld, maar dat is per fractie te bepalen.

WAT MAG HET KOSTEN?

P1	Programma:	Bestuur en Burger						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	4.462	4.291	3.693	3.789	3.838	3.835	3.835
	Baten	-1.053	-2.102	-1.753	-2.016	-1.812	-1.606	-1.606
	Exploitatieresultaat	3.409	2.188	1.940	1.772	2.026	2.229	2.229
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	460	428	420	413	413
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	460	428	420	413	413
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	-275	-638	-941	-1.166	-1.316
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-275	-638	-941	-1.166	-1.316
	Exploitatieresultaat	3.409	2.188	2.125	1.563	1.505	1.476	1.327

P1	Programma:	Bestuur en Burger				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
	Geen					
	Totaal investeringsbedragen	0	0	0	0	

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Programma 1		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig N=Nadelig**
Stelpost voor prijsstijgingen (1,5% 2011) In de kadernota 2011-2014 is aangegeven om voor 2011 voor de verwachte prijsstijgingen 1,5% op te nemen en voor de verdere jaren nog geen stijging op te nemen. Als uitgangspunt is genomen de Meerjarig Economische Verkenning (MEV) 2011-2014 van maart 2010. De verwachte gemiddelde loonstijging voor 2011-2014 wordt verwacht op 1,5 % per jaar.	€	150	150	150	150	150	N
Stelpost voor loonstijgingen (1,5% 2011). In de kadernota 2011-2014 is aangegeven om voor de verwachte loonstijgingen 1,5% op te nemen voor 2011. Als uitgangspunt is genomen de Meerjarig Economische Verkenning (MEV) 2011-2014 van maart 2010. De verwachte gemiddelde loonstijging voor 2011-2014 wordt verwacht op 1,5 % per jaar. Gezien de grote onzekerheid voor de komende jaren adviseren wij u om voor 2011 een stijging op te nemen van 1,5% en voor de verdere jaren nog geen stijging op te nemen.	€	114	114	114	114	114	N
Verhogen onderzoeksbudget rekenkamercommissie. In de kadernota 2011-2014 is gevraagd het budget voor rekenkameronderzoeken structureel te verhogen met € 10.000. Jaarlijks wordt uitvoering gegeven aan 1 groot rekenkameronderzoek of 2 kleine rekenkameronderzoeken. Voorgesteld wordt om de onderzoeken te laten uitvoeren door middel van het inhuren van externe onderzoekscapaciteit in plaats van gebruik te maken van een vaste onderzoek(st)er in eigen dienst (in dienst van de Regio Rivierenland).	€	10	10	10	10	10	N
Verhogen gemeentelijke bijdrage Regio Rivierenland. Ten opzichte van de programmabegroting 2010 zal op basis van de programmabegroting 2011 de te betalen bijdrage aan Regio Rivierenland met € 5.000 toenemen.	€	5	5	5	5	5	N
Verlaging bijdrage aan Regionaal Archief Rivierenland Ten opzichte van de programmabegroting 2010 zal de te betalen bijdrage aan Regionaal Archief Rivierenland (RAR) afnemen op basis van de begroting 2011 van het RAR. De afname van de te betalen bijdrage wordt enerzijds veroorzaakt door de nieuwbouw van het RAR (vertraging oplevering, voordeel aanbesteding en bijdrage provincie) en anderzijds door het positieve effect van het toegroeien naar een gelijke bijdrage per inwoner als gevolg van het toetreden van de gemeenten Geldermalsen en Neerijnen.	€	-47	-61	-69	-76	-76	V
Periodiek (Sociaal) Medisch Onderzoek (PSMO) In de kadernota 2011-2014 is een extra budget beschikbaar gesteld voor Periodiek (Sociaal) Medisch Onderzoek (PSMO) voor de medewerkers. Het betreft hier bewustwording bij medewerkers van de mogelijkheden waarin de eigen verantwoordelijkheid van de individuele medewerker voorop staat en de gemeente een faciliterende rol in de duurzame inzetbaarheid speelt. In het kader van duurzame inzetbaarheid zal een P(S)MO plaatsvinden gericht op: Werkvermogen, Verbondenheid, Vakinhoudelijk functioneren, Oplossingsgerichtheid, Coaching, Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP).	€	28	10	10	10	10	N
Stelpost voor uitvoering coalitieprogramma 2010-2014 Om uitvoering te kunnen geven aan het coalitieprogramma 2010-2014 is er ruimte gereserveerd om nieuw beleid te kunnen uitvoeren op basis van het coalitieprogramma 2010-2014	€	200	200	200	200	200	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**460**	**428**	**420**	**413**	**413**	N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Programma 1		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig N=Nadelig**
Het reduceren van de totale bedrijfsvoeringslasten. Als structurele bezuinigingsmaatregel is het reduceren van de bedrijfsvoeringslasten opgenomen. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is, aan de hand van een kerntakendiscussie en het beter stroomlijnen van de processen en meer samenwerken in regionaal verband, bezuinigingen te realiseren. De te realiseren bezuinigingsbedragen zijn als stelpost onder programma 1 verwerkt omdat de realisatie van deze bezuiniging zijn uitwerking heeft op alle programma's.	€	0	-100	-325	-550	-700	V
Bezuiniging van 8% op subsidieverlening vanaf 2012. De subsidieverlening met 8% verlagen te beginnen vanaf 2012. Vanaf 2013 zal de 8% gerealiseerd moeten zijn. De te realiseren bezuinigingsbedragen zijn als stelpost onder programma 1 verwerkt omdat de realisatie van deze bezuiniging zijn uitwerking heeft op alle programma's.	€	0	-48	-96	-96	-96	V
Bezuiniging op beheerplan onderhoud gebouwen Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan onderhoud gebouwen een bezuiniging van € 30.000 te realiseren vanaf 2013. De te realiseren bezuinigingsbedragen zijn als stelpost onder programma 1 verwerkt omdat de realisatie van deze bezuiniging zijn uitwerking heeft op alle programma's.	€	0	0	-30	-30	-30	V
Bezuiniging van 5% op de bijdrage aan de Regio Rivierenland vanaf 2012. Een taakstellende bezuiniging van 5% , € 40.000 vanaf 2012 op taken die door de Regio Rivierenland worden uitgevoerd.	€	0	-40	-40	-40	-40	V
Stelpost voor prijsstijgingen van 1,5% voor 2011 verlagen naar 1%. De stelpost voor prijsstijgingen stellen op € 100.000 (1% voor 2011 i.p.v. 1,5%). De te realiseren bezuinigingsbedragen zijn als stelpost onder programma 1 verwerkt omdat de realisatie van deze bezuiniging zijn uitwerking heeft op	€	-50	-50	-50	-50	-50	V
Bezuinigingen binnen het totale budget grondgebiedzaken. Het realiseren van bezuinigingen binnen het totale budget van de afdeling grondgebiedzaken vanaf 2012. De te realiseren bezuinigingsbedragen zijn als stelpost onder programma 1 verwerkt omdat de realisatie van deze bezuiniging zijn uitwerking heeft op alle programma's.	€	-25	-25	-25	-25	-25	V
Bezuinigingen en beleidsombuigingen met betrekking tot het creëren van financiële ruimte voor uitvoering van nieuwe beleid op basis van het uitvoeringsprogramma. Het realiseren van deze bezuinigingen en beleidsombuigingen moeten in relatie worden gezien met de nog te voeren kerntakendiscussie.	€	-200	-200	-200	-200	-200	V
Aanvullende nog te realiseren bezuinigingen in het kader van de nog te voeren kerntakendiscussie Het realiseren van deze bezuinigingen en beleidsombuigingen moeten in relatie worden gezien met de nog te voeren kerntakendiscussie.		0	-175	-175	-175	-175	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**-275**	**-638**	**-941**	**-1166**	**-1316**	V

PROGRAMMA 2 - OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

Programma-inhoud	Ontwikkeling Veiligheidsbeleid en beleidsadvisering. In het programma openbare orde en integrale veiligheid staan de twee volgende doelstellingen: • Het verbeteren van de objectieve veiligheid. • Het verbeteren van het veiligheidsgevoel van de inwoners van de gemeente
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Startnotitie Veiligheid (raadbesluit 20 mei 2010) • Plan van aanpak / draaiboek Oud en Nieuw • Ingezet beleid m.b.t. de verder samenwerking Neder-Betuwe en Tiel en regionalisering brandweer • De brandweerzorgnorm zoals opgenomen in de regionale 0-meting • Rampenplan en Rampenbestrijdingsplannen
Ontwikkelingen	**Veiligheidshuis** Op basis van de startnotitie Veiligheid is door de raad aangegeven dat deelname aan het Veiligheidshuis noodzakelijk is om de regionale samenwerking optimaal te laten verlopen. In dat Veiligheidshuis werken instanties op <u>één locatie</u> samen aan opsporing, vervolging, (voorbereiding van) berechting en hulpverlening. Het doel van de samenwerking is het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. De ketenpartners signaleren problemen, bedenken oplossingen en voeren die samen uit. Werkprocessen worden op elkaar afgestemd, zodat strafrecht en zorg elkaar aanvullen. Ingezet wordt op gedragsverandering, recidivevermindering en verbetering van de kwaliteit van leven van de delinquent. Men gaat dadergericht, gebiedsgericht en probleemgericht te werk. Het college heeft deelname aan het Veiligheidshuis opnieuw heroverwogen en heeft alsnog een besluit genomen om deel te nemen onder voorwaarde dat als het de gemeente alsnog geld gaat kosten en dat geld zou niet beschikbaar zijn dat de gemeente Neder-Betuwe van verdere deelname af kan zien. Daarnaast is een belangrijke voorwaarde dat er een goede samenwerking tussen het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Veiligheidshuis zal plaatsvinden. Naar verwachting zal er eind 2012 meer duidelijkheid komen t.a.v. de financiën. Dit hangt vooral af van de financiering door de provincie of het rijk. Deze duidelijkheid kan resulteren in extra lasten vanaf 2013 waarmee in deze begroting geen rekening is gehouden. **Regionale informatie- en expertisecentra (RIEC)** Er liggen plannen om te komen tot de oprichting van regionale informatie- en expertisecentra (RIEC). Vooruitlopend op de mogelijke vorming van één RIEC in de regio's Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden is een gezamenlijke subsidieaanvraag bij BZK ingediend en deze is gehonoreerd. De pilot RIEC Oost-Nederland loopt t/m 2011, waarna wordt bezien of en hoe continuering kan plaatsvinden. Om nog binnen de hierboven genoemde pilot periode tot de inrichting van een RIEC te komen hebben het regionale College van Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid verzocht de mogelijkheden van de inrichting van een RIEC te onderzoeken. Aan RIEC ON (Pilot Oost-Nederland) is gevraagd aan te geven op welke wijzen de samenwerking kan worden gerealiseerd. Indien de gemeente Neder-Betuwe gaat deelnemen aan het RIEC moet er rekening mee worden gehouden dat er een financiële en personele bijdragen tegenover staan. **SMS-alert** Het is de bedoeling dat SMS-Alert wordt geïntegreerd in een nieuw systeem onder de naam Burgernet. Eind 2011 zal door betrokken partners worden bezien hoe de overdracht van SMS-Alert naar Burgernet kan plaatsvinden.

	Regionaliseren brandweer Door het veiligheidscollege Gelderland-Zuid is vooruitlopend op de Wet veiligheidsregio's een convenant opgesteld, afgesloten tussen BZK en de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid, waarin afspraken zijn vastgelegd over de kwaliteit van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio. Daarbij is de intentie uitgesproken om te komen tot een volledig geregionaliseerde brandweer in de regio. Het besluitvormingsproces hiertoe, waarin de gemeenteraad een belangrijke rol heeft, zal naar verwachting eind 2010, begin 2011 plaatsvinden. **Implementatie Wet Veiligheidsregio's** De Wet Veiligheidsregio's treedt per 1 oktober 2010 in werking. De inwerkingtreding heeft gevolgen voor de gemeentelijke rampenorganisatie. Tevens moeten er binnen wettelijke termijnen nieuwe plannen worden gemaakt waarin de huidige rampenstructuur verandert. De plannen omvatten, het Regionaal Beleidsplan, een Regionaal Crisisplan en het Rampbestrijdingsplan. De basis voor het beleids- en crisisplan is het regionaal risicoprofiel. Implementatie van de wet vraagt personele capaciteit van alle parate diensten en gemeenten.

Openbare Orde en Veiligheid

Wij willen bereiken:	
A.	Wij willen gemeentebreed de veiligheid en het veiligheidsgevoel bevorderen.
B.	Wij willen deelname aan "SMS-alert" bevorderen.
C.	Wij willen minder inbraken in woningen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan de kadernota integrale veiligheid en het daarop gebaseerde jaarplan dat elk jaar in het vierde kwartaal gereed is. (Vaststelling van de kadernota staat gepland in het vierde kwartaal van 2010.)
B1.	1 keer per kwartaal nut en noodzaak communiceren van "SMS-alert " via de RBC en/of Neder-Betuwe Magazine en gemeentelijke website.
C1.	Stimuleren dat in de exploitatieovereenkomsten het keurmerk veilig wonen standaard wordt opgenomen.

Overlast

Wij willen bereiken:	
A.	Minder meldingen van overlast door jeugd.
B.	Een rustig verloop van de jaarwisseling.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.
A2.	Verzorgen van Halt criminaliteitspreventieproject voor de groepen 8 van de 13 scholen.
A3.	Afspraken maken met politie over aanpak (handhavingoverleg en jongerenoverleg).
A4.	Het actualiseren van het in kaart brengen van overlastlocaties.
A5.	Het inspelen op meldingen door de jeugd rechtstreeks te benaderen en in gesprek te gaan (door inzet interventiemedewerker).
A6	Koppelen van Jeugdpreventie Netwerk voor jongeren van 18 – 23 jaar aan het Zorg Advies Team (ZAT) (Programma 7).
A7.	Inzetten straathoekwerker en preventieprojecten verslavingszorg (Iriszorg) mede ter voorkoming van drugsoverlast. (Programma 7).
B1.	Uitvoering geven aan het draaiboek Oud en Nieuw, waaronder het organiseren van feesten op oudejaarsavond.
B2.	Het leveren van intensieve persoonlijke benadering door de jongeren- en interventiemedewerker.
B3.	Inzetten toezichthouders in de maanden oktober t/m december.
B4.	Verzorgen van Halt vuurwerkpreventie voorlichting op de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.
B5.	Actief opsporen van vandalisme en het verhalen van schade op de daders.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting 2009	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal aanmeldingen SMS-Alert	P	Cijfers politie (1800 2008)	2140	2.400	2.500	2.600	2.700	2.800

Brandweer

Wij willen bereiken:	
A.	Voldoen aan de wettelijke opkomsttijden.
B.	Op voldoende niveau brengen en houden van de pro-actie, preventie, preparatie en nazorg.
C.	Inhoud geven aan en afstemmen van de samenwerking binnen de veiligheidsregio.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Het (blijven) realiseren van de wettelijke opkomsttijden; normtijden.
B1.	Voor de samenwerking tussen Neder-Betuwe en Tiel, in het bijzonder voor de 'koude kant', is het noodzakelijk dat er een beleidsplan brandweer wordt gerealiseerd. Hierin dient te worden aangegeven welke keuzes er worden gemaakt om de brandweerzorg op het niveau voldoende te brengen. Hier ligt de relatie met het regionaal uitgevoerde onderzoek, de zogenaamde 0-meting.
C1.	De samenwerking tussen Neder-Betuwe en Tiel is een nieuwe fase ingegaan. Dit betekent dat er intensiever samengewerkt gaat worden. Hieraan zal uitvoering moeten worden gegeven. Overigens past dit in het proces van regionalisering.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Uitrukken binnen de landelijke aanrijdtijd (%)	P	Wettelijke normen	81	81	81	81	81	81

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Wij willen bereiken:	
A.	De inwoners van de gemeente Neder-Betuwe kunnen erop vertrouwen dat de gemeente is voorbereid op een crisis en dat zij in staat is de eventuele negatieve gevolgen van een crisis te beperken.
B.	Crisisbeheersing maakt structureel deel uit van de reguliere werkzaamheden van de diverse afdelingen binnen de gemeentelijke organisatie.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De risico's voor de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe communiceren. Hiervoor wordt een Regionaal Risicoprofiel opgesteld. *Toelichting: De Wet Veiligheidsregio's is vastgesteld. De wet treedt in werking per 1 oktober 2010. De Wet Veiligheidsregio's integreert de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). Op grond van deze wet dient de Veiligheidsregio een regionaal risicoprofiel op te stellen. Het risicoprofiel moet inzicht geven in risicovolle situaties (risicobronnen en risico-ontvangers) voor een gemeente. Deze wordt dan ook samen met alle gemeenten van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel moet voor juni 2011 vastgesteld worden.*
A2.	Actualiseren van de gemeentelijke rampenbestrijdingsplannen. *Toelichting: Op grond van De Wet Veiligheidsregio's stelt het bestuur van de Veiligheidsregio vast voor welke bedrijven een rampenbestrijdingsplan moet komen. Vooralsnog zullen de gemeentelijke rampenbestrijdingsplannen van de LPG-stations in 2011 opgesteld, geactualiseerd en vastgesteld worden.*
A3.	Implementeren Regionaal crisisplan. *Toelichting: Op grond van De Wet Veiligheidsregio's dient 1 oktober 2011 het Regionaal Crisisplan vastgesteld te zijn. Momenteel is gestart met de ontwikkeling van het Regionaal Crisisplan.*
A4.	Opstellen regionaal Beleidsplan. *Toelichting: Op grond van De Wet Veiligheidsregio's dient 1 juli 2011 het Regionaal beleidsplan vastgesteld te zijn. Het beleidsplan wordt opgesteld op grond van het risicoprofiel, dat samen met de gemeenten tot stand is gekomen. Het beleidsplan is een vierjarenplan waarin operationele prestaties, landelijke beleidsdoelen, informatievoorziening, oefenplannen en de adviesfunctie van de Veiligheidregio omschreven zullen zijn.*
A5.	Het gemeentelijke rampenplan (d.d. 28 juli 2009) actueel houden. *Toelichting: gemeentelijke gegevens in het huidige gemeentelijke rampenplan actueel houden tot de implementatie c.q. vaststelling van het Regionale Crisisplan.*
B1.	Houden van oefeningen voor medewerkers die een functie hebben in de crisisorganisatie.
B2.	Volgen van opleidingen voor de medewerkers die een prominente rol hebben in de crisisorganisatie.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal geactualiseerde rampenbestrijdingsplannen	P	Crisisorganisatie	.	5	.	.	.	.
Dekkingspercentage gevolgde opleidingen van de medewerkers met een rol bij rampenbestrijding *	P	Crisisorganisatie	78%	85%	90%	90%	90%	90%
Aantal medewerkers crisisorganisatie dat heeft geoefend *	P	Crisisorganisatie	79%	79%	90%	90%	90%	90%

*Het streven bij het dekkingspercentage van de medewerkers die een opleiding of oefening hebben gehad is 100%. Dit is echter niet realistisch gezien de in- en uitstroom van personeel.

WAT MAG HET KOSTEN?

P2	Programma:	Openbare Orde en Veiligheid						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	1.707	1.723	1.782	1.832	1.832	1.719	1.719
	Baten	-67	-28	-28	-29	-29	-29	-29
	Exploitatieresultaat	1.639	1.695	1.754	1.804	1.803	1.690	1.690
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	0	0	0	110	111
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	110	111
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	-25	-25	-25
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	-25	-25	-25
	Exploitatieresultaat	1.639	1.695	1.754	1.804	1.778	1.775	1.776

P2	Programma:	Openbare Orde en Veiligheid				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	Motorspuiten brandweer	25.000				
Nieuw	Ademlucht / kazerne brandweer	58.700				
Nieuw	Verbindingen brandweer	126.945				
Nieuw	Bepakking brandweer	35.835				
Nieuw	Ademlucht / kazerne brandweer		43.250			
Nieuw	Bepakking brandweer		25.685			
Nieuw	auto brandweer		90.000			
Nieuw	Meubilair brandweer			19.250		
Nieuw	Ademlucht brandweer			27.990		
Nieuw	Bepakking brandweer			22.650		
Nieuw	Meubilair brandweer				10.000	
Nieuw	ademlucht brandweer				28.000	
Nieuw	Bepakking brandweer				32.000	
Nieuw	TS Opheusden Brandweer				305.000	
	Totaal investeringsbedragen	246.480	158.935	69.890	375.000	0

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Programma 2		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Investeringen materieel brandweer Het betreft hier de geraamde kapitaallasten voor toekomstige investeringen in het materiaal van brandweer. De toekomstige investeringen verlopen conform materieel spreidingsplan brandweer.	€	0	0	0	110	110	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	0	0	0	110	110	N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Programma 2		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig N=Nadelig**
Bezuiniging op beheerplan materieel brandweer. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan materieel brandweer een bezuiniging van € 25.000 op kapitaallasten te realiseren vanaf 2013. Bij de realisatie van deze taakstellende bezuinigingen zal ten altijd voldaan moet worden aan wettelijke zorgnormen en eisen die gelden voor de brandweer. Dit kan geld kosten.		0	0	-25	-25	-25	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**-25**	**-25**	**-25**	V

PROGRAMMA 3 - OPENBARE RUIMTE

Portefeuillehouders: wethouder J.M. Schuurman

ALGEMEEN

Programma-inhoud	De aanleg en het onderhoud van wegen en straten, openbare verlichting, openbaar groen, speelplaatsen, begraafplaatsen, kunstwerken en waterpartijen, openluchtrecreatie alsmede de zorg voor een bereikbaar openbaar vervoer. Het zorgdragen voor een heldere en veilige verkeersstructuur.
Relevantie beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Beheerplannen onderhoud wegen, groen en speelplaatsen • Attractiebesluit speeltoestellen • Waterplan gemeente Neder-Betuwe • Landschap Ontwikkeling Plan (LOP) • Verkeersveiligheidsplan • Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) • Nota speelruimtebeleid (raadsbesluit van 29 januari 2009).
Ontwikkelingen	De gemeente is gebonden aan de (landelijke) taakstelling om het aantal verkeersslachtoffers verder terug te dringen. Het eerste gemeentelijke waterplan is vastgesteld in 2008, doel is om in 2015 te voldoen aan het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De uitrol van de nota inspelen op spelen moet opleveren dat een beter dekkend aanbod van speelvoorzieningen ontstaat.

Wegen

Wij willen bereiken:	
A.	Een goed functionerend wegenstelsel met het oog op bereikbaarheid en veiligheid conform het vastgestelde wegenbeheerplan 2008-2013. Het wegenbeheerplan wordt in 2010 geactualiseerd en kan in 2011 op details worden bijgesteld.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoeren van reconstructie werken zoals opgenomen in het wegenbeheerplan 2008-2013. Hierin komen aan de orde: • Asfalteren Kesteren-Zuid • Asfalteren fietspaden Spoorstraat • Herstel elementen verhardingen
A2.	Het geactualiseerde wegenbeheerplan 2011–2015 opnemen in de uitvoeringsprogramma's.
A3.	Het monitoren van de uitvoering van bestekken door toezichthouders. *Toelichting* *In bestekken is heel nauwkeurig afgesproken wat er gedaan moet worden. De toezichthouders controleren op deze afspraken.*
A4.	Indien van toepassing: de reconstructiewerken die in 2010 niet uitgevoerd zijn doorschuiven naar 2011.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2010)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
% meldingen m.b.t. de buitenruimte dat binnen de normtijd afgehandeld wordt.	P	Meldingen bestand	90%	92%	93%	94%	95%	95%

De beoordeling van onze buitenruimte is afhankelijk van de takendiscussie in 2011.

Groenbeheer

Wij willen bereiken:	
A.	Een buitenruimte die mede door het groen leefbaar is en een goede belevingswaarde heeft: • Handhaving / verbetering kwaliteit en duurzaamheid van het groen(conform het onderhoudsniveau B/C); • Groen met voldoende sierwaarde en variatie met het oog op de belevingswaarde van de buitenruimte; • Een geactualiseerd groenbeheerplan dat werkzame en duurzame kaders aangeeft over ons gemeentelijke groen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoeren van het groencontract (=bestekken).
A2.	Uitvoeren groenbeheerplan (=onderhoudsniveau B/C).
A3.	Het in 2011 actualiseren van het groenbeheerplan. Hierin worden de kaders aangegeven hoe wij als gemeente ons groen vormgeven en onderhouden.

Water en rioolbeheer

Wij willen bereiken:	
A.	Het voorkomen van wateroverlast (waterplan 2008).
B.	Een goed functionerend rioolstelsel met het oog op de volksgezondheid (GRP 2009).
C.	Een financieel geactualiseerd Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) dat voldoet aan de voorschriften uit de Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoeren van het GRP. Hierin zijn tevens de maatregelen uit het waterplan opgenomen. Naast het regulier onderhoud komen de volgende zaken in 2011 aan de orde: • Verder uitwerking en bijhouden van het grondwatermonitorings- programma; • Afronding onderzoek naar het functioneren van overstorten; • Starten met voorbereidingen voor de aanleg van waterbuffers; • Realiseren van een grondwater meetnet binnen de gemeente, aansluiten op de gezamenlijke gegevensdatabase deelnemende gemeenten; • Nader onderzoek naar het functioneren van overstorten.
B1.	Actualiseren van de BRP's (Basis Rioleringsplan).
B2.	Rioolrenovatie Kleuterstraat, Groenestraat en de 44RI-straat te Ochten.
B3.	Opheffen van terugstroming oppervlaktewater in het rioolstelsel.
B4	Uitvoering van rioolrenovatie en stelselverbetering Hoofdstraat/Stationsstraat te Kesteren (afhankelijk van het winkel concentratieplan Kesteren).
C1.	Het GRP financieel actualiseren conform de eisen BBV.

Landschapbeleid

Wij willen bereiken:	
A.	Het behouden en versterken van het Neder-Betuwse landschap.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De uitvoering van het landschapsontwikkelingsplan ter hand nemen. Voor landschapsontwikkelingsplan zijn geen budgetten opgenomen.

Begraafplaatsenbeheer

Wij willen bereiken:	
A.	Uitvoeren van het begraafplaatsenbeheerprogramma: • Piëteitsvol en klantvriendelijk begraven en uitvoeren van begravingen; • Voldoende begraafcapaciteit tegen een nagenoeg kostendekkend tarief.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Het bestek begraafplaatsenbeheer voor twee jaar, met de optie om drie maal met één jaar te verlengen Europees aan te besteden.
A2.	Monitoren onderhoudsbestekken door de toezichthouders.
A3.	Opzetten en verbeteren van een begraafplaatsenadministratie.
A4.	Ruimen en herinrichten begraafplaats "Kalkestraat" te Dodewaard.
A5.	Aankoop en inrichting van begraafplaatsen conform uitvoeringsprogramma.

Gebouwenbeheer

Wij willen bereiken:	
A.	Het kwaliteitsniveau van gemeentelijke gebouwen voldoet aan het wettelijke kader.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoeren van het onderhoudsbeheerprogramma. Het uitgangspunt hierbij is een sober maar doelmatig onderhoudsbeheer waarbij wordt voldaan aan de eisen die wettelijk zijn vastgelegd. (brandveiligheid, Arbo/duurzaam beheer, energie).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2010)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Het periodiek ontvangen van NEN* keuringsmerken % goedgekeurd	p	Keurings-instantie	70%	80%	81%	82%	83%	84%

Recreatiebeleid

Wij willen bereiken:	
A.	Goede informatievoorziening en promoten van de recreatiemogelijkheden binnen de gemeente.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan de onderdelen uit het actieplan recreatie & toerisme in Neder-Betuwe die door het StER in samenwerking met het Regionaal Bureau voor Toerisme Rivierenland, de Kamer van Koophandel en Recron (belangenorganisatie voor recreatieondernemers) worden opgepakt.
A2.	Participatie in overlegstructuren met organisaties binnen de regio.
A3.	Het stimuleren van mogelijkheden van (kleinschalige) recreatie en toerisme. Om deze activiteiten te stimuleren en te ondersteunen zullen wij in 2011 met een recreatievisie komen.

Verkeer en vervoer

Wij willen bereiken:	
A.	Het aantal ongevallen op gemeentelijke wegen en kruisingen terugdringen.
B.	De doorstroming op de openbare wegen verbeteren en daarmee de bereikbaarheid van de gemeente vergroten.
C.	Een goede bereikbaarheid van deur tot deur met goede openbaar vervoersvoorzieningen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering verkeersveiligheidsplan (geprioriteerde projecten) gekoppeld aan het wegenbeheerplan.
A2.	Opstellen van gemeentelijke verkeersvisie en uitvoeren.
A3.	Stimuleren van niet-infrastructurele maatregelen (educatie/voorlichting).
A4.	Uitvoeren van de inrichting van het gemeentelijk wegennet conform de richtlijnen van Duurzaam Veilig.
B1.	Voor de lange termijn zet het college zich samen met de gemeente Rhenen en de provincies Utrecht en Gelderland in voor een oplossing bij de Rijnbrug.
B2.	Een goede verkeersafwikkeling binnen onze gemeente is noodzakelijk het draagt bij aan verkeersveiligheid en ontlast de dorpskernen met doorgaand verkeer. Om dit te realiseren is er in 2010 een verkeersvisie vastgesteld en in 2011 en de jaren erna uitgevoerd. De realisatie hiervan is afhankelijk van beschikbaar budget.
B3.	Voor de ontlasting van de kern Opheusden en een goede ontsluiting van het toekomstige ABC terrein zal de raad in de eerste helft van 2011 een go/no-go geven over de ontwikkeling van het ABC-terrein en de daarmee samenhangende ontsluitingsweg. Voor de aansluiting van de Walenhoekseweg op de rotonde zal de grondverwerving plaatsvinden in 2011. Aansluitend zal de omlegging van de weg plaatsvinden.
C1.	Het huidige Openbaar Vervoer voorzieningniveau behouden door middel van overleg met betrokken partners (Provincie/Rijk/Openbaar vervoerders).
C2.	Actief promoten van het Openbaar vervoer in onze gemeente.
C3.	Subsidie verstrekken aan de veerpont te Opheusden (gezamenlijk met gemeente Wageningen).

Speelruimte

Wij willen bereiken:	
A.	Voldoende en veilige speelplaatsen die afgestemd zijn op de verschillende leeftijdscategorieën (0 tot 6 jaar, 6 tot 12 jaar en 12 jaar en ouder)
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Controleren en onderhouden van alle speelplaatsen en –toestellen volgens de normen van het attractiebesluit en waar nodig noodzakelijke verbeteringen aanbrengen;
A2.	Uitvoeren van de nota "inspelen op spelen, ruimte voor de jeugd". Op kernenniveau bespreken van speelruimtebeleid dat wordt gekoppeld aan de uitrol van wijkmanagement. (zie ook programma 1).
A3.	In nieuwe woningbouwprojecten minimaal 3% van de ruimte bestemmen voor spelen en bewegen.

WAT MAG HET KOSTEN?

P3	Programma:	Openbare Ruimte						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	6.005	4.300	4.119	4.307	4.251	4.212	4.212
	Baten	-873	-638	-505	-483	-483	-483	-483
	Exploitatieresultaat	5.132	3.662	3.614	3.823	3.768	3.729	3.729
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	0	34	44	11	11
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	34	44	11	11
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	-180	-180	-180
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	-180	-180	-180
	Exploitatieresultaat	5.132	3.662	3.614	3.857	3.633	3.560	3.560

P3	Programma:	Openbare Ruimte				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan		46.500			
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan		46.500			
Nieuw	servicebus gebouwenonderhoud		40.000			
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan			46.500		
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan			46.500		
Nieuw	strooier		45.000			
Nieuw	strooier		45.000			
Nieuw	strooier				45.000	
	Totaal investeringsbedragen	0	223.000	93.000	45.000	0

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Programma 3		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig N=Nadelig**
Investeringen materieel buitendienst Het betreft hier de geraamde kapitaallasten voor toekomstige investeringen in het materieel van de buitendienst. De toekomstige investeringen verlopen conform materieel spreidingsplan buitendienst.	€	0	23	37	44	44	N
Investeringen materieel gladheidbestrijding Het betreft hier de geraamde kapitaallasten voor toekomstige investeringen in het materieel van de gladheidbestrijding. De toekomstige investeringen verlopen conform materieel spreidingsplan	€	0	11	7	20	20	N
Vrijval afschrijvingslasten De vrijval aan kapitaallasten is voor de jaren 2011 tot en met 2013 in de meerjarenraming opgenomen.De vrijval voor het jaar 2014 bedraagt € 53.174. Hiervan behoeft niets gereserveerd te blijven voor vervangingsinvesteringen.		0	0	0	-53	-53	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**0**	**34**	**44**	**11**	**11**	N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Programma 3		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig N=Nadelig**
Bezuiniging beheerplan wegen. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan wegen een bezuiniging van € 150.000 te realiseren vanaf 2013.		0	0	-150	-150	-150	V
Bezuiniging beheerplan materieel buitendienst. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan materieel buitendienst een bezuiniging van € 15.000 op kapitaallasten te realiseren vanaf 2013.		0	0	-15	-15	-15	V
Bezuiniging beheerplan materieel gladheidbestrijding. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan materieel gladheidbestrijding een bezuiniging van € 5.000 op kapitaallasten te realiseren vanaf 2013.		0	0	-5	-5	-5	V
Bezuiniging beheerplan verkeersveiligheid. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan verkeersveiligheid een bezuiniging van € 10.000 te realiseren vanaf 2013.		0	0	-10	-10	-10	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**-180**	**-180**	**-180**	V

PROGRAMMA 4 - ECONOMIE

Portefeuillehouder: Burgemeester ir. C.W. Veerhoek

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het behouden en waar mogelijk versterken van het ondernemersklimaat. Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsruimte Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten Het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden. Uitgifte en het in stand houden van bedrijventerreinen. Het beheren en in stand houden van de wekelijkse markten.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Gemeenschappelijke regeling Industrieschap Medel • Ster-convenant

Economische zaken

Wij willen bereiken:	
A.	Voldoende aanbod van winkels in de kernen voor lokale (en regionale) consumenten, met bijzondere aandacht voor het behouden en creëren van winkelconcentratiegebieden in de kernen.
B.	Bevordering werkgelegenheid door voldoende aantrekkelijk aanbod van bedrijfsruimte.
C.	Uitgifte en het in stand houden van bedrijventerreinen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Voor de winkelconcentratie Kesteren is in 2010 het ruimtelijk kader door de gemeenteraad vastgesteld (masterplan). Aan de ondernemers en ontwikkelaars is het om uitvoering te geven aan deze winkelconcentratie.
A2.	Voor de winkelconcentratie Ochten zal de raad een go/no-go besluit nemen in de eerste helft van 2011.
A3.	Bij de eventuele tweede fase van het project Dorpsplein Dodewaard zullen wij ten aanzien van de huisvestingsmogelijkheden van maatschappelijke voorzieningen uitsluitend faciliteren in ruimtelijke plannen.
A4.	Onderzoek naar verdere winkelconcentratie Opheusden.
B1.	Realiseren bedrijventerrein Bonegraaf-West. Planvorming opstarten voor het realiseren bedrijventerrein Bonegraaf-Oost.
B2	In de eerste helft van 2011 zal het college aan de raad op basis van een vooronderzoek een door de partijen gedragen go / no-go besluit ABC voorleggen.
B3.	De ontwikkeling van het bedrijventerrein Medel 1 loopt en zal naar verwachting eind 2013 tot een afronding komen. Voor de planvorming van de afronding van Medel zal zo spoedig mogelijk doch uiterlijk in het eerste kwartaal 2011 een voorstel naar de raad komen. Het blijvend financieel monitoren van het project Medel is van belang.
C1.	Hanteren van een actief uitgiftebeleid.
C2.	Binnen onze gemeente is een aantal bedrijventerreinen in ontwikkeling of toe aan herstructurering. Om de aanpak van de verschillende terreinen uit te werken komt het college in 2011 met een visie bedrijventerreinen. Bij deze visie zullen de natte bedrijventerreinen binnen onze gemeente worden betrokken.

WAT MAG HET KOSTEN?

P4	Programma:	Economie						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	161	198	183	183	179	174	174
	Baten	-66	-61	-61	-61	-61	-61	-61
	Exploitatieresultaat	95	137	122	122	118	113	113
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	95	137	122	122	118	113	113

P4	Programma:	Economie				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
	Geen					
	Totaal investeringsbedragen	0	0	0	0	

NIEUW BELEID
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000

Programma 4		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN
afgerond op € 1.000

Programma 4		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

PROGRAMMA 5 - SCHOLING EN VORMING

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Wettelijke taken openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvestingszaken, de uitvoering van de Leerplichtwet, subsidiering Schoolbegeleiding, het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijsachterstandenbeleid, zorg voor bekostiging leerlingenvervoer en zorg voor volwasseneneducatie.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie"; • Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs; • Verordening leerlingenvervoer (RB 26 februari 2009 nummer 09/00782 inclusief beleidsuitgangspunten collegebesluit 15 juni 2010); • Beheerplan gebouwenonderhoud basisscholen; • Beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse Educatie 2006-2010; • Onderwijshuisvestingsprogramma (OHP); • Statuten Stichting Spoenk.
Ontwikkelingen	• Onderzoek vervangende nieuwbouw Pantarijn te Kesteren • Wet "OKE" (op basis van deze wet:" Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie"heeft de gemeente een regie taak voor wat betreft 1.harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang , 2. kwaliteitsimpuls peuterspeelzalen, 3. een dekkend hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie 4. toezicht en handhaving 5. jaarlijks overleg. • Nieuwbouw van een school voor bijzonder speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs te Ochten;

Openbaar onderwijs

Wij willen bereiken:	
A.	Kwalitatief goed openbaar onderwijs bieden in elke kern van de gemeente.
B.	Exploiteren van de scholen binnen de rijksvergoeding die het schoolbestuur hiervoor ontvangt alsmede, de gemeentelijke overgangsvergoeding 2008/2012 en de aanwezige voorzieningen/reserves.
C.	In stand houden van de scholen als zelfstandige school of als nevenvestiging/dislocatie.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Toezicht op kwalitatief goed bestuur en openbaar onderwijs en naleving wettelijke eisen en gemaakte afspraken.
A2.	Minimaal twee keer per jaar overleg met de stichting Spoenk met betrekking tot de voortgang het openbaar onderwijs
B1.	Toetsen, beoordelen en adviseren van de begroting en jaarrekening van het schoolbestuur.
C1.	Adviseren van het schoolbestuur en beoordelen van aanvragen over het in standhouden van de openbare scholen.

Huisvesting onderwijs

Wij willen bereiken:	
A.	Bieden van voldoende en kwalitatief goede huisvesting en eerste inrichting voor het openbaar- en bijzonder basis- , speciaal - en voortgezet onderwijs.
B.	De schoolgebouwen moeten op een adequaat niveau worden onderhouden.
C.	Tijdig inspelen op nieuwe ontwikkelingen en wetgeving op het terrein van onderwijs.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Opstellen van een integrale leerlingenprognose (1 x per 2/3 jaar; eerstvolgende is in 2011) en vaststellen van de huisvestingsbehoefte voor de korte en lange termijn.
A2.	Uitvoeren van het huisvestingprogramma 2008 t/m 2011 (nieuwbouw, aanpassing, uitbreiding en onderhoud van scholen).
A3.	Nieuwbouw mogelijk maken voor Detmar/Rehobothschool (bijzonder speciaal basisonderwijs/ bijzonder speciaal onderwijs te Ochten). Start bouw najaar van 2011/ voorjaar 2012.

Wat gaan we ervoor doen?	
A4.	Opstellen van het huisvestingprogramma 2012 en volgende jaren. Dit betreft de beoordeling en advisering van de aanvragen welke voor 1 februari van het voorafgaande jaar worden ontvangen.
A5.	In overleg met het Panterijn de mogelijkheden bezien om te komen tot een HAVO-top
A6.	Uitwerking ontvangen rijkssubsidie voor **a.** verbetering binnenklimaat van de openbare en bijzondere basisscholen **b.** aanpassing en uitbreiding van 3 basisscholen tot een brede basisschool.
A7.	De onderwijsgebouwen en inrichting goed verzekeren en schademeldingen tijdig afhandelen.
A8.	Opstellen beleidsnotitie Brede school in 2012
B1.	Periodiek overleg met de schoolbesturen over onderhoudssituaties.
B2.	Het actualiseren van het onderhoudbeheerplan onderwijsgebouwen.
C1.	Adviseren en uitvoeren van nieuwe ontwikkelingen (o.a. eventuele aanpassing van de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs).
C2.	In samenwerking met de GGD deelnemen aan het project "Frisse school".

Leerplicht

Wij willen bereiken:	
A.	Bijdragen aan het terugdringen van het schoolverzuim.
B.	Toename realiseren van het aantal leerlingen met een starkwalificatie (afname aantal VSV –vroegtijdige schoolverlaters).
C.	Voorkomen en vroegtijdig signaleren van problemen bij jeugdigen met (meerdere) risicofactoren en deze problemen oplossen door goede verwijzing en behandeling.
D.	Samenwerken en creëren van uniformiteit binnen de leerplichtregio.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Behandelen van meldingen van schoolverzuim binnen één week na melding.
A2.	Up to date houden van de leerplichtadministratie voor de leeftijdscategorie 4 tot 23 jaar.
A3.	Opstellen leerplichtverslag schooljaar 2010/2011.
B1.	Voorlichting, advies en bemiddeling aan scholen en ouders aanbieden.
C1.	Deelnemen aan de Zorg Advies Teams.
C2	Onderhouden van contacten met onderwijsinstellingen, hulpverlening, politie en justitie.
C3.	Melden van VSV'ers in de leeftijdscategorie 18 tot 23 aan het Regionaal Meld- en coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten.
D1.	Deelnemen aan het regionale leerplichtoverleg.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Van de kwalificatieplichtigen dient 95% daadwerkelijk invulling te geven aan deze plicht	p	Gemeente / leerplicht-verslag	97,8%	98%	98%	98%	98%	98%

Onderwijsachterstandenbeleid

Wij willen bereiken:	
A.	Zorg dragen voor een voldoende aanbod van VVE (Voor- en Vroegschoolse Educatie) op de peuterspeelzalen en kinderopvangcentra en zorg dragen voor de doorgaande leerlijn VVE.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan de beleidsnotitie Voor- en vroegschoolse Educatie 2011-2014, inclusief het beschikbaar stellen van financiële middelen. De vaststelling van de beleidsnotitie staat gepland in het vierde kwartaal 2010.

Schoolbegeleiding

Wij willen bereiken:	
A.	Bijdragen aan de beperking van de onderwijsachterstand.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De schoolbesturen door middel van het verstrekken van subsidie in staat stellen de nodige begeleiding te krijgen.

Lokale educatieve agenda (Lea)

Wij willen bereiken:	
A.	Samen met scholen lokaal onderwijsbeleid uitzetten.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering blijven geven aan onderdelen Lea waaronder schoolgericht maatschappelijk werk, de schoolbegeleiding en voorlichting over verslaving en gezondheid.
A2.	Uitnodigen partners voor overleg.
A3.	Uitvoering geven aan de nota en bijbehorend actieplan. De vaststelling van de nota staat gepland in het vierde kwartaal 2010.

Leerlingenvervoer

Wij willen bereiken:	
A.	Zorg dragen voor passend/adequaat vervoer van kinderen, waarbij wordt gekeken naar verschillende alternatieven van vervoer (taxivervoer, openbaar vervoer, eigen vervoer) om de zelfstandigheid en daarmee de zelfredzaamheid van kinderen te stimuleren.
B.	Daling van het aantal leerlingen in het taxivervoer alsmede verlaging van het totale budget voor vervoerskosten.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Bezien in hoeverre de Verordening leerlingenvervoer dient te worden aangepast mede in relatie tot de door het college vastgestelde beleidskaders.
B1.	De mogelijkheden onderzoeken om tot kostenbesparing van de bestaande taxiritten te komen zonder in te leveren op de kwaliteit. O.a. door gebruikmaking van opstapplaatsen.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal kinderen dat gebruikt maakt van taxivervoer	P	Taxivervoerder	150 (okt. 2009)	145	135	130	130	130

WAT MAG HET KOSTEN?

P5	Programma:	Scholing en Vorming						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	4.266	4.449	4.109	3.613	3.461	3.423	3.423
	Baten	-660	-632	-524	-84	-84	-84	-84
	Exploitatieresultaat	3.606	3.817	3.586	3.529	3.377	3.339	3.339.014
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	-28	143	140	137	136
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	-28	143	140	137	136
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	-10	-10	-10
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	-10	-10	-10
	Exploitatieresultaat	3.606	3.817	3.557	3.672	3.507	3.466	3.339.140

P5	Programma:	Scholing en Vorming				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	1e inrichting groep 11 Sébaschool	12.900				
Nieuw	1e inrichting groep 12 Sébaschool		12.900			
Nieuw	Uitbreiding Van Lodensteincollege t.b.v.	1.561.700				
Nieuw	1e inrichting HAVO-top Van Lodensteincollege	167.200				
	Totaal investeringsbedragen	1.741.800	12.900	0	0	0

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Programma 5		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig**
1e Inrichting groepen 11 en 12 Sebaschool Ochten. Dat scholen tijdig de eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair kunnen aanschaffen bij toename van het aantal leerlingen. Bij de Sebaschool in Ochten is tot op heden een bekostiging verstrekt van de 1e inrichting voor 10 groepen. Thans gaat het om de groepen 11 en 12 van de Sébaschool te Ochten. Op grond van de laatste prognoses is de verwachting dat de school groeit naar 12 groepen in 2012. Er voor zorg dragen dat het schoolbestuur in staat is de 1e inrichting aan te schaffen op het moment dat het aantal leerlingen toeneemt. De verwachting is, dat voor groep 11 het vereiste aantal leerlingen in 2011 is bereikt. Voor groep 12 wordt uitgegaan van 2012.	€	2	4	4	3	3	N
Uitbreiding Van Lodenstein College t.b.v. HAVO-top Het VLC heeft toestemming van de rijksoverheid gekregen voor het realiseren van een HAVO-top per 1 augustus 2009. Dit heeft tot gevolg dat het aantal leerlingen zal toenemen. Dit heeft gevolgen voor het aantal benodigde vierkante meters en de 1e inrichting. Het VLC heeft daartoe een aanvraag ingediend.Bij de kredietverlening voor de nieuwbouw van het VLC zijn in 2007 bij de vaststelling van het onderwijshuisvesting-programma 2008 afspraken gemaakt met het VLC voor het verstrekken van een aanvullend bouwbudget in 2011 van € 1.561.700 bij rijkstoestemming voor HAVO-top.	€	117	115	113	111	111	N
Eerste inrichting Van Lodenstein College t.b.v. HAVO-top In de kadernota 2011-2014 is de 1e inrichting als p.m. opgenomen omdat op moment de benodigde gegevens nog niet bekend waren. Inmiddels is dat wel het geval. Op grond van de verordening huisvestingsvoorzieningen onderwijs heeft het VLC bij uitbreiding van het bruto vloeroppervlakte van de school recht op de uitbreiding eerste inrichting. Het genormeerde bedrag is afhankelijk van het soort onderwijs waarvoor de uitbreiding is toegekend en is een bedrag per vierkante meter. De hoogte van de genormeerde vergoeding eerste inrichting is –gebaseerd op 1.150 m2 t.b.v. Havo-top- € 167.200.		25	24	23	23	22	N
Vertraging nieuwbouw Detmatschool te Ochten De nieuwbouw van de Detmatschool in Ochten heeft vertraging. De realisatie van de nieuwbouw zal pas in 2012 plaatsvinden.		-172	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**-28**	**143**	**140**	**137**	**136**	**N**

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Programma 5		**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**V= Voordelig**
Bezuiniging op beheerplan onderhoud gebouwen onderwijs. Het doel van deze bezuinigingsmaatregel is aan de hand van het actualiseren van het beheerplan onderhoud gebouwen onderwijs een bezuiniging van € 10.000 te realiseren vanaf 2013.	€	0	0	-10	-10	-10	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**-10**	**-10**	**-10**	**V**

PROGRAMMA 6 - WELZIJN EN CULTUUR

Portefeuillehouder: wethouders V.M. van Neerbos en J.M. Schuurman

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het stimuleren en het in stand houden van voorzieningen op het gebied van cultuur, monumenten, sport, kunst, kinderopvang, jeugd- jongeren- ouderenwerk, alsmede het subsidiëren van activiteiten in het kader van leefbaarheid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 'Realisme in Ambitie' • Notitie Welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening en vastgestelde beleidsregels • Beheerplan gebouwen • Renovatieplan groene sportvelden • Specifiek voor Kinderopvang en peuterspeelzaalwerk: - verordening wet Kinderopvang 2010 (raadsbesluit van 7 oktober 2010) - verordening kwaliteitsregels peuterspeelzaalwerk Neder-Betuwe 2005 (raadsbesluit van 15 december 2004) • Eigenwijs Rivierenland • Scenarioplan Accommodatiebeleid 'Kiezen en Delen' • Nota jeugdbeleid Neder-Betuwe 2010 (raadsbesluit 15 oktober 2009) • Convenant Bibliotheekwerk Rivierenland (raadsbesluit 9 september 2010)
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Beroep op eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt meer benadrukt • Regionale samenwerking • Jaarlijkse nota-update Nota jeugdbeleid

Cultuur

Wij willen bereiken:	
A.	Het bieden van een gevarieerd en toegankelijk aanbod van culturele voorzieningen en activiteiten, afgestemd op de vraag van de inwoners van de gemeente Neder-Betuwe dat bijdraagt aan de ontplooiing, ontspanning en leefbaarheid.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Geven van lessen Algemene muzikale vorming in de groepen 4 van de basisscholen (10 van de 14, omdat 4 scholen geen gebruik maken van het aanbod) door de muziekschool Plantage.
A2.	In standhouden van de basisbibliotheek Rivierenland door subsidie te verlenen volgens convenant.
A3.	Realiseren van een vaste bibliotheekvoorziening in Opheusden (2011).
A4.	Realiseren van een vaste bibliotheekvoorziening in Ochten (2011).
A5.	Amateurverenigingen in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door subsidie te verlenen.
A6	Deelnemen aan en subsidiëren van het Cultuurpact. Met Cultuurpact zetten de regiogemeenten zich samen in voor versterking van kunst en cultuur in de regio. Cultuurpact organiseert in 2011 in ieder geval de projecten Literatuurfestival en Aan het Woord. De overige projecten, onder meer op het gebied van cultuurtoerisme en cultuureducatie, worden op dit moment nog opgezet.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal uitleningen bibliotheek	P	Bibliotheek	158.137	158.137	158.137	158.137	158.137	158.137
Aantal leden bibliotheek	P	Bibliotheek	3.241	3.241	3.241	3.241	3.241	3.241
Aantal jeugdleden muziekkorpsen, fanfares en drumbands	P	Verenigingen	58	58	58	58	58	58

Sport

Wij willen bereiken:	
A.	Vergroten van deelname aan activiteiten op het gebied van sport op een zodanige wijze dat in beginsel brede deelname uit de samenleving, al dan niet in georganiseerd verband, mogelijk is. Vergroten van de sportdeelname door alle leeftijdsgroepen met het oogmerk een gezonde leefstijl te bevorderen. Bieden van ontplooiing- en ontwikkelingsmogelijkheden voor iedereen, evenals vergroten van de maatschappelijke participatie
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De voetbal- en korfbalvelden op een kwaliteitsniveau brengen en houden conform de richtlijnen van ISA Sport.
A2.	Zorg dragen voor en het in stand houden van een adequaat voorzieningenniveau voor de binnensporters.
A3.	Ingebruikname van een extra gymzaal bij sportzaal De Linie te Ochten.
A4.	Voortzetting uitvoering van het regionaal samenwerkingsprogramma.
A5.	Voortzetting uitvoering van het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal jeugdleden sportverenigingen	P	Verenigingen	1.954	2000	2000	2000	2000	2000
Bezettingsgraad sporthal de Biezenwei (Opheusden)*	P	Samenleving	64%	64%	64%	64%	64%	64%
Bezettingsgraad Verenigingshal De Eng (Dodewaard)*	P	Samenleving	46%	46%	46%	46%	46%	46%
Bezettingsgraad Verenigingshal De Leede (Kesteren)*	P	Samenleving	59%	59%	59%	59%	59%	59%
Bezettingsgraad gymzaal Kesteren*	P	Samenleving	35%	35%	35%	35%	35%	35%
Bezettingsgraad gymzaal Echteld*	P	Samenleving	45%	45%	45%	45%	45%	45%
Bezettingsgraad sportzaal Ochten*	P	Samenleving	56%	56%	56%	56%	56%	56%

* Uitgangspunten bezettingsgraad: 40 weken, 15 uur per dag (8u – 23u), 6 dagen per week.

Welzijnsaccommodaties/dorpshuizen

Wij willen bereiken:	
A.	Dat verenigingen en andere groeperingen binnen de gemeenschap goede huisvesting, afgestemd op de behoefte per kern, ter beschikking hebben.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Op basis van de nota Integraal Accommodatiebeleid “Visie en Uitgangspunten” en het Scenario ‘Kiezen en Delen’ voor de verschillende kernen een afzonderlijk uitvoeringsplan maken. Het opstellen en vervolgens uitvoeren van het plan is afhankelijk van externe ontwikkelingen.

Welzijnsbeleid

Wij willen bereiken:	
A.	Het bevorderen van de leefbaarheid en het ondersteunen van voorzieningen en activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoeren van de Nota Welzijnsbeleid 2006 en toepassen van de daarop gebaseerde subsidieverordening en beleidsregels. * Leefbaarheidbevorderende activiteiten worden ondersteund met faciliteiten, en structurele subsidies blijven voorbehouden aan activiteiten die als basisvoorziening zijn aangemerkt. Faciliteiten zijn beschikbaar in de vorm van faciliterend accommodatiebeleid, innovatiebijdragen, incidentele subsidies en vrijwilligersondersteuning.
A2.	Op basis van de evaluatie van het welzijnsbeleid en subsidiebeleid (raad november 2010) een nieuw subsidiebeleid en subsidieverordening en beleidsregels opstellen (voor juli 2011).
A3.	Opstellen van een basisnota "Lokaal Sociaal Beleid" met de prioriteiten, doelgroepen en speerpunten van beleid. (De vaststelling van de basisnota "Lokaal Sociaal Beleid" staat gepland voor december 2010).
A4.	Uitvoeren van het accommodatiebeleid.
A5.	Herziening verordening kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk.

Jeugd en jongerenwerk

Wij willen bereiken:	
A.	Te organiseren dat de jeugdige (0-23 jaar), zijn gezin en/of omgeving zorg en begeleiding kan ontvangen.
B.	Een divers pakket aan voorzieningen en activiteiten te bieden wat aansluit op de wensen en behoeften van jongeren (en hun ouders). Jongeren in staat te stellen om zelf (mee) te beslissen of zelf met initiatieven te komen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De actiepunten uit de nota "jeugdbeleid" uitvoeren. Middels een jaarlijkse nota-update de ontwikkelingen volgen en eventueel actuele actiepunten toevoegen of bijstellen.
A2.	Ontwikkeling Centrum voor jeugd en Gezin; start in 2011 en vervolgens doorontwikkelen.
B1.	Verenigingen en organisaties in staat stellen activiteiten te ontwikkelen door ondersteuning bij het plannen van activiteiten en subsidie te verlenen.
B2.	Voortzetten en doorontwikkelen van de site "Jongin-Nederbetuwe" met een redactieraad bestaande uit jeugd en een jongerenwerker.

WAT MAG HET KOSTEN?

P6 Programma:	Welzijn en Cultuur						
				Meerjarenraming			
	rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
Bedragen x	€ 1.000						
Bestaand Beleid	0						
Lasten	2.736	3.040	3.046	3.080	3.065	3.055	3.055
Baten	-317	-344	-344	-344	-344	-344	-344
Exploitatieresultaat	2.419	2.696	2.703	2.737	2.722	2.711	2.711
Nieuw Beleid							
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0	0
Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	2.419	2.696	2.703	2.737	2.722	2.711	2.711

P6 Programma:	Welzijn en Cultuur				
Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
	2011	2012	2013	2014	2015
Geen					
Totaal investeringsbedragen	0	0	0	0	

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Programma 6		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Programma 6		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

PROGRAMMA 7 - ZORG, WERK EN INKOMEN

Portefeuillehouder: wethouder V.M. van Neerbos

ALGEMEEN

Programma-inhoud	Het verstrekken van bijstand en maatschappelijke diensten, het op weg helpen van inwoners naar werk, het bestrijden van armoede, de inburgering van nieuw- en oudkomers en het ontwikkelen c.q. uitvoeren van lokaal zorgbeleid.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014"Realisme in Ambitie" • Samenwerkingsovereenkomst Neder-Betuwe/Tiel m.b.t. werk en re-integratie en schuldhulpverlening. (raadsbesluit 17 december 2009). • Nota Bijzondere bijstand 2008 • Beleidsplan Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) en Verordening Wmo • Budgetovereenkomst Algemeen Maatschappelijk Werk 2008-2011; • Nota welzijnsbeleid spoor II en de daarop gebaseerde subsidieverordening inclusief beleidsregels; (raadsbesluit 20 december 2007). • Taakstelling huisvesting vergunninghouders, afspraken met Stichting Woningbeheer Betuwe; • Productencatalogus GGD Rivierenland
Ontwikkelingen	• Vergrijzing • Regionale samenwerking • Landelijke tendens: "zorg" legt de verantwoordelijkheid neer bij de burger en zijn directe omgeving • Zelfredzaamheid van de burgers en mantelzorg als "vangnet"

Wet werk en bijstand.

Wij willen bereiken:	
A.	Verlening van bijstand.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De uitvoering van de Wet werk en bijstand (Wwb) en aanverwante regelingen is uitbesteed aan de afdeling Werk en Inkomen Tiel. In de dienstverleningsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en de wijze van verantwoording.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E / P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal cliënten Wwb	P	Afdeling WIZ, Tiel	129	140*	132*	119*	111*	104*
Dekkingspercentage uitgaven en inkomsten Inkomensdeel Wwb.	P	Samenleving	91,2*	90*	92,5*	95*	97,5*	100*
Aantal cliënten Ioaz en Ioaw.	P	Afdeling WIZ, Tiel	12	8	7	6	5	5
Aantal cliënten Bbz	P	Afdeling WIZ, Tiel	9	6	5	4	2	2

* Gelet op de economische recessie is het de vraag of de streefwaarde haalbaar is.

Participatiebudget.

Wij willen bereiken:	
A.	Voorkomen van instroom (Poortwachtersfunctie);
B.	Bevorderen van uitstroom (activering naar werk).
C.	Maatschappelijke participatie (meedoen bevorderen);
D.	Groeien op de arbeidsmarkt d.m.v. educatie.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Al bij de intake kijken of er een mogelijkheid bestaat voor de belanghebbende om op zo kort mogelijke termijn een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven.
B1.	Iedereen die kan werken, werkt (*bij voorkeur op zijn of haar eigen niveau*).
B2.	Zo veel mogelijk niet-uitkeringsgerechtigden aan het werk, met name daar waar moeilijk vervulbare vacatures zijn.
C1.	Verhogen van de maatschappelijke participatie van mensen die niet kunnen werken.
C2	Iedereen beheerst de Nederlandse taal op een niveau dat vereist is om te participeren.
C3.	Optimale inburgering en integratie.
D1.	Geen analfabetisme onder de inwoners van Neder-Betuwe.
D2.	Alleen (volledig) aan het werk met een startkwalificatie.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal afgesloten trajectplannen re-integratie	P	Afdeling WIZ, Tiel	35	35	35	35	40	40
Werkloosheids-percentage *	P	Basisset Regionale Arbeidsmarktinfor-matie	2,9	2,7	2,5	2,3	2,0	2,0

* Niet werkende werkzoekenden: potentiële beroepsbevolking.

Wet Maatschappelijke ondersteuning

Wij willen bereiken:	
A.	Het bevorderen van de zelfredzaamheid van inwoners, hun maatschappelijke participatie en de leefbaarheid van de woonomgeving. De beperkingen die burgers ondervinden in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie verminderen.
B.	Verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	De Wmo verordening en bijbehorend financieel besluit uitvoeren en waar nodig aanpassen aan de Kanteling/Compensatiebeginsel;
A2.	Uitvoering geven aan het traject "compensatiebeginsel": "Van het individueel verstrekken van zorg en voorzieningen, Naar eigen kracht, participatie en algemene voorzieningen";
A3.	Focussen op de "algemene en collectieve voorzieningen" door uitvoering te geven aan de nota Mantelzorg en versterken van vrijwilligerswerk, meer samenwerking met (zorg)aanbieders, (wijk)platforms, welzijnsstichting(en), woningbouwvereniging(en).
A4.	Zeer nauw monitoren van het samenwerkingsverband regiotaxi met de provincie in verband met mogelijke vervroegde aanbesteding en bezuinigingen provincie.
A5.	Opstellen beleidsplan WMO 2012-2015 (2e half 2011)
A6.	Op basis van een nog vast te stellen visiedocument (eind 2010) een convenant sluiten met ondermeer STMG, SWS, SWB en zorginstellingen, voor collectieve voorzieningen voor mensen voor wie de AWBZ opvang vervalt (o.a. dagbesteding).
B1.	Continueren goede voorlichting en communicatie van ons loket, en verbeteren digitale Wmo balie.
B2	Het goed en begrijpelijk informeren en adviseren van cliënten; • Geen wachtlijsten (overschrijding van termijnen) toe te staan; • Op een correcte manier door te verwijzen naar de juiste instelling of organisatie; o.a. door goede samenwerking met SWS in ons Wmo loket; • Door het terugdringen van het aantal formulieren (eenmalige uitvraag gegevens). • Goede en actuele digitale sociale kaart in combinatie met nieuwe digitale Wmo balie.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Resultaat 2009	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Rapportcijfer aanvraagprocedure Wmo voorziening	E	KTO SGBO	7,3	7,3	7,4	7,5	7,5	7,5
Percentage cliënten dat tevreden is over informatie over de aanbieders HHV	E	KTO SGBO	90	90	90	90	90	90
Rapportcijfer voorzieningen	E	KTO SGBO	7,4	7,4	7,5	7,5	7,5	7,5

* KTO= klanttevredenheidsonderzoek.

Algemeen maatschappelijk werk

Wij willen bereiken:	
A.	Ondersteunen van inwoners bij het oplossen van, en het omgaan met, problemen en verstoringen in hun functioneren en in samenspraak werken aan een oplossing.
B.	Voorkomen dat er wachtlijsten ontstaan.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Inzetten en subsidiëren van professionele organisaties/maatschappelijk werkers (Stichting Thuiszorg) die onder andere inwoners informeren, adviseren, ondersteunen en begeleiden;
A2.	Uitvoering geven aan de afgesloten budgetovereenkomst.
B1.	Maken van sluitende afspraken met de uitvoerende instelling over het wegwerken van wachtlijsten op het moment dat die dreigen te ontstaan (afspraken zijn vastgelegd in budgetovereenkomst).
B2.	Tijdens het reguliere overleg en de jaarstukken de uitvoering monitoren.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal langdurige cliëntcontacten	P	Samenleving	223	223	223	223	223	223
Aantal uren cliëntgericht	P	Samenleving	2356	2356	2356	2356	2356	2356
Aantal cliënten op de wachtlijst.	P	Samenleving	0	0	0	0	0	0

Minimabeleid.

Wij willen bereiken:	
A.	Verbeteren van de leefsituatie en het toekomstperspectief van (kwetsbare) burgers en hen blijvend in staat stellen deel te nemen aan het maatschappelijk verkeer.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.
A2.	Uitvoering geven aan integrale schuldhulpverlening (SHV), welke is uitbesteed aan het Budget Advies Centrum Tiel, zonder dat er sprake is van een wachtlijst.
A3.	Terugbrengen van het “niet gebruiken” van de bijzondere bijstand en voorzieningen minima conform het communicatieplan van de nota Bijzondere bijstand en voorzieningen Minima.
A4.	Om te komen tot een beleid om mensen uit de bijstand te halen en te houden zal in 2012 een startnotitie armoedebestrijding worden opgesteld.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal cliënten op de wachtlijst SHV.	P	Afdeling Gemeente-winkel	0	0	0	0	0	0
Aantal aanvragen Bijzondere bijstand.	P	Afdeling Gemeente-winkel	340	360	400	400	400	400

Ouderenzorg

Wij willen bereiken:	
A.	Wij willen de zelfredzaamheid van ouderen bevorderen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Realiseren van woon-zorgcomplexen in de kernen Kesteren, Opheusden, Ochten en Dodewaard, waarin wonen, zorg en welzijnsactiviteiten worden gecombineerd in één gebouw.
A2.	Maken van hernieuwde prestatieafspraken met de Stichting Welzijn Senioren (SWS) over het aanbod van activiteiten en diensten voor senioren.
A3.	Ondersteunen van het platform Vrijwillige Thuis en Mantelzorg waarin lokale organisaties samenwerken op het gebied van vrijwilligerswerk en mantelzorg.
A4.	Faciliteren en ondersteunen van een regiegroep Wonen, Welzijn en Zorg met de volgende partners: woningcorporaties, zorgaanbieders om zo afspraken te maken over het woon, welzijn- en zorgaanbod (frequentie 4 x per jaar).

Volksgezondheid

Wij willen bereiken:	
A.	Verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Neder-Betuwe en bescherming bieden tegen ziektes en epidemieën. *Toelichting* *De gemeente geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid, met als onderdelen Collectieve preventie, Infectieziektebestrijding en Jeugdgezondheidszorg.*
B.	De inwoners van de gemeente hebben een gezonde leefstijl.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Deelnemen in Gemeenschappelijke regeling GGD Rivierenland;
A2.	Uitvoering geven aan de speerpunten uit de Nota gezondheidsbeleid • Overmatig alcohol gebruik (zie verder programma 7, onderdeel terugdringen gebruik genotsmiddelen)* • Overgewicht (2011/2012)* • Roken (2011/2012)* • Depressie verschijnselen (2011/2012)*
A3.	Terugdringen van de sociaal economische gezondheidsverschillen.
B1.	Initiëren/subsidiëren van gezondheidsbevorderende activiteiten in samenwerking met lokale en regionale instellingen (zie ook programma 6, onderdeel sport).

* Binnen de regio zijn afspraken gemaakt rond het opstarten van projecten. In Neder-Betuwe is de prioriteit gelegd bij overmatig alcohol gebruik. Op basis van opgedane ervaringen van de andere projecten in andere gemeenten zullen naar verwachting in 2011/2012 de overige projecten in Neder-Betuwe van start gaan.

Terugdringen gebruik genotsmiddelen

Wij willen bereiken:	
A.	Wij willen het gebruik van genotsmiddelen (vooral alcohol) onder scholieren en de overige inwoners verminderen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Deelnemen aan het project: “De gezonde school en genotsmiddelen”
A2.	Deelnemen aan het project Alcoholmatiging voor jeugd en inwoners met een lage sociaal economische status.

Ambulancehulpverlening

Wij willen bereiken:	
A.	Het ambulancevervoer voldoet minimaal aan de wettelijk vastgestelde aanrijtijd.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Bij de bevoegde instantie(s) aandringen op het behoud van de Post Kesteren.
A2.	Het standpunt innemen en verdedigen dat bij de verdeling van de ambulancecapaciteit over de regio het percentage overschrijdingen van de 15 minuten norm in iedere gemeente gelijk is.
A3.	Minimaal twee keer per jaar monitoren van de aanrijtijden van de ambulances.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting 2009	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
% ambulanceritten die voldoen aan de vastgestelde aanrijtijden	P	Regionale Ambulance-voorziening	86	90	90	90	90	90

Zorg voor vluchtelingen

Wij willen bereiken:	
A.	Wij willen adequate huisvesting en opvang van vluchtelingen, uitgaande van de taakstelling.
B.	Zorg dragen voor begeleiding en inburgering van de vreemdelingen die zich in onze gemeente vestigen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	In overleg met de woningbouwvereniging (SWB) zorg dragen voor het behalen van de taakstelling huisvesting vergunninghouders.
B1.	Aanbieden van WI-trajecten via het ROC.
B2.	Aanbieden van begeleidingstrajecten via vluchtelingenwerk.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Taakstelling 2010	2011	2012	2013	2014	2015
Totaal aantal te huisvesten vergunninghouders	P	gemeente	225	240	255	270	285	300

Mantelzorg en vrijwilligerswerk

Wij willen bereiken:	
A.	Bevorderen dat hulpbehoevenden langer zelfstandig kunnen wonen en participeren.
B.	De participatie van inwoners en de sociale cohesie van inwoners bevorderen.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Uitvoering geven aan het steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.
A2.	Het vergroten van de bekendheid van ondersteuning van mantelzorgers via onder meer verstrekken van folders en het houden van bijeenkomsten.
A3.	Het opzetten van een klussendienst.
B1.	Uitvoering geven aan het steunpunt Mantelzorg en Vrijwilligerswerk.
B2.	Het bijeenbrengen van vraag en aanbod d.m.v. het bijhouden van een vacaturebank.
B3.	Het waarderen van en bekendheid geven aan vrijwilligerswerk door publicatie in Neder-Betuwe magazine en de organisatie van NL Doet.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting 2009	Streef-waarde 2011	2012	2013	2014	2015
Inwoners die op de hoogte zijn van waar ze terecht kunnen voor ondersteuning van mantelzorgers	P	Volwassenen-monitor GGD 2009 (1x per 4 jaar)	56%	70%	70%	70%	70%	70%
Aantal mantelzorgers en vrijwilligers die zich melden bij het steunpunt.	P	Rapportage steunpunt	Nulmeting in 2010*	.	.	.	.	.
Aantal vrijwilligers die meedoen aan NL Doet.	P	Afd. Samenleving	20	100	100	100	100	100

* Nulmeting dient nog plaats te vinden

Coördinatie van zorg

Wij willen bereiken:	
A.	Aan alle jongeren in de gemeente Neder-Betuwe van voor de geboorte tot en met de leeftijd 23 jaar een goede en stevige basis en ondersteuning bieden ten behoeve van hun ontwikkeling, zowel thuis, op school als in hun vrije tijd.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Realiseren van een Centrum voor Jeugd en Gezin in 2011.
A2.	Uitvoering geven aan het Zorg advies team (ZAT).
A3.	Uitvoering geven aan het Schoolgericht maatschappelijk werk (SMW).
A4.	Realiseren van een Jeugdpreventienetwerk (JPN).
A5.	Coördineren en deelname aan de Stuurgroep Jeugd en Zorg (d.w.z. afspraken maken over de uitvoering van de zorgcoördinatie).

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	**E/P**	**Bron**	**Streefwaarde 2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**
Aantal fysieke inlooppunten CJG	P	Afdeling Samenleving	Minimaal 1	Minimaal 1	Mini-maal 1	Mini-maal 1	Mini-maal 1	Mini-maal 1
Aantal geholpen kinderen/gezinnen door SMW-er	P	Rapportage SMW	176	180	180	180	180	180
Aantal ondersteunde IB'er's en leerkrachten door SMW'er	P	Rapportage SMW	73	75	75	75	75	75
Aantal doorverwijzing naar andere hulpverlening door SMW	P	Rapportage SMW	31	40	40	40	40	40
Aantal doorverwijzingen JPN	P	Rapportage JPN	18	20	20	20	20	20

WAT MAG HET KOSTEN?

P7 Programma:	Zorg, Werk en Inkomen						
				Meerjarenraming			
	rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
Bedragen x	€ 1.000						
Bestaand Beleid	0						
Lasten	10.699	10.602	10.648	10.563	10.555	10.563	10.563
Baten	-5.994	-5.604	-5.637	-5.612	-5.612	-5.612	-5.612
Exploitatieresultaat	4.705	4.998	5.011	4.951	4.943	4.950	4.950
Nieuw Beleid							
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
Lasten	0	0	150	150	150	150	150
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	150	150	150	150	150
Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0	0
Exploitatieresultaat	4.705	4.998	5.161	5.101	5.093	5.100	5.100

P7	Programma:	Zorg Werk en Inkomen				
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
	Geen					
	Totaal investeringsbedragen	0	0	0	0	

NIEUW BELEID
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000

Programma 7		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Aanpassen criteria Wmo **Voor de** kanteling van de Wmo heeft u bij de vaststelling van de kadernota 2011-2014 € 150.000 beschikbaar gesteld. Dit is besloten op basis van de in eerste instantie te verwachten extra middelen voor de WMO ten bedrage van € 315.000 vanaf 2011. Achteraf, na publicatie van de junicirculaire 2010, blijkt dit voordeel tegen te vallen en wordt voorgesteld om de extra budgetruimte voor de Wmo vooralsnog terug te draaien vanaf 2011. Het terugdraaien van deze extra middelen heeft u besloten in de 2e bestuursrapportage 2010.	€	150	150	150	150	150	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikkelingen conform kadernota	€	**150**	**150**	**150**	**150**	**150**	N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN
afgerond op € 1.000

Programma 7		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	V

PROGRAMMA 8 - BOUWEN, MILIEU EN RUIMTELIJKE PLANNEN (RO)

Portefeuillehouder: Wethouders J.W. Keuken en J.M. Schuurman

Programma-inhoud	Beleid en uitvoering van milieuzorg, bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting.
Relevante beleidsruimte en kaders	• Coalitieprogramma 2010-2014 "Realisme in Ambitie" • Bestemmingsplannen • Diverse beleidsnotities op het gebied van RO (zoals beleidsnota inwoning, beleidsnota vrijkomende agrarische bebouwing) • Woningbouwprogramma • Woonvisie • Nota grondbeleid • Welstandsnota • Bouwverordening • Handhavingsprogramma Omgevingsrecht (vast te stellen in het najaar 2010) • Algemene Plaatselijke Verordening • Milieu-uitvoeringsprogamma
Ontwikkelingen	• Op 1 oktober 2010 treedt naar verwachting de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking. Onder de omgevingsvergunning vallen als eerste alle vergunningen op VROM-gebied, zoals die voor wonen, bouwen, ruimte en milieu, maar ook vergunningen op het gebied van monumenten, natuurbescherming, flora en fauna en water gaan daarin mee. Zo hebben burgers en ondernemers nog maar te maken met één loket, één beschikking en één procedure. De aanvraag kan digitaal worden gedaan en behandeld. Dit betekent tevens het herijken van de wijze waarop handhaving georganiseerd wordt. Dat maakt de Wabo tot een ambitieuze wet die zorgvuldig geïmplementeerd wordt. • Met het van kracht worden van de Wabo op 1 oktober 2010 worden ook de mogelijkheden om vergunningsvrij te bouwen verruimd. Een eerste verkenning van deze regelgeving leidt tot de conclusie dat dit gevolgen zal hebben voor het aantal in te dienen vergunningaanvragen voor –voorheen- lichte en reguliere bouwaanvragen. Aanvragen die tot nog toe ruimtelijk gezien ongewenst werden geacht, zullen nu zonder toets mogelijk zijn. Naar verwachting zal door het wegvallen van inspraakmogelijkheden van belanghebbenden tijdens de vergunningverlening het aantal handhavingverzoeken toenemen. • In 2009 heeft het college de intentie uitgesproken om mee te gaan in de Gelderse ontwikkeling rond de vorming van Uitvoeringsdiensten op het gebied van vergunningverlening en handhaving van milieu. In regionaal verband worden de komende tijd deze voorstellen verder uitgewerkt waarna ze gezien de mogelijke organisatorische consequenties voor besluitvorming worden teruggelegd bij college en raad.

Milieu

Wij willen bereiken: Behoud en waar mogelijk verbeteren van de huidige milieukwaliteit in de gemeente:	
A.	De concentratie fijn stof en stikstofoxiden liggen overal in de gemeente onder de toegestane wettelijke normen in de Wet Luchtkwaliteit.
B.	De gemeente wil haar burgers een veilige leefomgeving bieden waar het betreft opslag, vervoer en locaties van gevaarlijke stoffen.
C.	Ontoelaatbare geurbelasting binnen de gemeente wordt voorkomen.
D.	Hergebruik van grond binnen de gemeente vergemakkelijken en afstemmen op lokale situatie. Voorkomen of beperken bodemverontreiniging en betere afstemming van saneerwaarden op lokale situatie.
E.	Controleren van bedrijven om schadelijke gevolgen voor milieu te voorkomen/beperken.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Systematisch toetsen van normen voor luchtkwaliteit bij nieuwe ontwikkelingen.
B1.	Uitvoering geven aan het vierjarige Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid voor 2010 en systematisch toetsen bij nieuwe ontwikkelingen aan Wet en gemeentelijk beleid.
C1.	Systematisch toetsen aan normen van de gemeentelijke geurverordening bij nieuwe ontwikkelingen.
D1.	Toepassing van bodemspecifiek beleid op basis van ondermeer een bodemkwaliteitskaart. Ter bescherming van de bodem uitvoering geven aan het de Wet Milieubeheer, Woningwet, Wet Ruimtelijke Ordening, Wet bodembescherming, het Besluit Bodemkwaliteit en aan gemeentelijk ontwikkelt beleid.
E1.	Uitvoering geven aan het jaarlijkse controleprogramma met de ter beschikking gestelde middelen. Actueel houden van het vergunningenbestand.

Duurzaamheid

Wij willen bereiken: Samen met inwoners, milieuorganisaties en bedrijven stimuleren van duurzaamheid in de gemeente Neder-Betuwe.	
A.	Duurzaamheid als criterium dient overal en altijd te worden meegewogen in het gemeentelijk beleid.
B.	Gemeente heeft voorbeeldfunctie (weegt duurzaamheid als criterium overal en altijd mee in gemeentelijk beleid) en stimuleert op het gebied van duurzaamheid.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Het vaststellen van een nota duurzaamheid.
B1.	Het zoeken van subsidiemogelijkheden bij andere overheden voor inwoners en bedrijven.
B2.	Uitvoeren uitvoeringsprogramma nota duurzaamheid.
B3.	Communiceren over duurzaamheid aan inwoners en bedrijven binnen de gemeente.

Afval

Wij willen bereiken: Stimuleren afvalpreventie, hergebruik en scheiding van huishoudelijk afval; minder zwerfafval.	
A.	Gescheiden inzameling van huishoudelijk afval.
B.	Verbetering van de belevingswaarde van de buitenruimte.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Advisering beleidsvorming Regio en monitoren van de gescheiden inzameling teneinde inzicht te krijgen op de mate van preventie en hergebruik.
B1.	Mogelijk plaatsing waar nodig van ondergrondse containers voor restafval, glas, papier en textiel. Uitvoering geven aan gemeentelijk project voor zwerfafval.

Bouw en woningtoezicht en handhaving

Wij willen bereiken:	
A.	Wij willen zorg dragen voor kwalitatief goede en veilig uitgevoerde bouwwerken die voldoen aan het ruimtelijk beleid en wettelijke regelgeving.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Vaststellen gewijzigde welstandsnota.
A2.	Het invoeren van de Wabo (Wet algemene bepaling omgevingsrecht) om de Omgevingsvergunning af te kunnen geven.
A3.	Controleren van verleende bouw-, milieu- en algemeen plaatselijke vergunningen.
A4.	Opsporen illegale bouw en illegaal gebruik.
A5.	Het systematisch en consequent handhaven van overige onrechtmatigheden op basis van door het college van B&W vastgestelde prioriteiten.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal aanvragen omgevingsvergunningen	P	Bouw en woning-toezicht	*	250	250	250	250	250
Aantal aanvragen omgevingsvergunningen die binnen de normtijd worden afgehandeld (norm= 8 of 26 weken.)	P	Bouw en woning-toezicht	*	100%	100 %	100 %	100 %	100 %

* Aangezien de WABO op 1 oktober 2010 van kracht wordt bestaat er geen 0- meting. Wij verwachten jaarlijks 250 aanvragen maar kunnen de consequenties van het vergunningvrij bouwen niet goed overzien. Derhalve kan dit aantal nog aangepast worden.

Vastgoed

Wij willen bereiken:	
A.	Kwalitatief goede taxaties van alle objecten binnen de gemeente en goed beheer van BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen).
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Beheren van de basisregistratie Adressen en gebouwen (BAG) en WOZ-registratie van alle objecten binnen de gemeente.

Ruimtelijke ontwikkeling

Wij willen bereiken:	
A.	Er voor zorg dragen dat iedere ruimtelijke functie op de juiste plek terecht komt.
B.	Het hebben van een actueel ruimtelijk beleid.
C.	Digitale beschikbaarheid en raadpleegbaarheid van ruimtelijke plannen voor inwoners en andere overheden.
D.	De Regeling Vrijkomende Agrarische Bedrijfsbebouwing (VAB) aanpassen voor met name de knelpunten bij functieverandering van gebouwen naar werken en wonen samen met de regio.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Ontwikkelen van locaties die zijn opgenomen in de structuurvisie en hiervoor bestemmingsplannen in procedure brengen.
A2.	Toetsen van initiatieven van derden en hiervoor ruimtelijke procedures volgen.
B1.	Herzien van bestemmingsplannen voor de kommen, bedrijventerreinen en het buitengebied.
B2.	Het opstellen en in procedure brengen van bestemming, wijziging, en uitwerkplannen voor nieuwe ontwikkelingen.
B3.	Vaststellen Integrale Structuurvisie Laanboomteelt na go-besluit van gemeenteraad inzake ontwikkeling ABC-terrein.
C1.	Alle (nieuwe) bestemmingsplannen digitaal laten opstellen en raadpleegbaar maken via de gemeentelijke website.
D1.	Evaluatie VAB beleid. Conform programmaplan van Regio Rivierenland zal dit in 2011 plaatsvinden.
D2.	Herijken VAB beleid. Conform programmaplan van Regio Rivierenland zal dit in 2011 plaatsvinden.

Tabel effect- en prestatie-indicatoren (E/P)

Omschrijving	E/P	Bron	Nulmeting (2009)	Streefwaarde 2011	2012	2013	2014	2015
Aantal vaststelling bestemmingsplan kommen	P	Gemeente	1	5	0	0	0	0
Aantal vaststelling bestemmingsplan bedrijventerreinen	P	Gemeente	0	2	0	0	0	0
Aantal vaststelling bestemmingsplan buitengebied	P	Gemeente	0	1	1	1	0	0

Grondbedrijf

Wij willen bereiken: Het grondbedrijf is nodig voor het realiseren van de maatschappelijke en ruimtelijke doelstellingen van het collegeprogramma.	
A.	Een goed functionerend grondbedrijf binnen de gemeente Neder-Betuwe.
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	Herzien van beleidsnota's op gebied van grondbeleid.
A2.	Projectrisico's periodiek in beeld.

Volkshuisvesting

Wij willen bereiken:	
A.	De toename van de woningvoorraad periode 2010-2014 conform vastgestelde woonvisie 2010 .
B.	De sloop en vervangende nieuwbouw periode 2010-2014 conform vastgestelde woonvisie 2010.
C.	De bouw van sociale huurwoningen en koopwoningen met v.o.n. prijs tot € 170.000 conform vastgestelde woonvisie 2010.
D.	Het stimuleren van het levensloopbestendige bouwen.
E.	Dodewaard, Kesteren, Ochten en Opheusden dienen in 2015 elk te beschikken over een woon-servicezone, voor Echteld en IJzendoorn wordt gestreefd naar één zorgsteunpunt.
F.	De slaagkansen voor woningzoekenden uit de gemeente Neder-Betuwe die via Woongaard staan ingeschreven voor een sociale huurwoning, dienen minimaal op het niveau van de regio te liggen.
G.	Betaalbare koopwoningen tot € 170.000 (v.o.n.) dienen binnen de juridische mogelijkheden zoveel mogelijk te worden toegewezen aan woningzoekenden met inkomens tot € 45.000 die afkomstig zijn uit de gemeente Neder-Betuwe.
H.	Starters op de woningmarkt helpen door middel van 'Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten'
Wat gaan we ervoor doen?	
A1.	In 2010 is op basis van het woningbehoeftenonderzoek een herziene woonvisie vastgesteld. Conform deze nota zullen de woningbouwprogramma's in onze gemeente worden uitgevoerd. Hierbij zal aandacht zijn voor starters, jonge gezinnen en senioren.
A2.	Het actueel houden van de prestatieafspraken met SWB over het aantal door hen te realiseren woningen.
B1.	Het samen met SWB uitwerken van de herstructureringsplannen en dit vastleggen in de prestatieafspraken, het komen tot een heldere taakverdeling bij de uitvoering en het vastleggen van de financiële uitgangspunten.
C1.	Het maken van afspraken met ontwikkelaars en SWB over het aandeel sociale huur- en betaalbare koopwoningen in de verschillende woningbouwprojecten (koopgarant).
C2.	Het in de prestatieafspraken met SWB vastleggen van de voorwaarden waaronder sprake kan zijn van verlaagde grondkosten, inclusief de terugbetaling van de korting bij vervreemding van de woningen en de grond.
C3	Het gezamenlijk met de betrokken partijen zoeken naar innoverende concepten voor betaalbare en kwalitatief goede woningbouw.
C4.	Het jaarlijks rapporteren aan de provincie Gelderland over de opgeleverde aantallen sociale huur- en betaalbare koopwoningen, op basis waarvan de provincie de subsidie in het kader van de stimuleringsregeling goedkope woningbouw uitkeert.
D1.	Het van meet af aan meegeven van de eisen van het Tielse sterrensysteem aan de ontwikkelende partijen.
E1.	Realisatie van woon-zorg voorzieningen waar ouderen in hun eigen dorp zelfstandig kunnen wonen en van de nodige zorg gebruik kunnen maken. In elke van de vier grote kernen zal een woon-zorgcomplex (WoZoCo) worden gerealiseerd. Na realisering in Dodewaard zullen wij werken aan de WoZoCo Opheusden en Kesteren om deze voor 2014 te kunnen realiseren.
F1.	Het jaarlijks monitoren van de slaagkans van de Neder-Betuwse woningzoekenden in het aanbod, optie en lotingmodel op basis van de rapportage van Woongaard.
F2.	Het jaarlijks overleggen met Woongaard over de slaagkansen, met als doel onduidelijkheden en onvolkomenheden in het systeem op te heffen.
G1.	Het per project samen met de ontwikkelaar uitvoeren van de woningtoewijzing op basis van de huisvestingsverordening.
H1.	Het college zal met een voorstel komen over het al dan niet deelnemen van de gemeente aan SVNG (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten). Deelname is mede afhankelijk van de financiële mogelijkheden.

WAT MAG HET KOSTEN?

P8	Programma:	Bouwen en Milieu						
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	14	13.703	9.261	9.294	9.223	9.201	9.201
	Baten	-10.798	-10.770	-6.390	-6.505	-6.505	-6.505	-6.505
	Exploitatieresultaat	-10.784	2.933	2.872	2.789	2.718	2.696	2.696
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	300	300	300	300	300
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	300	300	300	300	300
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	-10.784	2.933	3.172	3.089	3.018	2.996	2.996

P8	Programma:	Bouwen en Milieu				
		Begroting	Meerjarenraming			
	Beschikbaar te stellen investering	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
	Geen					
	Totaal investeringsbedragen	0	0	0	0	

NIEUW BELEID **Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000**							
Programma 8		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Uren grondexploitaties. In de kadernota 2011-2014 is voorgesteld om de jaarlijkse toerekening van uren aan grondexploitaties te stellen op € 200.000. Dit betekent dat de financiële positie van de gemeente Neder-Betuwe jaarlijks met 300.000 daalt.	€	300	300	300	300	300	N
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**300**	**300**	**300**	**300**	**300**	N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN **afgerond op € 1.000**							
Programma 8		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: Wethouder J.M. Schuurman

ALGEMEEN

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de algemene dekkingsmiddelen niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht.
De baten uit deze algemene dekkingsmiddelen zijn niet meegenomen bij de diverse programma's, met uitzondering van de lokale heffingen waarvan de lasten met betrekking tot de heffingen gebonden is aan de opbrengsten (bijvoorbeeld rioolopbrengsten, marktgelden en leges).

OVERZICHT VAN DEKKINGSMIDDELEN

D	Overzicht van algemene Dekkingsmiddelen							
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000						
	Bestaand Beleid							
	Lasten	48	45	45	44	43	43	43
	Baten	-23.192	-22.197	-21.947	-21.584	-21.381	-21.381	-21.381
	Exploitatieresultaat	-23.144	-22.152	-21.902	-21.540	-21.338	-21.338	-21.338
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	-489	-666	-347	80	507
	Saldo	0	0	-489	-666	-347	80	507
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	-23.144	-22.152	-22.391	-22.205	-21.685	-21.258	-20.831

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Algemene Dekkingsmiddelen		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Stelpost aanpassing WMO budget. Voor de kanteling van de WMO wordt door het rijk extra geld beschikbaar gesteld. Dit extra geld wordt beschikbaar gesteld door een verhoging van de bijdrage uit het gemeentefonds.	€	-315	-315	-315	-315	-315	V
Stelpost toename leerlingen Van Iodenstein College Het VLC heeft toestemming van de rijksoverheid gekregen voor het realiseren van een HAVO-top per 1 augustus 2009. Dit heeft tot gevolg dat het aantal leerlingen zal toenemen. De toename van het aantal leerlingen VLC heeft toe gevolg dat de bijdrage uit het gemeentefonds zal toe nemen.	€	-117	-115	-113	-111	-109	V
Stelpost verwachte korting algemene uitkering uit het gemeentefonds. In het rapport "Openbaar bestuur, rapport brede heroverwegingen" adviseert de Studiegroep Begrotingsruimte het gemeentefonds per 2015 met 1,7 miljard naar beneden bij te stellen. Voor de gemeente Neder-Betuwe komt de korting van 1,7 miljard overeen met ongeveer een korting van 1,7 miljoen euro.	€	0	-178	138	563	988	N
Verhoging Onroerende Zaak Belasting In de kadernota 2011-2014 is voorgesteld om de opbrengst OZB mag toenemen met het verwacht inflatiepercentage voor 2011.	€	-57	-57	-57	-57	-57	V
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**-489**	**-666**	**-347**	**80**	**507**	V/N

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Algemene Dekkingsmiddelen		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

SPECIFICATIE VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

SPECIFICATIE VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

			Meerjarenraming				
	rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
Bedragen x € 1.000							
Bestaand Beleid							
Lasten	48	45	45	44	43	43	43
	48	45	45	44	43	43	43
Baten							
Verhuur en pachten							
Verhuur (openbare dienst bestemd)	-76	-65	-65	-65	-65	-65	-65
Pachten	0	-4	-4	-4	-4	-4	-4
	-76	-69	-69	-69	-69	-69	-69
Saldo Financieringsfunctie							
Rente uitkering							
- Vitens	-46	-44	-40	-37	-37	-37	-37
Dividenduitkeringen							
- BNG	-28	-46	-33	-33	-33	-33	-33
- Grondbank	-11	0	0	0	0	0	0
Interne financiering	-1.236	0	0	0	0	0	0
	-1.321	-90	-73	-70	-70	-70	-70
Algemene Uitkering							
Algemene uitkering gemeentefonds	-18.078	-18.073	-17.626	-17.051	-16.673	-16.673	-16.673
	-18.078	-18.073	-17.626	-17.051	-16.673	-16.673	-16.673
Lokale heffingen (besteding niet gebonden)							
OZB eigenaren woningen	-2.406	-2.566	-2.767	-2.968	-3.143	-3.143	-3.143
OZB eigenaren niet-woningen	-699	-737	-744	-752	-752	-752	-752
OZB gebruikers niet-woningen	-445	-473	-477	-482	-482	-482	-482
Baten toeristenbelasting	-54	-67	-68	-68	-68	-68	-68
Baten hondenbelasting	-114	-122	-123	-124	-124	-124	-124
	-3.717	-3.965	-4.179	-4.394	-4.569	-4.569	-4.569
Saldo compensabele BTW en uitkering uit het BTW compensatiefonds	0	0	0	0	0	0	0
	-23.144	**-22.152**	**-21.902**	**-21.540**	**-21.338**	**-21.338**	**-21.338**
Nieuw Beleid							
Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	-489	-666	-347	80	507
Saldo	0	0	-489	-666	-347	80	507
Gevolgen aangenomen moties							
Lasten	0	0	0	0	0	0	0
Baten	0	0	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	-23.144	**-22.152**	**-22.391**	**-22.206**	**-21.685**	**-21.258**	**-20.831**

OVERZICHT VAN BEOOGDE MUTATIES RESERVES

ALGEMEEN

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) worden de mutaties in reserves niet als programma weergegeven maar als afzonderlijk overzicht. U ziet hier wat er wordt toegevoegd aan het vermogen van de gemeente (lasten) maar ook hetgeen dat wordt onttrokken aan het vermogen van de gemeente (baten)
De lasten en baten uit deze mutaties in reserves zijn niet meegenomen bij de diverse programma's.

OVERZICHT VAN MUTATIES IN RESERVES

R	Overzicht Mutaties in reserves							
					Meerjarenraming			
		rekening 2009	begroting 2010	begroting 2011	raming 2012	raming 2013	raming 2014	raming 2015
	Bedragen x	€ 1.000		0				
	Bestaand Beleid							
	Lasten	1.712	1.565	972	9.863	478	464	464
	Baten	-2.567	-2.243	-1.276	-10.079	-732	-701	-701
	Exploitatieresultaat	-855	-678	-303	-216	-254	-237	-237
	Nieuw Beleid							
	Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Gevolgen opgenomen bezuinigingen							
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	0	0	0	0	0	0	0
	Exploitatieresultaat	-855	-678	-303	-216	-254	-237	-237

NIEUW BELEID Nieuwe ontwikkelingen conform kadernota 2011-2014 afgerond op € 1.000							
Mutaties in reserves		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo nieuwe ontwikelingen conform kadernota	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

OPGENOMEN BEZUINIGINGEN afgerond op € 1.000							
Mutaties in reserves		2011	2012	2013	2014	2015	V= Voordelig N=Nadelig
Geen	€	0	0	0	0	0	
Overige kleine verschillen.	€	0	0	0	0	0	
Saldo opgenomen bezuinigingen	€	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	

SPECIFICATIE VAN DE STAND EN HET VERLOOP VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

DE STAND EN HET VERLOOP VAN DE RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2011)	Vermeer-dering door rente	Overige vermeer-dingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2012)	Vermeer-dering door rente	Overige vermeer-dingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2013)	Vermeer-dering door rente	Overige vermeer-dingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2014)	Vermeer-dering door rente	Overige vermeer-dingen	Verminder. beschik. over en bijdr. uit res. en voorz.	Saldo begin begrotingsjaar (1-1-2015)
RESERVES																	
Algemene reserve	2.184.638	0	121.607	156.000	2.150.245	0	4.603.948	4.800.000	1.954.193	0	50.000	0	2.004.193	0	50.000	0	2.054.193
Bestemmingsreserves	1.906.143	0	159.800	0	2.065.943	0	2.128.566	0	4.194.509	0	0	27.000	4.167.509	0	0	27.000	4.140.509
Bestemmingsreserves waar invest. tegenover staan	13.821.269	691.063	0	1.119.543	13.392.790	441.942	3.000.000	5.279.079	11.555.653	427.783	0	704.905	11.278.530	413.926	0	674.006	11.018.450
Totaal bestemmingsreserves	15.727.412	691.063	159.800	1.119.543	15.458.733	441.942	5.128.566	5.279.079	15.750.162	427.783	0	731.905	15.446.039	413.926	0	701.006	15.158.959
TOTAAL RESERVES	17.912.051	691.063	281.407	1.275.543	17.608.979	441.942	9.732.514	10.079.079	17.704.356	427.783	50.000	731.905	17.450.233	413.926	50.000	701.006	17.213.153
VOORZIENINGEN																	
Totaal Voorzieningen voor verpl./verliezen,risico's	1.505.889	0	736.883	932.658	1.310.114	0	911.883	932.658	1.289.339	0	911.883	932.658	1.268.566	0	911.883	932.658	1.247.791
Totaal Egalisatievoorzieningen	4.508.829	0	543.865	722.233	4.330.461	0	543.865	897.641	3.976.685	0	543.865	854.892	3.665.658	0	543.865	661.722	3.547.801
Totaal uit van derden verkregen middelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	6.014.718	0	1.280.748	1.654.891	5.640.575	0	1.455.748	1.830.299	5.266.024	0	1.455.748	1.787.550	4.934.224	0	1.455.748	1.594.380	4.795.592
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN	23.926.769	691.063	1.562.155	2.930.434	23.249.554	441.942	11.188.262	11.909.378	22.970.380	427.783	1.505.748	2.519.455	22.384.457	413.926	1.505.748	2.295.386	22.008.745

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011
en
Meerjarenraming
2012-2015

Paragrafen

PARAGRAAF 1: LOKALE HEFFINGEN

Algemeen

Conform artikel 10 van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten bevat de paragraaf "Lokale heffingen" de volgende zaken:

- Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
- Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen.
- Een aanduiding van de lokale lastendruk.
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het totale pakket van de gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een negental verschillende belastingen/heffingen, welke gelegitimeerd worden door een door de gemeenteraad vastgestelde belastingverordening.

Voor de hoogte van de tarieven en leges gelden de volgende uitgangspunten:

- Streven naar een volledige kostendekking bij leges en andere rechten.
- De opbrengst van leges en rechten niet meer laten stijgen dan met de inflatiecorrectie.

Een overzicht op hoofdlijnen van de lokale heffingen

1. Onroerende-zaakbelasting

De OZB is veruit de voornaamste gemeentelijke belasting: namelijk een eigenarenbelasting bij woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting bij niet-woningen. De onroerende-zaakbelasting is een algemene belasting en de opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente. De grondslag voor de berekening van de onroerende-zaakbelasting in 2011 is de WOZ-waarde per prijspeil 1-1-2010. De OZB wordt met ingang van 2009 berekend naar een OZB percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

Een beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage. Een ander beleidskader bij het bepalen van de opbrengst OZB is dat stijgingen of dalingen van de WOZ-waarden geen invloed mogen hebben op de hoogte van de totale opbrengst OZB. Met andere woorden stijgen de WOZ-waarden dan dalen de OZB percentages, dalen de WOZ-waarden dan stijgen de OZB percentages.

Het hierboven beschreven beleidskader geeft aan dat de totale opbrengst OZB gelijk moet blijven en alleen mag toenemen met het inflatiepercentage.

Bij het opstellen van de kadernota 2011-2014 zijn wij uitgegaan van een inflatiepercentage van 1,5% op basis van de Meerjarig Economische Verkenning (MEV) 2011-2014 van maart 2010. Dit percentage hanteren wij ook voor de programmabegroting 2011-2015. Zoals u weet zit in het bestaand beleid vanaf 2010 reeds een extra stijging van 5% per jaar tot en met 2013.

De waarderingskamer, die controleert of de gemeente de Wet WOZ goed uitvoert, heeft afgelopen zomer het signaal afgegeven dat door de actuele situatie op de onroerend-goedmarkt gemiddeld sprake zal zijn van een daling van de WOZ-waarden voor waardepeildatum 1 januari 2010 ten behoeve van belastingjaar 2011. Deze informatie is gebaseerd op de eerste landelijke resultaten van de herwaarderingsronde die momenteel gaande is. Landelijk gezien wordt een waardedaling van tussen de 2 en 4 procent verwacht. De onzekerheidsmarge die de waarderingskamer hanteert is momenteel ruimer dan voorgaande jaren vanwege het teruglopen van het aantal transacties in combinatie met grote onderlinge verschillen tussen gemeenten.

Gezien deze onzekerheden hanteren wij voorlopig dezelfde WOZ-waarde voor waardepeildatum 1 januari 2010 (voor belastingjaar 2011) als voor waardepeildatum 1 januari 2009 (voor belastingjaar 2010), aangezien de herwaarderingsronde voor onze gemeente nog in volle gang is. Eind 2010, als de herwaarderingsronde voor waardepeildatum 1 januari 2010 is afgesloten, zullen wij u bij het vaststellen van de verordening onroerende-zaakbelastingen 2011 informeren over de uitkomsten van de waardeontwikkeling voor waardepeildatum 1 januari 2010 (voor belastingjaar 2011). Het kan dus zijn dat de tarieven voor woningen en niet-woningen meer zullen stijgen dan het inflatiepercentage van 1,5% indien er sprake zal zijn van een waardedaling. Uitgangspunt is dat de totale OZB opbrengst voor het jaar 2011 stijgt met het inflatiepercentage van 1,5%, exclusief de extra stijging van 5% per jaar tot en met 2013.

Begroting: Heffingsjaar:	2010-2013 2010	2011-2015 2011	2011-2015 2012	2011-2015 2013	2011-2015 2014	2011-2015 2015
WOZ waarde (x1000)						
taxatiewaarde woningen	2.055.000	2.055.000	2.055.000	2.055.000	2.055.000	2.055.000
taxatiewaarde niet-woningen	424.500	424.500	424.500	424.500	424.500	424.500
	2.479.500	2.479.500	2.479.500	2.479.500	2.479.500	2.479.500

Totale heffing OZB						
Eigenaars woningen	-2.586.083	-2.755.416	-2.884.778	-3.014.140	-3.014.140	-3.014.140
Eigenaars niet-woningen	-750.128	-806.533	-844.398	-882.264	-882.264	-882.264
Gebruikers niet-woningen	-499.569	-523.144	-569.171	-576.944	-576.944	-576.944
Totale heffing OZB	-3.835.780	-4.085.093	-4.298.347	-4.473.348	-4.473.348	-4.473.348

2. Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van verblijf met overnachten binnen de gemeente in hotels, pensions e.d., tegen vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens zijn opgenomen. Deze belasting kan worden geheven als een bijdrage in de kosten van de voorzieningen die de gemeente heeft getroffen. Deze kosten kunnen dus worden verhaald op de toerist. De toeristenbelasting wordt geraamd door een berekening te maken van de geraamde opbrengst van het voorgaande jaar, vermenigvuldigd met het inflatiepercentage.
De toeristenbelasting wordt geheven naar het daadwerkelijk aantal overnachtingen. In een nachtverblijfregister worden deze overnachtingen vastgelegd. Op verzoek van de belastingplichtige kan de forfaitaire heffingsmaatstaf worden toegepast.

Toeristenbelasting	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Forfaitaire tariefstelling per overnachting	0,81	0,82	0,82	0,82	0,82	0,82
Opbrengst toeristenbelasting	66.963	67.633	68.309	68.309	68.309	68.309

3. Hondenbelasting

Onder de naam 'hondenbelasting' wordt een directe belasting geheven met betrekking tot het houden van honden binnen de gemeente. De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat binnen de gemeente wordt gehouden. De tarieven worden jaarlijks trendmatig verhoogd op grond van een inflatiecorrectie. Voor de jaren 2011 tot en met 2015 is rekening gehouden met een verwachte opbrengst hondenbelasting van afgerond € 120.000.

4. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt een recht geheven van de eigenaar van een eigendom van waaruit afvalwater direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar een vast bedrag per perceel.

Rioolheffing	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aantal rioolaansluitingen	8.313	8.377	8.437	8.437	8.437	8.437
Tarief	198,83	198,83	198,83	198,83	198,83	198,83
Opbrengst rioolheffing	1.652.874	1.665.599	1.677.529	1.677.529	1.677.529	1.677.529

5. Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven van degene die in de gemeente Neder-Betuwe feitelijk gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan als gevolg van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt. De heffing wordt per perceel geheven.
De inzameling van huishoudelijke afvalstoffen, het vaststellen van de tarieven en het innen van de heffing wordt geheel uitgevoerd op regionaal niveau (AVRI/BSR)

Afvalstoffenheffing	2008	2009	2010	2011
Geen containers (minimumtarief)	237,00	243,00	243,00	De tarieven voor het jaar 2011 zijn nog niet bekend
1 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	237,00	243,00	243,00	
1 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	273,00	280,00	280,00	
2 x 140 liter groen, 1 x 140 liter grijs	287,40	288,60	294,60	
2 x 140 liter groen, 1 x 240 liter grijs	323,40	331,60	331,60	
1 x 140 liter groen, 2 x 240 liter grijs	359,40	368,80	368,60	
1 x 240 liter groen, 2 x 240 liter grijs	409,80	420,20	420,20	

6. Lijkbezorgingrechten
Op basis van een verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de algemene begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de algemene begraafplaatsen. De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

	2010	2011
Lasten	522.079	510.764
Baten	-452.519	-442.321
Dekkingspercentage	87%	87%

7. Marktgelden
Onder de naam 'marktgelden' wordt een recht geheven voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een markt als bedoeld in de marktverordening, daaronder begrepen de diensten welke in verband hiermee door de gemeente worden verleend. Het recht wordt geheven van degene aan wie een standplaats ter beschikking is gesteld.

8. Brandweerrechten
Onder de naam 'brandweerrechten' worden rechten geheven voor het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemde bezittingen van de gemeentelijke brandweer of van voor de voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeentelijke brandweer in beheer of in onderhoud zijn. Ook worden rechten geheven over sommige door de gemeentelijke brandweer verstrekte diensten.

9. Leges
Onder de naam 'leges' wordt een groot aantal verschillende rechten geheven ter zake van door het gemeentebestuur verstrekte diensten. De rechten worden geheven van de aanvrager van de dienst dan wel degene ten behoeve van wie de dienst is verleend.

Tarieven
Voor door of vanwege de gemeente te verrichten of verrichte diensten, van hem die daartoe strekkende aanvraag heeft ingediend, wordt een betaling gevorderd in overeenstemming met de “Tariefsverordening bedrijfsmatig verstrekte diensten”.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid
Bij de kwijtschelding van heffingen wordt in Neder-Betuwe de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het Rijksbeleid gevolgd. Dit betekent concreet dat kwijtschelding wordt verleend voor de hondenbelasting (alleen 1e hond), de rioolheffing en de onroerende-zaakbelastingen. Voor overige heffingen en rechten wordt geen kwijtschelding verleend. Het aantal verzoeken om kwijtschelding wordt voor 2011 geraamd op 10 en de uitvoeringskosten worden geraamd op € 1.000.

Een aanduiding van de lokale lastendruk

Belastingdruk per huishouden (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 311	€ 280	€ 199	€ 790
Gemeente Neder-Betuwe 2011	€ 331	€ 280	€ 199	€ 810
Verschil 2010/2011	6,5%	0%	0%	2,6%

Uitgangspunten:
- Waarde van de woning is voor 2010 € 247.000 en voor 2011 € 247.000
  Voor 2011 is rekening gehouden met een percentagestijging OZB van 1,5 %. Hier bovenop komt de extra jaarlijkse stijging OZB van 5% zoals bij de begroting 2010 reeds is vastgesteld.

Belastingdruk per huishouden (bewoner/huurder)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 0	€ 280	€ 0	€ 280
Gemeente Neder-Betuwe 2011	€ 0	€ 280	€ 0	€ 280
Verschil 2009/2010		0%		0%

Vergelijking belastingdruk huishouden 2010 (bewoner/eigenaar)				
	OZB	Afval	Riool	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 311	€ 280	€ 199	€ 790
Gemeente Zaltbommel	€ 223	€ 280	€ 218	€ 721
Gemeente Maasdriel	€ 189	€ 280	€ 255	€ 724
Gemeente Buren	€ 209	€ 280	€ 190	€ 679

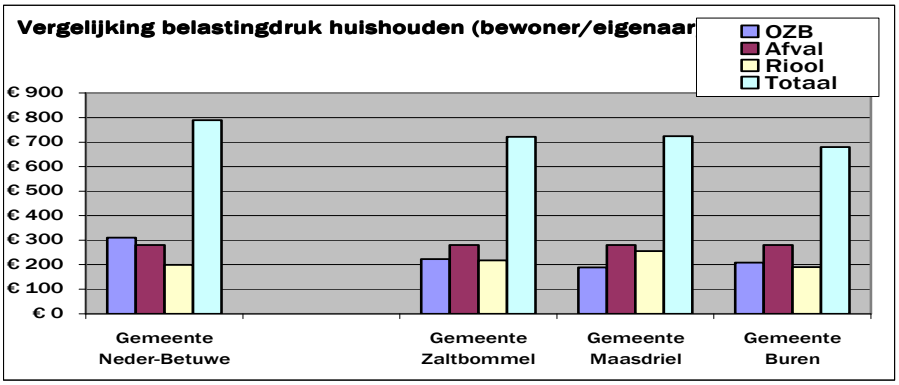

Uitgangspunten:

- Waarde van de woning voor 2010 is € 247.000.

Belastingdruk per niet-woningen			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe 2010	€ 1.113	€ 795	€ 1.908
Gemeente Neder-Betuwe 2011	€ 1.185	€ 847	€ 2.032
Verschil 2010/2011	6,5%	6,5%	6,5%

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ozb;
- Waarde van de niet-woningen is voor 2010 € 624.000 en voor 2011 € 624.000.
  Voor 2011 is rekening gehouden met een percentagestijging van 1,5%. Hier bovenop komt de extra jaarlijkse stijging OZB van 5% zoals bij de begroting 2010 reeds is vastgesteld.

Vergelijking belastingdruk niet-woningen 2010			
	OZB eigenaar	OZB gebruiker	Totaal
Gemeente Neder-Betuwe	€ 1.113	€ 795	€ 1.908
Gemeente Zaltbommel	€ 1.133	€ 920	€ 2.053
Gemeente Maasdriel	€ 1.050	€ 842	€ 1.892
Gemeente Buren	€ 1.063	€ 880	€ 1.943

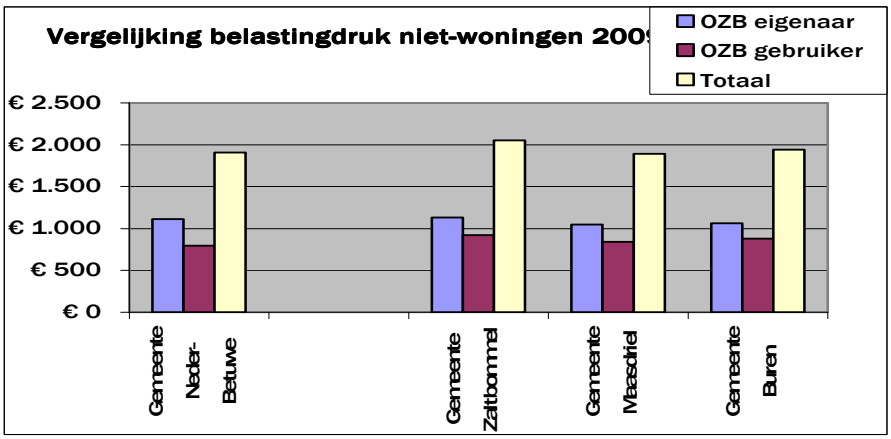

Uitgangspunten:

- In het overzicht is uitsluitend rekening gehouden met de ozb;
- Waarde van de niet-woning is voor 2010 € 624.000.

PARAGRAAF 2: RISICOMANAGEMENT EN WEERSTANDSVERMOGEN

Algemeen

Bij het vaststellen van de nota risicomanagement en weerstandsvermogen in 2007 is er afgesproken om het risicomanagement verder te verankeren in de planning en controlcyclus. Hiertoe is onder meer afgesproken om de paragraaf weerstandsvermogen uit te bouwen tot een paragraaf risicomanagement en weerstandsvermogen. In deze paragraaf zijn de risico's geactualiseerd ten opzichte van de laatste actualisatie bij de kadernota 2011-2014.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de voor afdekking van de risico's benodigde weerstandscapaciteit (middelen). De benodigde weerstandscapaciteit wordt bepaald door het risicoprofiel van de gemeente als geheel, waarbij de waarschijnlijkheid en de omvang van ieder risico afzonderlijk is gewaardeerd. Deze relatie wordt uitgedrukt in een verhoudingsgetal.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (totaal bedrag aan risico's).}}$$

Hierin komt de eigen beleidsvrijheid tot uitdrukking om te bepalen in welke mate de gemeente risico's wil afdekken. Als referentiekader kan de hieronder gepresenteerde waarderingstabel worden genomen welke is opgesteld door de universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement, die in meerdere gemeenten gebruikt wordt:

Ratio	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1.4 - 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Hieronder volgt een geactualiseerd overzicht van de weerstandscapaciteit en het weerstandsratio:

Berekening weerstandscapaciteit en weerstandsratio					
Weerstandscapaciteit	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Reserves:					
Algemene reserve	-2.141.000	-2.185.000	-2.151.000	-2.033.000	-2.083.000
Reserve grondexploitatie *	-1.168.000	0	0	-1.800.000	-1.800.000
Aanname stille reserves **	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000	-600.000
Subtotaal – Reserves	-3.909.000	-2.785.000	-2.751.000	-4.433.000	-4.483.000
Heffingen:					
OZB x)	0	0	0	0	0
Leges en andere heffingen x)	0	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0	0	0
Onvoorzien					
Onvoorzien algemeen (2e berap 2010)	-27.588	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Saldo onvoorzien	-27.588	-86.000	-86.000	-86.000	-86.000
Begroting 2010-2013					
Saldo begroting 2010 tot en met 1e bestuursrapportage 2010	-704.000	-603.000	-228.000	-117.000	-117.000
Saldo 2e bestuursrapportage 2010	-12.000	479.000	-23.000	-41.000	-43.000
Stand financiele positie tot en met 2e bestuursrapportage 2010	-716.000	-124.000	-251.000	-158.000	-160.000
Totale weerstandscapaciteit	**-4.652.588**	**-2.995.000**	**-3.088.000**	**-4.677.000**	**-4.729.000**
Financiële risico's	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Totaal conform paragraaf risicomanagement en weerstandsverm.	4.390.800	4.963.300	4.813.300	4.783.300	4.783.300
Totale weerstandscapaciteit	-4.652.588	-2.995.000	-3.088.000	-4.677.000	-4.729.000
Saldo weerstandscapaciteit minus risico's	-261.788	1.968.300	1.725.300	106.300	54.300
Ratio weerstandsvermogen	**1,1**	**0,6**	**0,6**	**1,0**	**1,0**
	Voldoende	**Onvoldoende**	**Onvoldoende**	**Voldoende**	**Voldoende**

* Toelichting verloop reserve grondexploitatie:
Er is vanuitgegaan dat in 2011 de gereserveerde gelden van 2 x € 600.000 voor de winkelconcentraties uitgegeven zijn.
In 2013 wordt de reserve grondexploitatie aangevuld met 1,8 miljoen vanuit de algemene reserve.

** Het bedrag van € 600.000 aan stille reserves betreft een aanname van waarden van activa wat binnen een redelijk termijn om te zetten is in liquide middelen. De aanname heeft als gevolg van de artikel 12 status van de gemeente plaatsgevonden.

Beschrijving van de risico's

Hieronder volgt een beschrijving van de geactualiseerde ingeschatte risico's :

1. Grondexploitaties

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. In de nieuwe nota grondbeleid wordt de systematiek van het inschatten van risico's opnieuw bepaald. Bij de herziening van de grondexploitaties wordt deze nieuwe systematiek toegepast.

1a. Algemene risico's grondexploitaties

Grondexploitaties kennen algemene en specifieke risico's. De algemene risico's bestaan onder andere uit het stijgen van de rente, een hoger inflatiecijfer, tegenvallende aanbestedingen van de werkzaamheden ten behoeve van het bouw- en woonrijp maken, marktontwikkelingen en vertragingen in de planvorming of in de gronduitgifte.
Voor de dekking van algemene, niet gespecificeerde risico's die met de huidige en toekomstige exploitaties gelopen worden, is rekening gehouden met een bedrag van € 1,5 miljoen.

1b. Specifieke risico's uit actualisatie met peildatum 1 januari 2010

Het project Herenland kent de volgende specifieke risico's:

- Een deel van het project Herenland bevindt zich binnen een spuitzone van een boomkwekerij. Dit wordt opgeheven wanneer het de gemeente lukt deze boomkwekerij te verplaatsen. Wanneer dit niet lukt, leidt dit tot een opbrengstenderving.
- In de huidige onzekere marktomstandigheden is het goed denkbaar dat de uitgifte stagneert. Dit heeft tot gevolg dat er vertraging optreedt en dat er van prijsstijgingen minder sprake zal zijn of dat de grondprijzen zelfs zullen dalen. Wanneer alle opbrengsten 1 jaar vertragen en de opbrengsten niet stijgen zal het resultaat van de grondexploitatie met circa € 360.000 afnemen. De kans hierop wordt ingeschat op 30%.
- De definitieve inrichting van fase 5 is nog niet bekend. Wanneer afgeweken wordt van de huidige schetsplannen kan het resultaat wijzigen.
- Voor het project zullen wij op korte termijn alle opties van stedelijke ontwikkeling onderzoeken en daartoe overleg opstarten met de provincie. Tevens zullen wij voor 1 december 2010 alle risicovolle grondexploitaties, exploitatieovereenkomsten en strategische gronden in beeld brengen.

In totaal is voor Herenland een risicoreservering van € 422.000 opgenomen.

Het project De Leede kent de volgende specifieke risico's

- Wanneer de uitgifte van de gronden ten behoeve van de seniorenwoningen en de laatste particuliere kavels 1 jaar vertraagt, leidt dit tot een afname van het financiële planresultaat met ca € 100.000 op eindwaarde. De kans dat dit gebeurt wordt ingeschat op ca 30%, waardoor het risico € 30.000 bedraagt.
- Van de totale kosten voor het bommenonderzoek is afgesproken dat de provincie € 50.000 zal vergoeden. Deze vergoeding is nog niet ontvangen. Onzeker is of aan alle voorwaarden kan worden voldaan. De kans dat dit bedrag niet ontvangen wordt, wordt in geschat op ca 30%, waardoor het risico € 15.000 bedraagt.

In totaal is voor het project De Leede een risicoreservering van € 45.000 opgenomen.

Het project Tolsestraat kent de volgende specifieke risico's:

- De huidige marktomstandigheden kunnen leiden tot een vertraging in de gronduitgifte waardoor renteverliezen kunnen optreden.
- De kosten voor bodemsanering zijn ingeschat op basis van bekende vervuilde spots. Wanneer de overige spots sterker vervuild zijn, betekent dit een tegenvaller in de grondexploitatie.

Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de risico's binnen het positieve resultaat van de grondexploitatie kunnen worden opgevangen.

Het project Bonegraaf-West kent onder andere de volgende specifieke risico's: :

- Wanneer de gronduitgifte met 1 jaar vertraagt en de opbrengstenstijging 0% bedraagt, neemt het resultaat af met ca €295.000. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%. Dit betekent dat het risico € 147.500 bedraagt. Vertraging kan optreden door marktomstandigheden of overige externe oorzaken.
- Door b&w is besloten om geen nader onderzoek uit te voeren naar explosieven in het plangebied. Het risico op het aantreffen van explosieven is hoger dan gemiddeld maar nog steeds vrij klein. Wanneer explosieven aangetroffen en verwijderd moeten worden, zal dit tot extra kosten van ca €75.000 leiden.
- Er is conservatoir beslag gelegd op de percelen van Bonegraaf-West. Op dit moment loopt hierover een juridische procedure.

De benoemde risico's van Bonegraaf-West kunnen niet meer opgevangen worden binnen het resultaat van de grondexploitatie.
Voor de projecten Herenland, de Leede en Bonegraaf-West is een risicoreservering van € 689.500 opgenomen.

1c. Exploitatieovereenkomsten en strategische grondaankopen
Voor een groot deel van de projecten en strategische grondaankopen zijn de nu voorzienbare risico's in beeld gebracht en daarbij is tevens ingeschat wat de kans is dat het risico zich voordoet. Dit heeft geresulteerd in een geraamd risicobedrag van € 965.000 (€ 165.000 risico's projecten + € 800.000 risico's strategische grondaankopen).
Dit bedrag is als risicovoorziening opgenomen.

1d. Resultaatverwachting Medel
Conform de grondexploitatie Medel 1 2010 van 17 december 2009 is de verwachting dat er eind 2013 een winst gemaakt zal worden van € 6,3 miljoen (contante waarde). Hiervan is 50% voor Neder-Betuwe. In dit resultaat is de afronding van Medel niet meegenomen. De uiteindelijke winsten of verliezen worden na afronding van het totale Medel verdeeld over de twee participerende gemeenten Tiel en Neder-Betuwe. Er zijn diverse risico's die invloed hebben op de totale winstverwachting van Medel waaronder het besluit betreffende de invulling van de afronding van Medel, de aanwezigheid van archeologisch waardevolle gronden en de huidige marktomstandigheden. Gelet op de grote investeringen in grondaankopen ten behoeve van de afronding van Medel zijn de risico's aanzienlijk. Conform afspraken in het uitvoeringsprogramma zal het college zo spoedig mogelijk doch uiterlijk in het eerste kwartaal van 2011 met een voorstel komen over de afronding van Medel. In de besluitvorming zullen de financiële haalbaarheid en de financiële risico's nadrukkelijk worden beoordeeld. Het blijvend financieel monitoren van het project Medel is van belang.

1e. Garantstelling Casterhoven
Ten behoeve van de grondexploitatie is de GEM (CV) een financieringsovereenkomst aangegaan met BNG.
De gemeente heeft zich als borg voor de nakoming van de verplichtingen van de GEM hieraan verbonden voor € 22 miljoen. Hiertoe is de gemeente met de BNG een akte van borgtocht aangegaan. Met de marktpartijen is een overeenkomst gesloten waarin is overeengekomen dat zij op eerste verzoek van de gemeente onverwijld 2/3 van hetgeen de gemeente aan BNG om welke reden dan ook moet voldoen, aan de gemeente zullen betalen. De garantstelling bedraagt voor de gemeente minimaal € 4,5 mln. En op basis van onze systematiek risicowaardering is hiertoe een risico van € 450.000 opgenomen in de risicoparagraaf. De grondexploitatie laat nog een positief resultaat zien maar door veranderende omstandigheden kan dit zonder te nemen maatregelen veranderen in een negatief resultaat. Conform afspraken met het college zullen wij alle risicovolle grondexploitaties, exploitatieovereenkomsten en strategische gronden voor 1 december 2010 in beeld brengen.

2. Planschadevergoedingen
De in de begroting opgenomen risico's op planschadevergoedingen in de grondexploitaties zijn ondervangen door het opnemen van ramingen voor planschade in de meest recente actualisatie van de grondexploitaties. Daarnaast loopt de gemeente nog een risico op planschade ten aanzien van de zaak Dekker. Op dit moment is het onmogelijk om aan dit risico een bedrag te koppelen zodat vooralsnog het risico als p.m. is opgenomen.

3. Bodemsanering, overdracht c.q. groot onderhoud woonwagencentra
Met ingang van 1 november 2007 heeft de gemeente Neder-Betuwe aantal woonwagencentra overgedragen aan de woningcorporatie SWB. Uit uitgevoerde bodemonderzoeken blijkt dat op minimaal twee woonwagencentra sprake is van een ernstig geval van bodemverontreiniging waarvoor de gemeente ook in de toekomst verantwoordelijk blijft. Ter dekking van mogelijke saneringskosten dient hiervoor een bedrag te worden geraamd van € 200.000.

4. Aansprakelijkheidsstelling in relatie tot verzekeringen
In 2009 is gestart het verzekeringspakket van de gemeente Neder–Betuwe te actualiseren. In 2010 wordt het verzekeringspakket gedigitaliseerd en zal een risico inventarisatie plaatsvinden. In het vierde kwartaal van 2010 zal hierover advies worden uitgebracht. Het risicobedrag van € 180.000 blijft vooralsnog gehandhaafd en kan mogelijk naar aanleiding van de inventarisatie worden bijgesteld.

5. Algemene uitkering uit het gemeentefonds
Tot 2012 is de hoogte van de algemene uitkering op hoofdlijnen vastgezet. Het risico voor schommelingen in de algemene uitkering vanaf 2012 blijft derhalve gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 100.000 vanaf 2012 opgenomen. Naar verwachting zal pas bij de meicirculaire van 2011 meer bekend worden over de situatie vanaf 2012.

6. Garantstellingen leningen aan derden
De gemeente staat garant voor geldleningen van derden. Grotendeels zijn dit de woningbouwstichting, zorginstellingen en de waterleidingmaatschappij. Als de derde niet aan zijn verplichtingen voldoet, wordt de gemeente aansprakelijk gesteld voor betaling van rente en aflossing. De gemeente heeft leningen tot een totale boekwaarde van € 43,6 miljoen gewaarborgd, waarvan het merendeel is ondergebracht bij de stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. De overige leningen waarvoor de gemeente garant staat hebben een boekwaarde van € 14,0 miljoen. De kans dat de stichting of instelling niet aan de verplichtingen kan voldoen, wordt vrij klein geschat. Verder staat de gemeente nog garant voor in het verleden aan particulieren verstrekte hypotheken. Destijds bekend als gemeente garantie. Dit is een aflopende zaak omdat in de jaren 90 de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) in het leven is geroepen, welke de gemeente garantie vervangt. De toenmalige gemeente Kesteren heeft er destijds voor gekozen om de bestaande leningportefeuille niet over te dragen aan de Stichting Waarborgfonds Eigenwoning, welke de NHG uitvoert. De omvang van de restantschuld bedraagt € 2,4 miljoen (67 leningen). Het risico dat de gemeente zal worden aangesproken kan momenteel op nihil worden geschat.

7. Verbonden partijen
De gemeente Neder-Betuwe participeert in een aantal Gemeenschappelijke regelingen met een eigen bestuur dat op grond van een gemeenschappelijke regeling aan de deelnemende gemeenten jaarlijks een financiële bijdrage in rekening brengt. De praktijk leert dat dergelijke bijdragen de neiging hebben in de loop der jaren sterk te stijgen. Voor 2010 is aan gemeentelijke bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen in totaal € 1.292.000 begroot. Bij een stijging van 5% bedraagt het risico € 64.600. Dit bedrag is als structureel risico opgenomen.

8. Renteontwikkeling
Voor de met vreemd vermogen gefinancierde gemeentelijke investeringen loopt de gemeente risico op rentestijgingen. Het rijk is op dit moment fors bezig om het verstrekken van kredieten door banken te stimuleren. De ruimte hiervoor is echter beperkt zodat dit naar verwachting leidt tot rentestijgingen. Uitgaande van een rentestijging van 0,5% wordt een structureel risico in deze paragraaf opgenomen van € 50.000.

9. Archief
De gemeente is verplicht conform de Archiefwet haar archieven in geordende en toegankelijke staat te bewaren. Dit gemeentehuis heeft niet de beschikking over archiefruimtes die volledig voldoen aan de wettelijke vereisten. Bijvoorbeeld waterschade of schimmelexplosie is daarom niet onmogelijk, met verlies van belangrijke bedrijfsvoeringinformatie en historische gegevens tot mogelijk gevolg. Daarnaast heeft de provinciale archiefinspecteur de situatie rondom de archiefkelders slechts gedoogd tot en met eind 2005. Op een verzoek tot verlenging van deze gedoogperiode is niet ingegaan. Bij overtreding hiervan kan hij een dwangsom opleggen. Dit kan gaan om € 10.000 per maand. Er is een risicobedrag opgenomen van € 30.000. Gezien de plannen omtrent de nieuwbouw van het gemeentehuis, waarin adequate ruimte is opgenomen voor het archief, komt het risico per 2013 te vervallen.

10. WW-uitkeringen
De gemeente is eigen risicodrager voor de WW-uitkering van medewerkers. Afvloeiingskosten van medewerkers die conform artikel 8.6 ontslag verleend krijgen, of tijdelijke aanstellingen die van rechtswege eindigen zijn niet te voorziene kosten. Ze zijn namelijk afhankelijk van inschaling en dienstjaren bij de gemeente en andere overheden (arbeidsverleden) en de periode tot een nieuwe werkkring is gevonden. Het aantal ontslagzaken en hoogte van de kosten is slecht in te schatten. Vooralsnog is een risicobedrag van € 55.000 per jaar opgenomen.

11. Decentralisatie overheidstaken en nieuw overheidsbeleid
Het risico voor schommelingen in de ramingen als gevolg van decentralisatie van overheidstaken blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 40.000 opgenomen.

12. Externe juridische bijstand
Het opgenomen risico voor pieken in het kader van externe juridische bijstand blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf geen risicobedrag opgenomen, maar vooralsnog als p.m. aangemerkt.

13. Arbo
Het opgenomen risico voor pieken in het kader van Arbo blijft gehandhaafd. Hiertoe is in deze paragraaf een structureel risicobedrag van € 12.000 opgenomen.

14. Bijstands- en bestrijdingskosten
De gemeente moet rekening houden met een eigen risico in geval zich een calamiteit of ramp voordoet. Dit in het kader van het Besluit rijksbijdragen bijstands- en bestrijdingskosten. Het eigen risico bedraagt € 72.000 en hiervoor is een structureel risicobedrag van € 7.200 opgenomen in deze paragraaf.

15. Wet Maatschappelijke Ondersteuning
De Wmo is en blijft een open eind regeling. Om de Wmo financieel betaalbaar en toekomstbestendig te houden hebben we een traject ingezet om de Wmo 'te kantelen'. Doel van dit traject is om zowel intern als extern alle betrokkenen mee te nemen in deze omslag qua denken en doen. Kantelen is vormgeven aan het compensatiebeginsel: Niet de focus op individuele verstrekkingen door de gemeente maar vooral ook kijken naar algemene voorzieningen en eigen kracht van inwoners. Kantelen van de Wmo vraagt dus om investeren in algemene voorzieningen, welzijns- en verenigingswerk, vrijwilligers en mantelzorgers, accommodaties, enz. De uitdaging is om dit vooral financieel zo slim mogelijk te doen door samen te werken met organisaties en instellingen in het veld. Verder staan een aantal ontwikkelingen, waarvan het maar de vraag is of die gepaard gaan met voldoende financiële overheveling van budgetten van rijk/provincie naar gemeente:

- Verdere afbouw van de AWBZ waardoor persoonlijke verzorging en het verstrekken van alle hulpmiddelen staan op de rol om naar de gemeente overgeheveld te worden;
- Bezuinigingen en kerntakendiscussie bij de provincie: mogelijke overheveling van de taken van de provincie op het gebied van jeugd naar de gemeente. Door verwachte bezuinigingen bereidt de provincie zich voor op beperkingen van financiële bijdragen op het gebied van sociaal beleid. Hierdoor wordt het risico van kostenstijging op verschillende (Wmo)gebieden groter. Te denken valt aan regiotaxi, jeugdbeleid, accommodatiebeleid. Gezien bovenstaande blijven we het risico van de Wmo als p.m. post hanteren.

16. Gemeentelijke eigendommen
De risico's op eigendommen betreffen voornamelijk de uitvoering van beheerplannen. Het vaststellen van beheerplannen is een van de belangrijkste onderdelen van de gemeentelijke huishouding. Met het vaststellen van beheerplannen brengt de gemeente de risico´s van een categorie gelijksoortige werkzaamheden c.q. taken in kaart. Op dit moment zijn de meeste beheerplannen reeds vastgesteld of onderhevig aan wijziging. De financiële gevolgen worden middels deze kadernota doorvertaald naar de begroting van 2011 en volgende jaren. Als de nodige financiële middelen beschikbaar zijn gesteld en de voorzieningen op peil zijn gebracht of kunnen worden gebracht, kan aan de plannen volledig uitvoering gegeven worden. Via de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt u hiervan op de hoogte gehouden.

17. Interne bedrijfsvoering
De risico's ten aanzien van administratieve organisatie (AO), doeltreffendheid, doelmatigheid en treasury worden gevolgd en tevens verantwoord via de paragrafen financiering en bedrijfsvoering. Ook wordt ten aanzien van treasury verwezen naar punt renteontwikkelingen van deze paragraaf.

18. Risico uitkeringen Wwb
Gezien de huidige economische situatie lopen we risico met de te verstrekken uitkeringen Wwb. Voor 2010 en volgende jaren hebben we al rekening gehouden met een stijging van het aantal cliënten en een bedrag van 1,5 miljoen aan uitgaven opgenomen. Niet uitgesloten moet worden dat er ondanks het enigszins aantrekken van de economie en daling van het aantal werklozen er toch nog een na-ijleffect zal zijn voor betreft de te verstrekken Wwb-uitkeringen. Het aantal en hoogte van de kosten is slecht in te schatten. Er is een risicobedrag opgenomen van € 100.000.
Bijstelling budget inkomensdeel Wwb
Het Rijk heeft in augustus 2010 kenbaar gemaakt dat het budget Inkomensdeel Wwb voor het jaar 2010 voorlopig naar beneden is bijgesteld. Deze voorlopige daling is voornamelijk een gevolg van het feit dat het CPB haar raming als gevolg van de minder ongunstige conjuncturele ontwikkelingen (minder grote stijging van het aantal werklozen dan verwacht) neerwaarts heeft bijgesteld, wat gevolgen heeft voor de budgetten. Op macroniveau hebben we het hier over een bijstelling van ongeveer 10% (4 miljard i.p.v. 4,4 miljard). Voor Neder-Betuwe betekent dit een voorlopige bijstelling van het inkomensdeel Wwb van € 200.000 minder (structureel). Het budget inkomensdeel 2010 wordt in oktober 2010 definitief vastgesteld. Vooralsnog is een risicobedrag opgenomen van € 200.000.

19. Stijging uitvoeringskosten W&I Tiel
Bij een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden valt verder nog te denken aan extra uitvoeringskosten Werk en Inkomen Tiel. Hiervoor is een p.m. risico opgenomen.

20. Lagere opbrengst bouwleges
Door de huidige economische situatie stagneert naar verwachting de bouw. Hierdoor zal het aantal grote bouwvergunningen gaan dalen en daarmee de legesinkomsten. Er zullen naar verwachting wel meer kleine bouwaanvragen binnenkomen maar die leveren minder leges op. Tot op heden gaan wij er vanuit dat de geraamde legesopbrengsten gerealiseerd zullen worden maar er is hier wel degelijk een risico aanwezig. Vooralsnog hebben wij gekozen om het risico wel te benoemen maar geen risicobedrag op te nemen.

21. Pensioenrisico (oud) wethouders
Wethouders vallen onder de Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers (Wet APPA). De Wet APPA brengt voor de gemeente (grote) financiële risico's met zich mee. Deze wet geeft wethouders het recht opgebouwde pensioenwaarden over te dragen aan een nieuwe pensioenuitvoerder (vertrek wethouder) of in te brengen in de APPA-regeling (nieuwe wethouder). Het risico is dat vooraf niet bekend is de hoogte van de extra kapitaalstorting die gedaan moet worden als een nieuwe wethouder verzoekt zijn pensioenwaarden in te brengen in de APPA-regeling, wat een eindloonregeling is. Ook met het risico van 'tussentijdse' mutaties van wethouders moet rekening worden gehouden. De mogelijkheid bestaat dat wethouders gebruik maken van bovenstaand recht. Tevens loopt de gemeente een gering risico op de bij Loyalis ondergebrachte polissen. Het verschil tussen het gegarandeerde rendement en het werkelijke rendement is een risico voor de gemeente.
Voor overdracht opgebouwde pensioenwaarden wordt voor 2011 eenmalig rekening gehouden meteen risicobedrag van € 250.000. Structureel wordt een risicobedrag opgenomen van € 100.000 voor eventuele 'tussentijdse' mutaties en het risico's op het rendement.

22. Wachtgelduitkeringen wethouders
Voor wethouders die aftreden is een wachtgeldregeling van toepassing. Deze wachtgeldregeling is ingrijpend gewijzigd met ingang van de nieuwe raadsperiode. De wethouders die met ingang van de nieuwe raadsperiode zijn afgetreden en niet zijn teruggekeerd, vallen nog onder de oude regeling. Nieuwe wethouders vallen onder de nieuwe regels van het wachtgeld. Voor oudere wethouders die aansluitend op hun huidige wethouderschap een nieuwe ambtstermijn aanvaarden is een overgangsregeling van toepassing. De hoogte van de uitkering is in het eerste jaar 80% van de wedde De uitkering bedraagt de resterende periode 70% van de wedde. De uitkering wordt aangepast met de salarisontwikkeling van de sector Rijk.

De duur van de uitkering is afhankelijk van het aantal jaren dat iemand wethouder is geweest in de desbetreffende gemeente. Deze wachtgeldverplichting is niet te verzekeren en komt daarom altijd ten laste van de lopende begroting. Hiervoor is een structureel risico opgenomen van € 70.000.

23. Informatiebeleidsplan

Het Informatiebeleidsplan en de bijbehorende projectenkalender van alle projecten die een ICT-component hebben, dienen nog te worden geactualiseerd. Vooralsnog is het huidige ICT-budget toereikend. Ten aanzien van de NUP projecten dient een slag om de arm worden gehouden. Gezien de nieuwbouwplannen en de financiële positie is er voor gekozen om ten eerste voorrang te geven aan de projecten die de digitalisering betreffen. Deze projecten zijn overigens vaak ook ondersteunend aan de e-dienstverlening aan de inwoners. De NUP projecten worden dus tot nader orde niet uitgevoerd. Vooralsnog wordt het risico informatiebeleidsplan als p.m. post opgenomen.

Beleid weerstandscapaciteit en verloop ratio weerstandsvermogen

In de onderstaande tabel is een samenvattende opstelling gemaakt van de hiervoor vermelde risico's afgezet tegen de actuele weerstandscapaciteit. Zoals is af te lezen daalt de ratio met ingang van 2011 onder de 1,0 en komt vanaf 2013 weer boven de 1,0. Dit is conform het kader dat u als raad heeft gesteld. Bij het vaststellen van de programmabegroting 2010 heeft u ingestemd om naar een ratio weerstandsvermogen toe te groeien van 1,0 vanaf het jaar 2013. Volgens de systematiek is er dan immers sprake van een 'voldoende' ratio.

De weerstandscapaciteit en de risico's blijven een punt van aandacht. Door de gevolgen van de kredietcrisis nemen aan de ene kant de risico's toe en daalt aan de andere kant ons weerstandscapaciteit door lagere jaarlijkse overschotten en door afnemende winsten vanuit de grondexploitaties.
Wij willen benadrukken dat er zorgen zijn om de weerstandscapaciteit op peil te houden. De risico's zijn fors en er worden neerwaartse bijstellingen van grondexploitatieopzetten verwacht. Het college zal in de komende tijd grondig naar mogelijkheden zoeken om de effecten tot het minimum te beperken.

Er is sprake van een structureel sluitende begroting en meerjarenraming, zij het niet ruim.
De basis van de meerjarenraming is uiterst kwetsbaar gezien de rijksoverheid geen stabiele richting aangeeft voor de toekomst. Berichten over bezuinigingen en heroverwegingen van bestaand rijksbeleid kan resulteren in forse dalingen van de algemene uitkering uit het gemeentefonds vanaf 2012. Een aanzienlijke daling van de algemene uitkering is in deze begroting meegenomen, maar hoe groot de werkelijke daling van de algemene uitkering zal zijn is nog onduidelijk.
Gezien onze magere jaarlijkse overschotten, onze lage weerstandscapaciteit en onduidelijkheid omtrent de daling van de algemene uitkering heeft de toekomst van de gemeente Neder-Betuwe in financiële zin de nodige zorgen.

RISICO-INVENTARISATIE	2010	2011	2012	2013	2014
	prognose	*prognose*	*prognose*	*prognose*	*prognose*
1. Grondexploitaties					
a. Algemene risico's	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
b. Specifieke risico's	467.000	689.500	689.500	689.500	689.500
c. Exploitatieovereenkomsten./strategischegronden.	965.000	965.000	965.000	965.000	965.000
d. Resultaatverwachting Medel	pm	pm	pm	pm	pm
e. Garantstelling Casterhoven	450.000	450.000	450.000	450.000	450.000
2. Planschade	pm	pm	pm	pm	pm
3. Bodemsanering, overdracht c.q. woonwagencentra	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
4. Aansprakelijkheidsstelling verzekeringen	180.000	180.000	180.000	180.000	180.000
5. Algemene uitkering	0	0	100.000	100.000	100.000
6. Garantstellingen	pm	pm	pm	pm	pm
7. Verbonden partijen	64.600	64.600	64.600	64.600	64.600
8. Renteontwikkelingen	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
9. Archief	30.000	30.000	30.000	0	0
10. WW-uitkeringen / ontslagvergoedingen	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
11. Decentralisatie c.q. nieuwe overheidstaken	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000
12. Externe juridische bijstand	pm	pm	pm	pm	pm
13. Arbo	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
14. Bijstands- en bestrijdingskosten	7.200	7.200	7.200	7.200	7.200
15. Wet Maatschappelijke Ondersteuning	pm	pm	pm	pm	pm
16. Gemeentelijke eigendommen	0	0	0	0	0
17. Interne bedrijfsvoering	0	0	0	0	0
18. Risico uitkeringen Wwb	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Daling inkomensdeel WWB	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
19. Stijging uitvoeringskosten W&I Tiel	pm	pm	pm	pm	pm
20. Lagere opbrengst bouwleges	pm	pm	pm	pm	pm
21. Pensioenrisico (voormalige) wethouders	0	350.000	100.000	100.000	100.000
22. Wachtgelduitkeringen wethouders	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
23. Informatiebeleidsplan	pm	pm	pm	pm	pm
Financiële risico's	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Totaal risico's	**4.390.800**	**4.963.300**	**4.813.300**	**4.783.300**	**4.783.300**

PARAGRAAF 3: ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Algemeen

Door de Wet dualisering gemeentebestuur en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn de begrotingen en jaarrekeningen belangrijk veranderd. Artikel 12 van het BBV geeft aan, dat voor het onderhoud van kapitaalgoederen wordt aangegeven het beleidskader, de daar uit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van de financiële consequenties in de begrotingen. Het gaat hierbij ten minste om de volgende groepen kapitaalgoederen: wegen, riolering, water, groen en gebouwen. Het onderhoud van kapitaalgoederen vergt een substantieel deel van de begroting, zodat deze paragraaf belangrijk is voor de beoordeling van de financiële positie. Uiteraard is het aangeven van het gewenste onderhoudsniveau van groot belang.

In 2009 is een nota activabeleid opgesteld. Deze nota is per 1 januari 2010 in werking getreden en is er op gericht om eenheid te verkrijgen in de waardering, administratieve verantwoording en afschrijving van de geactiveerde uitgaven.

De belangrijkste afspraken die zijn gemaakt in de nota activabeleid zijn:

- Alleen *nieuwe* investeringen met een economisch nut te activeren.
- Het grensbedrag op € 25.000 vast te stellen voor investeringen met economisch nut.
- Geen bestemmingsreserve meer hanteren voor nieuwe investeringen en de kapitaallasten ten laste laten komen van de exploitatie.
- Vervangingsinvesteringen en investeringen als gevolg van nieuw beleid dienen middels de investeringsstaat bij de kadernota kenbaar te worden gemaakt. Na accordering van de Raad worden de lasten opgenomen in de begroting.
- Een investeringenkrediet dat na 2 jaar niet (volledig) is benut aframen. Een investeringskrediet kan alleen langer "open" blijven indien de noodzaak daartoe voldoende is beargumenteerd.

Wegenbeheerplan

Beleidskader

In de raadvergadering van 28 februari 2008 is het wegenbeheerplan 2008-2013 vastgesteld, met de volgende uitgangspunten:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader: zorgplicht voor het voldoen van wegen aan hun functie.
2. Keus voor minimaal niveau van onderhoud aan wegen.
3. Uitgaan van een relatief lage frequentie van inspectie van de wegen.
4. Relatie met gemeentelijk rioleringsplan, groenbeheerplan, beheerplan openbare verlichting en verkeersveiligheidsplan voortdurend bezien.
5. Afhankelijk van de staat van onderhoud kunnen jaarlijks verschuivingen in de planning plaatsvinden.

Actualisatie van het plan:

Het operationele plan voor de jaren 2008-2013 is door de raad in 2008 vastgesteld.

Financiële consequenties

De huidige bijdrage is voldoende om de wegen op het gewenste niveau te onderhouden.

	2010	2011	2012	2013	2014
Regulier groot onderhoud	2.670.000	787.500	857.500	775.000	730.000
Gecombineerd klein onderhoud	34.570	34.570	34.570	34.570	34.570
onvoorzien (adhoc reparaties)	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Totale uitgaveN	2.749.570	867.070	937.070	854.570	809.570
Stand voorziening voorgaand jaar	2.571.361	741.044	498.227	370.410	325.093
Toevoeging voorziening	469.253	624.253	809.253	809.253	809.253
Toevoeging verkeersveiligheidsplan	450.000				
Stand voorziening	**741.044**	**498.227**	**370.410**	**325.093**	**324.776**

Gemeentelijk Riolerings Plan

Beleidskader
Het beleidskader vloeit voort uit het Gemeentelijk Riolerings Plan 2009. De belangrijkste punten zijn:

1. Voldaan moet worden aan het wettelijk kader: Zorgplicht voor inzameling en transport van afvalwater, inzameling en verwerking van overtollig hemel- en grondwater.
2. Streven naar 100% aansluiting van percelen, inclusief IBA's.
3. Het bedrijfszeker houden van de rioleringen, gemalen en andere installaties.
4. Steeds bezien van de relatie met andere gemeentelijke beheerplannen steeds bezien als wegenbeheer-plan en groenbeheerplan.
5. Streven naar optimale samenwerking met andere waterkwaliteitsbeheerders.
6. Uitvoeren periodieke inspectie.
7. Streven naar 100% kostendekkendheid via rioolrechten.

Actualisatie van het plan:
Het Gemeentelijke Rioleringsplan is in 2009 geactualiseerd. In 2014 zal de vijfjaarlijkse actualisatie plaatsvinden.

Financiële consequenties
Het GRP geeft per jaar gespecificeerd aan welke investeringen zullen plaats vinden, zodat de kapitaallasten hiervan berekend kunnen worden. Voorts worden de jaarlijkse exploitatiekosten berekend. De sluitposten zijn de rioolrechten en de toevoegingen of beschikkingen over de voorziening riolering. De rioolrechten moeten in principe 100% kostendekkend zijn, doch om dit te bereiken worden verhogingen geleidelijk doorgevoerd. Een complicerende factor hierbij is de verfijningsuitkering rioleringen, die de gemeente nog gedurende een drietal jaren als onderdeel van de algemene uitkering uit het gemeentefonds zal ontvangen. Deze uitkering wordt voor de rioolrechten als een baat meegenomen. Na afloop van de uitkering, zal het rioolrecht alleen toereikend moeten zijn, al dan niet in combinatie met de voorziening. Begin 2009 is het geactualiseerde (verbrede) GRP vastgesteld.

Investeringsplan GRP

Investeringen vanuit GRP		
		Bedrag
Investeringen	2011	727.000
Investeringen	2012	342.000
Investeringen	2013	1.221.000
Investeringen	2014	47.000
Totaal		**2.337.000**

Water

Beleidskader
Het gemeentelijk takenpakket voor het onderhoud van het water op ons grondgebied is zeer beperkt. De Rijn en de Waal vallen onder het beheer van Rijkswaterstaat. Het Waterschap Rivierenland is belast met het onderhoud van de Linge, de belangrijkste watergangen (A-watergangen) in het buitengebied en de waterpartijen binnen de bebouwde kom. De gemeente blijft belast met het onderhoud van de geheel of deels in eigen bezit zijnde watergangen (B- en C-watergangen), doch de hierbij behorende werkzaamheden zijn voor het grootste gedeelte opgenomen in het groenbeheerplan.

Actualisatie van het plan:
In samenwerking met het Waterschap Rivierenland is in 2008 het Waterplan (evaluatie 2012) voor de gemeente Neder-Betuwe vastgesteld. Het waterplan is gebaseerd op het Europese, landelijke, regionale en lokale beleid op het gebied van water. Dit plan bevat inspanningsverplichtingen (bv. het oplossen van knelpunten en het aanbrengen van verbeteringen) van beide partijen op het gebied van waterbeheer.

Financiële consequenties
In samenwerking met het Waterschap Rivierenland en ingenieursbureau Royal Haskoning is een Gemeentelijk Waterplan opgesteld. Het doel van het waterplan is een duurzaam en goed functionerend watersysteem (kwaliteit/kwantiteit) dat aan de wettelijke kaders (KRW, NBW, WB21) voldoet. Het plan is in mei 2008 door de raad vastgesteld. Na de planperiode wordt het waterplan geëvalueerd. De uitvoering van maatregelen in de planperiode wordt voor een groot deel gedekt uit het (verbreed) GRP. Het waterplan is opgenomen in het GRP dat in 2009 is vastgesteld. Voor de planperiode (2008-2012) is een bedrag van € 50.000 beschikbaar gesteld. Hiervoor is vanaf 2010 de uitvoering ter hand genomen voor onder meer het realiseren van een grondwatermonitoringsprogramma, nader onderzoek naar het functioneren van overstorten en het opheffen van terugstroming oppervlaktewater in het rioolstelsel.

Groenbeheerplan

Beleidskader
Ten aanzien van groenbeheer gelden de volgende beleidskaders:
1. Uitgangspunt is het Groenbeheerplan 2002. Deze is geactualiseerd in 2005. Jaarlijks vinden beleidsaanpassingen plaats.
2. Uitvoering aan de hand van werkbeschrijvingen met beeldkwaliteit, frequentiebestek of hybridebestek als uitgangspunt.
3. Uitvoering van de werkzaamheden in principe via uitbesteding voor meerdere jaren.
4. Onderhoud van het groenbeheer volgens CROW op B/C-niveau.

Actualisatie van het plan:
In 2010 wordt gestart met het actualiseren van het Groenbeheerplan. Het geactualiseerde beleidsplan gaat in mei 2011 naar de raad. Ingangsdatum is 2012.

Financiële consequenties
Het groenbeheerplan is in diverse onderdelen gesplitst, waarvoor bestekken zijn opgesteld en offertes gevraagd zijn bij diverse ondernemingen. Aan de hand van de ingekomen cijfers zijn ramingen opgesteld voor de begroting 2011. Het totaalbedrag beloopt € 863.000 en de specificatie hiervan luidt:

Bestek	Begroting 2011	Nieuw bestek in jaar
Heesters	233.000	2011
Gazons maaien	86.000	2012
Bomen	80.000	2013
Begraafplaatsen	263.000	2011
Onkruidbestrijding	58.000	Eigen beheer
Bermen en sloten	143.000	2013

Beheerplan openbare verlichting

Beleidskader
Uitgangspunt is het geactualiseerde openbare verlichtingsbeleid 2009.

Actualisatie van het plan:
Het Openbare Verlichtingplan is in 2009 vastgesteld. In 2018 wordt gestart met de actualisatie. Ingangsdatum is 2019.

Financiële consequenties
De vermindering van het aantal lichtmasten zal eerst op lange termijn voordeel opleveren. Voor de keuze van de masten geldt dit ook, de investeringskosten nemen iets toe, maar de onderhoudskosten dalen. De kosten van vervanging van lichtmasten en armaturen en het elektriciteitsverbruik zijn opgenomen in het beheerplan.

Gebouwenbeheerplan

Beleidskader
Het beleidskader is vastgelegd in de meerjaren onderhoud beheerplannen gebouwen voor de jaren 2008-2010 die op 20 december 2007 door de raad zijn vastgesteld, met als uitgangspunten:

1. Splitsing in onderwijsgebouwen en overige gebouwen.
2. Prognoses op korte, middellange en lange termijn.
3. Uitvoering van de werkzaamheden door derden.
4. Onderhoud uitvoeren op niveau, waarop functie van het gebouw recht gedaan wordt.
5. De actualisatie van het onderhoud beheerplan zal eind 2010 plaatsvinden.

Actualisatie van het plan:
In 2010 wordt gestart met het actualiseren van het gebouwenbeheersplan. Het geactualiseerde beleidsplan gaat in maart 2011 naar de raad. Ingangsdatum is 2012.

Financiële consequenties
Gelet op de nieuwbouw van het gemeentehuis is het onderhoudsprogramma van het gemeentehuis bijgesteld. Groot onderhoud zal alleen nog op het hoofdgebouw plaatsvinden. Dit betekent een jaarlijkse vermindering van € 2.500 op het onderhoudsbudget. Dit zal worden verantwoord in de actualisatie.

Voor 2011 gaan we aan onderhoudstaken doen:

Sporthal de Biezenwei:	• Dakpakket hoge gedeelte vervangen: • Sportvloer vervangen
Sporthal De Leede:	• Buitenwanden behandelen met anti-graffiti laag
Sporthal De Eng	• Buitenwanden behandelen met anti-graffiti laag • Schilderwerk
Trefpunt	• Zonwering vervangen
Werkplaats Kesteren:	• Bestrating
Gemeentehuis Hoofdgebouw:	• Gedeeltelijk vloerbedekking vervangen • Buitenschilderwerk • Dakafwerking • Terrein
Brandweergarage Kesteren	• Dakbedekking vervangen
Brandweergarage Dodewaard:	• Buitenschilderwerk • CV ketels vervangen

Kerktorens
De overige kerktorens van Kesteren, Opheusden, Dodewaard, Hien, IJzendoorn, en Echteld zijn Rijksmonumenten. Instroming in de onderhoudssubsidie zal plaatsvinden vanaf 2011, het uit te voeren onderhoud wordt fasegewijs uitgevoerd.

Financiële consequenties

Beheerplan onderhoud openbare gebouwen					
Totaal					
	2010	2011	2012	2013	2014
openbare gebouwen	408.927	223.305	61.894	111.240	155.461
kerktorens	311.015	129.038	96.364	38.786	23.193
Totaal	719.942	352.343	158.258	150.026	178.654
Dekking van de lasten vinden plaats via de voorziening onderhoud openbare gebouwen					

Verkeersveiligheidsplan

Beleidskader
Uitgangspunt is het verkeersveiligheidsplan dat op 4 maart 2004 door de gemeenteraad van Neder-Betuwe is vastgesteld. Het betreft hier een samenvoeging van de plannen van de 3 voormalige gemeenten.

Bij de uitvoering van het plan gelden de volgende uitgangspunten.
1. verdeling in projecten (notitie 'projecten verkeersveiligheid, overzicht en kostenraming')
2. sobere en minimale uitvoering
3. in combinatie met andere beheerplannen en ruimtelijke ontwikkelingen
4. per jaar mogelijkheden bezien van BDU-subsidies

Actualisatie van het plan:
Omdat het verkeersveiligheidsplan inmiddels aardig gedateerd is, is in de 2e helft van 2010 gestart met het opstellen van een nieuw verkeersveiligheidsplan. Dit zal naar verwachting leiden tot een herprioritering van projecten, mogelijk het verdwijnen van projecten en nieuwe veiligheidsprojecten.

Financiële consequenties
In verband met de financiële positie van de gemeente is de uitvoeringstermijn van het huidige verkeersveiligheidsplan destijds verlengd tot 2016 (oorspronkelijke looptijd was 2010). De uitvoering van maatregelen wordt gedekt uit de voorziening verkeersveiligheid en een bedrag dat jaarlijks in de begroting beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het beleid. De hoogte van dit bedrag is i.v.m. bezuinigingen gehalveerd van € 64.000 naar € 32.000.
Na de herziening van het verkeersveiligheidsplan komt een geactualiseerde uitvoeringsplanning. Deze planning moet het in ieder geval mogelijk maken dat bij de uitvoering van het wegenbeheerplan ook de gewenste verkeersveiligheidsmaatregelen genomen kunnen worden.

Materieel Brandweer

Beleidskader
Het bedrijfszeker hebben en houden van het brandweermaterieel in ruime zin, zoals auto's, garages, uitrusting et cetera. Voor de vervanging is een schema opgesteld voor de jaren 2006 tot en met 2021.

Financiële consequenties

Investeringsplan Materieel Brandweer						
	Beschikbaar te stellen investering	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	Motorspuiten brandweer	25.000				
Nieuw	Ademlucht / kazerne brandweer	58.700				
Nieuw	Verbindingen brandweer	126.945				
Nieuw	Bepakking brandweer	35.835				
Nieuw	Ademlucht / kazerne brandweer		43.250			
Nieuw	Bepakking brandweer		25.685			
Nieuw	auto brandweer		90.000			
Nieuw	Meubilair brandweer			19.250		
Nieuw	Ademlucht brandweer			27.990		
Nieuw	Bepakking brandweer			22.650		
Nieuw	Meubilair brandweer				10.000	
Nieuw	ademlucht brandweer				28.000	
Nieuw	Bepakking brandweer				32.000	
Nieuw	TS Opheusden Brandweer				305.000	
	Totaal investeringsbedragen	246.480	158.935	69.890	375.000	0

Materieel buitendienst

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van het technisch materiaal van de buitendienst, zoals auto's, aanhangwagens, motorzagen, containers et cetera. Het materieel investeringsplan buitendienst geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

Investeringsplan Materieel Buitendienst						
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan		46.500			
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan		46.500			
Nieuw	servicebus gebouwenonderhoud		40.000			
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan			46.500		
Nieuw	servicebus Openbare ruimte inclusief kraan			46.500		
	Totaal investeringsbedragen	0	133.000	93.000	0	0

Materieel Gladheidbestrijding

Beleidskader

Het bedrijfszeker hebben en houden van een vijftal strooiers en een vijftal sneeuwploegen. Het materieel investeringsplan gladheidbestrijding geeft per jaar de vervangingskosten aan.

Financiële consequenties

Investeringsplan Materieel gladheidbestrijding						
	Beschikbaar te stellen investering	Begroting	Meerjarenraming			
		Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen	Investerings-Bedragen
		2011	2012	2013	2014	2015
Nieuw	strooier		45.000			
Nieuw	strooier		45.000			
Nieuw	strooier				45.000	
	Totaal investeringsbedragen	0	90.000	0	45.000	0

PARAGRAAF 4: FINANCIERING

Algemeen
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 het volgende vermeld "De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille". Deze paragraaf wordt ook wel treasuryparagraaf genoemd.
In de toelichting op artikel 13 BBV komt de Wet financiering decentrale overheden (Fido) aan de orde.
Voor de financiering vormt de Wet Fido het wettelijk kader. De wet is gesteld in termen van de financieringsfunctie (treasury) van de decentrale overheden.
De intentie van de Wet Fido is het beheersen van risico's, het bevorderen van de kredietwaardigheid van decentrale overheden en het bereiken van transparantie ten aanzien van het treasurybeleid van die decentrale overheden.
Dit uit zich in een aantal bepalingen, te weten:

- Het verplicht stellen van de vervaardiging van een treasurystatuut en het opnemen van een paragraaf financiering in de programmabegroting en in het jaarverslag van de programmaverantwoording.
  Deze verplichtingen komen overigens niet rechtstreeks voort uit de Wet Fido maar uit artikel 212 van de Gemeentewet en de artikelen 9, 13, 26 van het BBV.
- Het stellen van de kwalitatieve voorwaarde dat het opnemen en uitzetten van gelden en verlenen van garanties alleen in het kader van het publieke belang mag plaatsvinden.
- Het stellen van de kwantitatieve voorwaarde in de zin dat uitzetten van overtollige gelden en het aangaan van derivaten een prudent karakter moet hebben.
- Het stellen van kwantitatieve begrenzingen aan het maximale renterisico dat een decentrale overheid in enig jaar mag lopen in het kader van de financiering door middel van korte schulden (bekend als kasgeldlimiet) en lange schulden (bekend als renterisiconorm).

Het doel van deze paragraaf, voor u als gemeenteraad, is om de uitvoering van de treasuryfunctie te kunnen volgen. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van het voorgenomen beleid uit de verschillende beleidsvelden in die zin dat de treasuryfunctie de financiering van het beleid omvat en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.
Een van de belangrijkste onderdelen van de treasuryfunctie is het beheersen van de financiële risico's die gepaard gaan met de financiële geldstromen, vermogenswaarden en posities.

De paragraaf financiering in de begroting gaat in op de geprognosticeerde beleidsplannen. Aan het einde van het begrotingsjaar wordt in het jaarverslag teruggeblikt en aangegeven in hoerverre de voorgenomen plannen zijn gerealiseerd.

Het door de Wet Fido voorgeschreven treasurystatuut is eind 2009 geactualiseerd en met ingangsdatum 1-1-2010 vastgesteld.

Gesteld kan worden dat:

- Onze gemeente de financieringsfunctie uitsluitend voor de publieke taak gebruikt.
- Onze huisbankier is de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, waarmee een rekening-courantverhouding is afgesloten met automatische afroming binnen bepaalde grenzen van de saldi naar daggelden ter beperking/verbetering van de rentelasten/rentebaten.
- Het beheer prudent is en dat aan kasgeldlimiet en renterisiconorm voldaan wordt.

Treasurybeheer
Het treasurybeheer is gericht op het minimaliseren van de gemeentelijke rentelasten op lange termijn. Voorwaarde hierbij is dat de renterisico's en de overige financieringsrisico's beheersbaar blijven. Treasury is belast met het verzekeren van een duurzame toegang van de gemeente tot de financiële markten en voor de permanente beschikbaarheid van bancaire diensten tegen minimale kosten. Tot de treasuryfunctie behoren de taakvelden financiering, rentemanagement, portefeuillebeheer, saldobeheer, geldstroombeheer, betalingsverkeer, werkkapitaalbeheer en het onderhouden van bankrelaties.

Externe ontwikkelingen
De nationale en internationale economische ontwikkelingen van de laatste tijd hebben op het treasurygebeuren een stempel gedrukt. Dit is duidelijk zichtbaar aan de aandelenkoersen en de rentestanden, zowel op de geldmarkt als op de kapitaalmarkt. Een voorspelling voor de toekomstige ontwikkeling is nauwelijks te geven. Na de problemen bij private financiële instellingen, dreigt de financiële crisis nu een volgende fase in te gaan, waarbij potentiële wanbetaling door overheden de financiële stabiliteit in gevaar brengt.

Rentevisie
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt in artikel 13 voorgeschreven dat deze paragraaf in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille moet bevatten.
De rentevisie van de gemeente Neder-Betuwe wordt voornamelijk ingegeven door de kaders van de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Daarnaast doen wij geen risicovolle beleggingen.
Op basis van de gewogen gemiddelde rentepercentage van de in ons bezit zijnde langlopende geldleningen kunnen wij de renteomslag op 5% kunnen handhaven.

Rentebeheer

Renterisico financiering kort
Het risico van de korte financiering wordt belichaamd in het kasgeldlimiet. Hiertoe behoren alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet (8,5%) wordt in de Wet Fido bepaald op basis van het totaal van de gemeentelijke begroting. Voor 2011 bedraagt het begrotingstotaal van de gemeente Neder-Betuwe € 38,5 miljoen. Per kwartaal wordt de ontwikkeling van de vlottende middelen in relatie tot de toegestane kasgeldlimiet intern getoetst. Jaarlijks wordt een opgave aan de Provincie Gelderland verstrekt.

Berekening kasgeldlimiet

Jaar:	Percentage:	Begrotingstotaal	Kasgeldlimiet
2011	8,5%	38.467.000	3.269.695
2012	8,5%	46.985.000	3.993.725
2013	8,5%	36.824.000	3.130.040
2014	8,5%	36.428.000	3.096.380

In het geval de kasgeldlimiet zou worden overschreden dient de overschrijding te worden omgezet van schuld in rekening-courant naar langlopende schuld. Dit kan door het aantrekken van een geldlening met een looptijd langer dan één jaar. Het streven van de gemeente Neder-Betuwe is er op gericht om, binnen de kasgeldlimiet, een deel van de financieringsbehoefte te dekken door zoveel mogelijk gebruik te maken van de ruimte binnen het verstrekte rekening-courantkrediet, groot € 3,8 miljoen van de huisbankier, de Bank Nederlandse Gemeenten.

Renterisico financiering lang
Het renterisico op de lange financiering wordt begrensd door de renterisiconorm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt, alle financieringsvormen met een rentetypische looptijd langer dan 1 jaar.
Door wijziging van de Wet Fido wordt de renterisiconorm niet meer berekend over saldo van de vaste schulden maar evenals de kasgeldlimiet over het begrotingstotaal. Als norm wordt in de Wet 20% van het begrotingstotaal met een minimum van € 2,5 miljoen aangehouden. Dit houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal lasten. Uit onderstaand overzichtje blijkt wat de gemeente de komende jaren mag aflossen aan vaste geldleningen binnen de gestelde normen.

Jaar:	Percentage:	Begrotingstotaal	Renterisiconorm
2011	20%	38.467.000	7.693.400
2012	20%	46.985.000	9.397.000
2013	20%	36.824.000	7.364.800
2014	20%	36.428.000	7.285.600

Uit de navolgende tabel blijkt dat de gemeente ruimschoots binnen de gestelde normen blijft wat betreft de aflossingen van de vaste geldleningen.

Ontwikkeling portefeuille opgenomen leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille opgenomen leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille opgenomen leningen					
	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal	23	23	22	20	20
Oorspronkelijk bedrag	50.898.309	50.898.309	49.898.309	49.898.309	43.898.309
Nieuwe leningen	6.000.000	0	0	0	0
Vervallen leningen	0	1.000.000	0	6.000.000	1.815.120
Stand per 1-1-	32.198.956	34.171.662	30.044.368	26.017.074	21.989.326
Stand per 31-12-	34.171.662	30.044.368	26.017.074	21.989.326	19.283.010
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	2.313.559	2.212.970	2.268.105	2.268.105	2.194.915
Gemiddelde grootte 1-1-	1.463.589	1.485.724	1.365.653	1.300.854	1.099.466
Gemiddelde grootte 31-12-	1.485.724	1.365.653	1.182.594	1.099.466	964.151
Aflossingen regulier	4.027.294	4.127.294	4.027.294	4.027.748	2.706.316
Aflossingen vervroegd	0	0	0	0	0
Renteaanpassingen (oud percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Renteaanpassingen (nieuw percentage)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 1-1-	4,78	4,74	4,72	4,72	4,77
Gemiddeld rentepercentage ongewogen 31-12-	4,74	4,72	4,72	4,77	4,77
Gemiddeld rentepercentage gewogen 1-1-	4,56	4,43	4,43	4,44	4,45
Gemiddeld rentepercentage gewogen 31-12-	4,43	4,43	4,44	4,45	4,46

Ontwikkeling portefeuille uitgezette leningen

In het onderstaande overzicht is de verwachte ontwikkelingen in de portefeuille uitgezette leningen zichtbaar gemaakt.

Informatie portefeuille uitgezette leningen					
	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal	9	9	9	9	9
Oorspronkelijk bedrag	1.668.855	1.668.855	1.668.855	1.668.855	1.668.855
Nieuwe leningen	0	0	0	0	0
Stand per 1-1-	1.172.298	1.090.130	1.007.962	925.793	843.625
Stand per 31-12-	1.090.130	1.007.962	925.793	843.625	761.457
Gemiddelde grootte (oorspronkelijk)	185.428	185.428	185.428	185.428	185.428
Gemiddelde grootte 1-1-	130.255	121.126	111.996	102.866	93.736
Gemiddelde grootte 31-12-	121.126	111.996	102.866	93.736	84.606
Aflossingen regulier	82.168	82.168	82.168	82.168	82.168
Aflossingen vervroegd	0	0	0	0	0

De uitgezette leningen hebben betrekking op de achtergestelde lening Vitens en renteloze leningen die de gemeente heeft verstrekt aan plaatselijke verenigingen. Het risico hierop is beperkt. Vaak is er sprake van een subsidieband met de gemeente, zodat verrekening kan plaatsvinden

Geprognosticeerde rentebaten en rentelasten

De rentebaten en rentelasten kunnen ondermeer als volgt worden gespecificeerd:

Verwachte rentebaten en lasten		2011	2012	2013	2014	2015
Te betalen rente	schuld in rekening-courant	0	0	0	0	0
Te betalen rente	kort lopende geldleningen	916.284	1.195.144	1.538.543	1.605.949	1.605.949
Te betalen rente	langlopende geldleningen	1.249.816	1.087.499	927.989	927.989	927.989
Te betalen rente	interne finaciering	0	0	0	0	0
Te ontvangen rente	tegoeden rekening-courant	0	0	0	0	0
totaal te betalen en ontvangen rente		2.166.100	2.282.643	2.466.532	2.533.938	2.533.938
Te betalen kosten	i.v.m. financiering	70.019	67.104	5.902	5.902	5.902
Totaal te betalen rente en kosten		2.236.119	2.349.747	2.472.434	2.539.840	2.539.840
Totaal afschrijvingen		2.012.627	2.028.414	1.852.884	1.896.198	1.896.198
Totaal door te berekenen rente en afschrijvingen en kosten		4.248.746	4.378.161	4.325.318	4.436.038	4.436.038
Door berekende kapitaallasten		-5.593.247	-5.986.514	-5.729.384	-5.634.165	-5.634.165
Verwacht rente resultaat		-1.344.501	-1.608.353	-1.404.066	-1.198.127	-1.198.127

In de begroting wordt rekening gehouden met een rentepercentage van 5%.

Gemeentefinanciering

Liquiditeitenplanning

Het opstellen van een liquiditeitsplanning heeft de volgende doelstellingen:

- Vaststellen van de financieringsbehoefte om vervolgens de benodigde gelden te kunnen aantrekken tegen zo laag mogelijke kosten, gegeven het risicoprofiel zoals omschreven in het treasurystatuut.
- Toetsen van de vlottende schuldpositie aan de kasgeldlimiet.

Beleid gemeentefinanciering

Ten aanzien van de beleidskaders op dit onderdeel zijn enkele uitgangspunten van belang:

- Het rentepercentage voor de door te berekenen kapitaallasten, interne financiering en toevoegingen aan bestemmingsreserves is gesteld op 5%.
- Financiering met het huidige goedkope kort geld (< 1 jaar) tot maximaal de kasgeldlimiet van de wet Fido.
- Financiering met lang geld (> 1 jaar) boven de kasgeldlimiet van de wet Fido, waarbij rekening moet worden gehouden met de lopende investeringskredieten, herfinanciering van aflossingen op leningen, de berekende financieringstekorten.
- Bij de berekening van de financieringstekorten en de daaruit voortvloeiende rentelasten is uitgegaan van de gegevens op 24 juli 2009, zijnde voor lang geld 4,95 % (20 jaar) en voor kort geld 0,61 %.
- Bij het aantrekken van nieuwe leningen rekening houden met de gevolgen voor de renterisiconorm, zoals looptijd, vervroegde aflossingsmogelijkheden, boeten en rentevoetherzieningen.

Het geprognosticeerde financieringstekort/overschot

De financieringstekorten/overschotten zijn als volgt:

Jaar:	Financieringstekort:	Financieringsoverschot:
2011	18.267.000	0
2012	26.354.000	0
2013	29.010.000	0
2014	31.877.000	0

Op grond van de ontwikkeling van de financieringsbehoefte voor de komende begrotingsjaren, de huidige liquiditeitspositie en ervaringen met betrekking tot het realiseren van geprognosticeerd nieuw beleid wordt ingeschat dat in 2011 tot en met 2014 voor de interne financiering een beroep op de kapitaalmarkt moet worden gedaan.
Dit betreft echter een momentopname ten tijde van het opmaken van de begroting. Hierbij is rekening gehouden met de boekwaarden van de activa, de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) en de vaste opgenomen geldleningen gedurende het begrotingsjaar 2010 en de meerjarenraming.
Mocht het toch nodig zijn om additionele financieringsmiddelen aan te trekken dan zullen allereerst de mogelijkheden van de geldmarkt (rekening-courant krediet en daggeldleningen) worden benut.
Door de oplopende financieringstekorten moet er volgens de prognoses de volgende langlopende geldleningen worden afgesloten in 2011 voor € 15 miljoen, in 2012 voor € 7 miljoen, in 2013 voor € 4 miljoen en in 2014 voor € 2 miljoen
Een toename van het vreemde vermogen resulteert in een toename van de te betalen rente. Deze rente moet wel gedekt worden uit de lopende exploitatie. Met de hogere rentelasten is rekening gehouden in de begroting 2011 en de meerjarenraming 2011-2015. De overige financieringstekorten zullen gefinancierd worden met kortgeld (kasgeldleningen).

Verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen

Door de groei van het financieringstekort, het aantrekken van leningen daarvoor, de niet te verwachten groei van de reserves en de mutaties in de vaste activa, moet rekening gehouden worden met een verslechterde verhouding eigen vermogen/vreemd vermogen voor de komende jaren.

Jaar:	Eigen Vermogen	Vreemd Vermogen	Totaal Vermogen	Percentage Eigen vermogen	Percentage Vreemd vermogen
2011	23.424.000	49.170.000	72.594.000	32%	68%
2012	22.764.000	52.420.000	75.184.000	30%	70%
2013	22.503.000	51.878.000	74.381.000	30%	70%
2014	21.957.000	50.738.000	72.695.000	30%	70%

Een indicator inzake de financieringsfunctie is de solvabiliteitsratio. De solvabiliteitsratio is een maatstaf die de verhouding weergeeft tussen het eigen en het vreemd vermogen. De solvabiliteitsratio is gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal. Het balanstotaal betreft het totaal van de bezittingen en is per definitie gelijk aan de som van het eigen en het vreemd vermogen. De ratio voor onze gemeente is voor 2011 32% en loopt af tot 30% in 2014. In 2005 was dit gemiddeld voor de Nederlandse Gemeenten 34%.

Relatiebeheer

Voor het reguliere betalingsverkeer maakt de gemeente hoofdzakelijk gebruik van de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Daarvoor is een overeenkomst van financiële dienstverlening afgesloten. In deze overeenkomst is een kredietlimiet bepaald. Tot deze limiet kan gemeente tegen een gunstig rentepercentage daggeld opnemen of uitzetten. Voor het aantrekken of uitzetten wordt een call-geldpercentage berekend, verhoogd c.q. verlaagd met 0,125%. Naast de NV Bank Nederlandse Gemeenten heeft de gemeente rekeningen bij de plaatselijke Rabobank voor onder meer legesopbrengsten.

PARAGRAAF 5: VERBONDEN PARTIJEN

Algemeen
Een verbonden partij is een privaat- dan wel publiekrechterlijke organisatie waarin de gemeente een financieel en bestuurlijk belang heeft. Door het deelnemen in deze verbonden partijen wil de gemeente een publiek belang dienen, maar door deelname in een derde rechtspersoon moeten ook de belangen van die verbonden partij zelf worden gediend.

Financieel belang
Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt (artikel 1 BBV). Bij leningen en garantstellingen is dus geen sprake van een verbonden partij: de gemeente behoudt juridische verhaalsmogelijkheden als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is er geen sprake van een verbonden partij: het gaat hier om overdrachten (subsidies).

Bestuurlijk belang
Een bestuurlijk belang is aanwezig, indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie: als de burgemeester, de wethouder, het raadslid of de ambtenaar van de gemeente, namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – de gemeente mag een bestuurder of commissaris in de organisatie benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van zo'n recht gebruik om ervoor te zorgen dat er kwalitatief goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen.

Verschillende juridische rechtsvormen van verbonden partijen
Een belangrijk onderscheid is het verschil tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen. Daarnaast bestaat er nog een mengvorm, de zogenaamde Publieke Private Samenwerkingsverbanden (PPS - constructies). Hieronder wordt in het kort op de juridische verschillen ingegaan.

Publiekrechtelijk
Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het vaak om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat (voor sommige taken is door de wetgever verplichte samenwerking opgelegd, denk hierbij bijvoorbeeld aan de veiligheidsregio). De gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' en meest voorkomende vorm: deze regeling heeft – als enige – rechtspersoonlijkheid en een algemeen bestuur (vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten), dat het dagelijks bestuur controleert. Gemeenten kunnen aan dit openbaar lichaam in principe alle gemeentelijke taken en bevoegdheden overdragen. In een gemeenschappelijke regeling kunnen gemeenten veel bestuurlijke en beleidsmatige invloed aanwenden met de mogelijkheid van sturing aan de voorkant. Daarnaast is het een goede vorm om op voet van evenredigheid en gelijkwaardigheid samen te werken met publieke partijen voor een publiek belang. Het risicoprofiel van een gemeenschappelijke regeling is hoog vanwege de financiële aansprakelijkheid. De participerende gemeenten zijn volledig financieel aansprakelijk. Bovendien is de bekostiging van de jaarlijkse activiteiten een verplichte uitgave.

Privaatrechtelijk
Bij privaatrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om stichtingen en vennootschappen. Een stichting heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding en kent een ideëel of sociaal doel, waarbij alleen aan dat doel kan worden uitgekeerd. Stichtingen kennen geen controlerend mechanisme, tenzij dat in de statuten is geregeld. Het risicoprofiel loopt van laag tot gemiddeld. De gemeente is alleen financieel aansprakelijk voor de verstrekte middelen. Alhoewel de stichting formeel zelf verantwoordelijk is voor exploitatierisico's wordt vaak bij de gemeente aangeklopt als dit risico zich voordoet of als er sprake is van onvoorziene uitgaven. Bestuurders zijn slechts aansprakelijk als er sprake is van wanbeleid.

Een vennootschap heeft een raad van bestuur en, afhankelijk van wat daarover in de statuten is bepaald of van de omvang van de vennootschap, een raad van commissarissen. De raad van bestuur wordt gecontroleerd door de vergadering van aandeelhouders. Gemeenten maken vaak gebruik van vennootschappen bij nutsvoorzieningen, havenactiviteiten, cultuur en economie. De belangrijkste reden om samen te werken met dit type verbonden partij zijn de financiële voordelen door winstdeling en dividend. Het risicoprofiel van een vennootschap ligt vaak hoger dan dat van een stichting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de aard van de activiteiten, de omvang en de autonome positie die een vennootschap vaak inneemt. Toch kan het risicoprofiel als gemiddeld worden benoemd, vanwege het feit dat de gemeente alleen risico loopt over het ingebrachte geld.

Publiek Private Samenwerking (PPS)
Het Publieke Private Samenwerkingsverband (PPS) is een bijzondere vorm van een verbonden partij, omdat naast de overheid ook private partijen deelnemen. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in lokale gebiedsontwikkeling. Deze samenwerkingsvorm komt in verschillende variaties voor. Het risicoprofiel is op financieel gebied hoog te noemen. Bij een PPS constructie loopt de gemeente risico. Hiertegenover staat dat er forse exploitatiewinsten zijn waarin de gemeente kan meedelen.

De wetgever heeft een voorkeur voor publiekrechtelijke boven privaatrechtelijke participaties.
Gedachte hierachter is dat in een publiekrechtelijke participatie de openbaarheid en de controle beter zijn gewaarborgd dan in een privaatrechtelijke participatie.

Risico's
Risico's van een verbonden partij kunnen worden samengevat in een tweetal dimensies: financiële en bestuurlijke risico's. Naast de aard en omvang van de activiteiten wordt het risicoprofiel ook beïnvloed door de juridische vorm, structuur en organisatie van een verbonden partij. De belangrijkste soorten verbonden partijen inclusief de mate van bijbehorende risico's zijn hieronder weergegeven:

Belangrijkste soorten verbonden partijen	Rechtsvorm	Risico (Financieel/bestuurlijk)
Stichting	Privaatrechtelijk	Laag
Vennootschap (BV,NV)	Privaatrechtelijk	Middel
Gemeenschappelijke regeling	Publiekrechtelijk	Hoog
Publiek Private Samenwerking (PPS)	Privaatrechtelijk	Hoog

De risico's van gemeenschappelijke regelingen en PPS-constructies zijn relatief hoger. Bij de gemeenschappelijke regelingen vanwege het feit dat de aangesloten gemeenten volledig financieel aansprakelijk zijn en bij de PPS-constructies vanwege de samenwerking met een private partij met eigen (winst)-doelstellingen.

Overzicht verbonden partijen
Het inzichtelijk maken van de verbonden partijen is om twee redenen van belang. De eerste reden is dat de verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De tweede reden betreft de kosten / het budgettaire beslag / en de financiële risico's, die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Hieronder is weergegeven een overzicht van rechtspersonen waarin de gemeente Neder-Betuwe participeert, die begrepen kunnen worden onder de noemer verbonden partijen.

Nummer	Naam partij (soort verbonden partij)	Relatie programma
1	**Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland** (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
2	**Regionaal archief Rivierenland** (Gemeenschappelijke regeling)	Diverse programma's
3	**Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid** (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare orde en veiligheid
4	**Industrieschap Medel** (Gemeenschappelijke regeling)	Economie
5	**Waterbedrijf Vitens N.V.** Vennootschap	Economie
6	**Lander, werk & integratie** (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
7	**Presikhaaf** (Gemeenschappelijke regeling)	Zorg, werk en inkomen
8	**N.V. Bank Nederlandse Gemeenten** (Vennootschap)	Algemene inkomsten en uitgaven
9	**Regio Arnhem in Liquidatie** (Gemeenschappelijke regeling)	Bestuur en burger
10	**Casterhoven** (Publiek Private Samenwerking)	Bouwen en Milieu
11	**Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal** (Gemeenschappelijke regeling)	Openbare Ruimte

1. Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester
Dagelijks bestuur : Geen

Vestigingsplaats
Tiel

Doelstellingen
Gemeenschappelijke regeling Regio Rivierenland is een samenwerkingsorgaan in de vorm van een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Buren, Culemborg, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel en Zaltbommel. Het doel betreft het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van die gemeenten op basis van het principe van 'verlengd lokaal bestuur'. We hebben het dan over de volgende beleidsonderwerpen:

Verkeer en openbaar vervoer, WMO, Logopedie-schoolbegeleiding , Volwasseneneducatie , Jeugd, Dienst bijzondere controle, Arbeidsmarktbeleid , Werk en sociale zaken, Volksgezondheid en zorg, Verslavingszorg , Preventieve- en jeugdgezondheidszorg, Milieuzorg/milieuadviesdienst-geluidmeetdienst , Beleidsvorming ruimtelijke ordening en woonbeleid , Ruimte en Water, Wonen, Stimuleringsprogramma Economie Rivierenland (StER), Inkoopbureau, Eigenwijs-Rivierenland

Financieel belang
De bijdragen van de aangesloten gemeenten zijn grotendeels gebaseerd op het inwoneraantal. Per 1 januari 2010 bedraagt het aantal inwoners in het werkgebied 215.870, waarvan in Neder-Betuwe 22.570. In 2010 bedraagt het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdragen € 8.222.538, waarvan het deel voor Neder-Betuwe € 847.438 betreft. Vooralsnog wordt voor 2011 uitgegaan van een totale gemeentelijke bijdrage van € 8.330.838, waarvan het deel voor Neder-Betuwe € 859.736 betreft.

Ontwikkelingen

Nieuwe samenwerkings- en besturingsstructuur voor Regio Rivierenland
In februari 2010 is er een besluit genomen over de nieuwe samenwerkings- en besturingsstructuur voor Regio Rivierenland.

In 2009 spraken de Rivierenlandse gemeenten zich uit voor samenwerking en ook voor een nieuwe bestuursstructuur. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 is deze bestuurlijke structuur van kracht. Het is een structuur waarmee de gemeenten voor ogen hebben om op democratische en eenvoudige wijze besluiten te nemen. Deze nieuwe bestuursstructuur vraagt om een adequate - aangepaste - ambtelijke ondersteuning. Een ondersteuning waarbij beleid en uitvoering meer gescheiden zijn om het opdrachtgever- en opdrachtnemerschap vorm te geven en waarbij de programmaraden worden gefaciliteerd. Die ambtelijke ondersteuning wordt geboden door de drie diensten van Regio Rivierenland, AVRI (Afvalverwijdering Rivierenland), GGD Rivierenland(gemeenschappelijke gezondheidsdienst) en Bestuursdienst. De kernpunten van de nieuwe structuur zijn: een klein Algemeen Bestuur van uit iedere gemeente één lid, een onafhankelijk voorzitter, waarvan de leden verantwoording afleggen aan de eigen gemeenteraad. Daarbij een Dagelijks Bestuur van drie leden, dat zich bezig houdt met de organisatie en de bedrijfsvoering van Regio Rivierenland en verantwoording aflegt aan het Algemeen Bestuur. En tot slot vijf programmaraden, waarbinnen per programma wethouders van de deelnemende gemeenten op inhoud en proces de koers bepalen voor de samenwerking voor een periode van vier jaar. Uiteraard met een binnen de raden afgestemd programma. De wethouders leggen verantwoording over de koers en de besluiten af aan de eigen gemeenteraad. Een portefeuillehouder uit het Algemeen Bestuur zit een programmaraad voor en neemt een onafhankelijke positie in. Deze legt over de voortgang van het programma verantwoording af aan het Algemeen Bestuur. Binnen een programma wordt de opdracht geformuleerd (opdrachtgeverschap) voor de uitvoerende diensten van de regio, die als opdrachtnemer met een dienstverleningsovereenkomst de opdracht uitvoeren. burgemeester Tammes is de nieuwe voorzitter van zowel het Dagelijks Bestuur als het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland. Mevrouw Van Wamel is nieuwe secretaris.

Besturingsmodel AVRI

Het managementteam van AVRI heeft het bedrijfsplan 2009-2012 geïntroduceerd. Hierin staat hoe AVRI er in de toekomst uit moet zien. Het plan is gebaseerd op het INK-model; bedoeld om een zo onafhankelijk mogelijk beeld van de organisatie te krijgen, de volwassenheid te bepalen en verbeterpunten vast te stellen. De eerste ervaringen met het bedrijfsplan zijn zeer positief. Zo is op een eenvoudige manier de samenhang te zien tussen de (nieuwe) activiteiten en de resultaten die zij moeten opleveren voor de belangrijkste doelgroepen van AVRI. Ook de planningscyclus kunnen wij op deze manier makkelijk bewaken.

In het bedrijfsplan 2009-2012 zijn o.a. de volgende activiteiten/maatregelen opgenomen:

- het terugbrengen van het aantal transportbewegingen,
- het besparen van personele kosten door:

  - verdere mechanisering;
  - het optimaliseren van de planning en de inzet van direct personeel;
  - het terugbrengen van de kosten voor de inhuur van externe deskundigen.

- het efficiënter organiseren van de indirecte functies.

Ook zijn in het plan de mogelijkheden tot omzetverhoging geïnventariseerd. Deze worden in 2010 verder uitgewerkt. De AVRI-organisatie bestaat, naast de directeur, uit drie afdelingen. De directeur is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en beleidsontwikkeling.

GGD

De GGD richt zich op gelijke kansen op gezondheid voor alle inwoners van rivierenland, signaleert risico's bedreigingen en kwetsbare groepen. Dit door:

- realisatie van basistaken volksgezondheid voor de regio
- signaleren en monitoren van ontwikkelingen volksgezondheid
- adviseren aan gemeenten en andere relaties
- leveren van maatwerk op verzoek

De producten van de GGD zijn beschreven in het productenboek. Landelijk bestaat de discussie of de werkgebieden van GGD'en niet gelijkgetrokken zouden moeten worden met die van de veiligheidsregio's. Dat zou voor ons betekenen een samenvoeging met GGD regio Nijmegen. Ter voorbereiding op die discussie is door beide regio's gezamenlijk een rapportage opgesteld die dit najaar bestuurlijk wordt behandeld.

Stand van zaken Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP)

- Projecten in het sociale domein, zoals de Sociaal Economische gezondheidsverschillen (SEGV) en in de OGGZ/MO, bijvoorbeeld de tijdelijk nacht opvang van daklozen tijdens periode met vorst. En het opstellen van de regionale sociale agenda (in 2007 al afgerond).

- Projecten in de Nieuwe Hollandse Waterlinie: Fort werk aan 't Spoel, Molenkade gebied en Waterliniepad. Deze projecten zijn weliswaar vertraagd, maar nu in uitvoering en aan het eind van dit jaar deels afgerond.

- De herstructurering van de bedrijventerreinen Latenstein in Tiel en Paveijen in Culemborg.

- Ondersteuning in de start van projecten, zoals het inzetten van een gebiedsmakelaar in de Bommelerwaard en het ontwikkelen van visies voor Lingekwartier en het Veerweggebied (Culemborg).

- Het "waterfront van Heukelum" met herstel van de kade, bodemsanering en herinrichting van de jachthaven.

Economie

In het komende decennium zal in Rivierenland nog ruim 240 hectare nieuw bedrijventerrein worden ontwikkeld. Dat kan meer worden als de gemeenten er in slagen om de centrale ligging van Rivierenland economisch goed te benutten en met name bedrijvigheid uit de sector transport en logistiek naar de regio te halen. Na 2020 zal de vraag naar bedrijventerreinen flink gaan dalen. Daarnaast spannen de gemeenten zich in om op korte termijn 160 hectare verouderd en niet meer goed functionerend bedrijventerrein op te knappen (herstructurering). Dat zijn enkele belangrijke uitkomsten van het EPO (Economisch Programmerings- en Ontwikkelingsdocument), dat de gemeenten het afgelopen jaar in onderlinge samenwerking en met de provincie hebben opgesteld.

RAAK (Rivierenlands Actieprogramma Arbeidsmarkt Kansen)

De Regiegroep RAAK heeft het programma voor de periode 2008-2011 toegespitst op vijf speerpunten. Deze speerpunten vormen de doelen waarbinnen de gezamenlijke activiteiten en projecten ontwikkeld en uitgevoerd worden. Dit zijn:

1. Verbetering aansluiting onderwijs, bedrijfsleven en arbeidsmarkt
2. Realisatie van praktijk-leer afspraken met bedrijfsleven en onderwijs
3. Versnelling uitstroom uitkeringsgerechtigden naar reguliere arbeid
4. Activering van verborgen arbeidspotentieel richting arbeidsmarkt
5. Stimulering toepassing levensfasegericht personeelsbeleid

Eén van de belangrijkste doelstellingen van het programma Jong-leren in de crisis is het terugdringen van de werkloosheid onder jongeren. Dat is een behoorlijke opgave, want bij de samenstelling van het programma Jong-leren in de crisis luidde de prognose dat het jeugdwerkloosheid in Rivierenland in de periode tot en met 2011 zou verdubbelen van 458 (mei 2009) tot ruim 900. De jeugdwerkloosheid in Rivierenland bedroeg, mede dankzij de inspanningen van het programma Jong-leren in de crisis, in april 2010 nog 614 personen. Dat is een stijging van 38,3% ten opzichte van april 2009. Daarbij is de verwachting dat het aantal werkloze jongeren – ook in Rivierenland - in de komende maanden nog zal oplopen door de schoolverlaters die zich melden op de arbeidsmarkt. Kansrijke sectoren (volgens de prognose van UWV werkbedrijf en COLO) zijn; de zorg, overige zakelijke dienstverlening, horeca, handel en de groene sector. In sectoren als de procestechniek, facilitaire dienstverlening, horeca, carrosserie (schadeherstel), techniek met name onderhoud en service, de verssector (vlees, vis, groente en fruit) en de gezondheidstechniek (optiek, tandtechniek, audiciens en orthopedie) zijn volgens de prognose ook nog voldoende leerplaatsen. Meer informatie hierover volgt in een nieuwsbrief van september 2010.

Jeugd

Start voorbereiding regionale samenwerking Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Een landelijk dekkend netwerk. Minister Rouvoet heeft voor ogen dat er in 2011 een landelijk dekkend netwerk van Centra voor Jeugd en Gezin is. Dat kan in een gebouw, maar een samenwerkingsverband van organisaties is ook een optie. Waar het om draait in het CJG is dat voor jeugd en opvoeders op een laagdrempelige manier informatie en advies beschikbaar is, dat opvoedingsondersteuning gemakkelijk vindbaar en verkrijgbaar is en dat zorg goed gecoördineerd wordt aangeboden.

2. Regionaal Archief Rivierenland

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester en 1 raadslid
Dagelijks bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats
Tiel

Doelstelling
Het Regionaal Archief Rivierenland is het historisch informatie- en documentatiecentrum voor de gemeenten Tiel, Buren, Culemborg, Geldermalsen, Neerijnen en Neder-Betuwe. Het doel is het gemeenschappelijk beheren van de archiefbewaarplaats (en) van de deelnemers en van de naar die archiefbewaarplaats(en) overgebrachte archiefbescheiden, alsmede het toezicht op het beheer van de niet naar die archiefbewaarplaats (en) overgebrachte archiefbescheiden. Tevens worden diensten verleend aan het publiek alsmede aan de deelnemers.

Financieel belang
De kosten van het Regionaal Archief Rivierenland worden grotendeels gedragen door bijdragen van de deelnemende gemeenten en bijdragen van de Provincie. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2010 bedroeg het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdrage € 1.767.000, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 310.000 betrof. Inmiddels is het deel van Neder-Betuwe voor 2010 bijgesteld naar € 176.000. De reden van de verlaging van de gemeentelijke bijdrage heeft te maken met de vertraagde nieuwbouw van het Regionaal Archief Rivierenland. en. Voor 2011 is vooralsnog een gemeentelijke bijdrage geraamd van € 264.000.

Ontwikkelingen
Vanwege het structurele ruimtegebrek van het Regionaal Archief Rivierenland is in 2008 na een lange voorbereiding besloten om nieuw te bouwen aan de Teisterbantlaan te Tiel samen met de Christelijke Woningbouwcorporatie Tiel. In het voorjaar van 2010 is een aanvang genomen met de nieuwbouw en de oplevering vindt plaats najaar 2011. In de begroting van Neder-Betuwe is rekening gehouden met een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in verband met de nieuwbouwplannen van het Regionaal Archief Rivierenland tot een bedrag van € 240.000 jaarlijks.

Door toetreding van de gemeente Geldermalsen en Neerijnen tot de gemeenschappelijke regeling zullen de exploitatielasten per gemeente verminderen. Deze vermindering houdt in dat het bedrag per inwoner geleidelijk lager wordt en voor alle zes de deelnemende gemeenten gelijk zijn. Deze vermindering is meegenomen in bovenstaande gemeentelijke bijdrage van € 240.000 per jaar.

3. Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester

Vestigingsplaats
Nijmegen

Doelstelling
De Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid is per 1 januari 2004 ontstaan uit het samenvoegen van de onderdelen Regionale Ambulancevoorziening Gelderland-Zuid (RAV), de Gemeenschappelijke Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Gelderland-Zuid (GHOR) en de Regionale Brandweer Gelderland-Zuid (RBGZ). In 2009 zijn de drie oorspronkelijke onderdelen uitgebreid met de onderdelen het Veiligheidsbureau en de Gemeenschappelijke Meldkamer Gelderland-Zuid (GMK).

Vanaf 2007 werd echter steeds vaker gesproken over Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Hiermee werd vooruitgelopen op de bekrachtiging van de Wet op de Veiligheidsregio. In februari 2010 is deze wet door de Eerste Kamer aangenomen, en naar verwachting zal deze op 1 oktober 2010 van kracht zijn (geworden). Als alle gemeenteraden de nieuwe tekst van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Gelderland-Zuid hebben goedgekeurd kan officieel de naam worden aangepast.

De doelstelling van deze gemeenschappelijke regeling is het behartigen van belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid door o.a. uitvoering te geven aan de volgende taken:
- Het onder alle omstandigheden bewerkstelligen van een uitvoering van de werkzaamheden ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.
- (Laten) uitvoeren van het vervoer van zieken en ongevalslachtoffers (incl. registratie).
- Het voorbereiden en bewerkstelligen van geneeskundige hulpverlening bij rampen.
- Inventariseren en analyseren gemeenteoverschrijdende risico's op het gebied van fysieke veiligheid.
- Adviseren op het gebied van hulpverlening en veiligheid.
- Samenwerken met andere hulpverleningsdiensten.

Financieel belang
De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling Hulpverlening en Veiligheid Gelderland-Zuid worden gedragen door hoofdzakelijk bijdragen van het Rijk, bijdragen van Provincie, bijdragen van zorgverzekeraars en bijdragen van gemeenten. De verdeling van de algemene kosten, alsmede de specifieke kosten, die gemaakt worden ten behoeve van de deelnemende gemeenten, geschiedt naar evenredigheid van het aantal inwoners.

In 2010 bedraagt het totaal van de geraamde gemeentelijke bijdrage € 4.039.130, waarvan het deel van Neder-Betuwe € 171.697 betreft. Vooralsnog is de gemeentelijke bijdrage voor 2011 geraamd op een bedrag van € 166.957.

Ontwikkelingen
- Per 1 januari 2009 is de tijdelijke status van het veiligheidsbureau omgezet in een definitieve status en is het veiligheidsbureau een vast onderdeel van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Momenteel ligt er een voorstel Besluit Veiligheidsregio's (algemene maatregel van bestuur, behorende bij de Wet op de Veiligheidsregio's) bij de eerste kamer. Het ontwerp van het Besluit veiligheidsregio's stelt nadere regels aan de veiligheidsregio's en de brandweer. Zo zijn bijvoorbeeld de basisvereisten crisismanagement en de aanrijdtijden van de brandweer opgenomen. In het besluit wordt het basisniveau vastgesteld waaraan de organisatie en taken van de regio's en de brandweerzorg moeten voldoen. De doelstelling van het besluit is het verzorgen van uniformiteit in de organisatie en de prestaties van de regio´s. Uniformiteit is van belang voor het mogelijk maken van interregionale bijstand en bovenregionaal optreden. Tevens ligt bij de eerste kamer een voorstel Besluit Personeel Veiligheidsregio's (algemene maatregel van bestuur, behorende bij de Wet op de Veiligheidsregio's). Het besluit werkt het wetsvoorstel veiligheidsregio's verder uit op het gebied van eisen aan personeel. Samen met het besluit veiligheidsregio's vormt dit een volledig stelsel van nadere kwaliteitseisen.
- Het rampenplan van de gemeente Neder-betuwe is in juli 2009 opnieuw vastgesteld. Het nieuwe rampenplan is opgesteld aan de hand van regionaal ontwikkelde modellen, die reeds een voorloper zijn van het Regionaal Crisisplan. De veiligheidsregio's zijn volgens de Wet op de Veiligheidsregio's verantwoordelijk voor de regionale crisisbeheersing. Daarvoor moeten zij verplicht een regionaal crisisplan opstellen. In dat plan staat hoe zij een regionale en multidisciplinaire crisisbeheersingsorganisatie inrichten om crises het hoofd te bieden. Het Referentiekader Regionaal Crisisplan geeft richtlijnen voor het landelijk en eenduidig inrichten

van een regionale crisisbeheersingsorganisatie in de Veiligheidsregio. De veiligheidsregio Gelderland-zuid is gestart met het opstellen van het regionale crisisplan, de uitgangspunten voor het op te stellen beleidsplan zijn geformuleerd. Voor het opstellen van het crisisplan zijn projectgroepen opgezet. De gemeente Neder-Betuwe is tevens reeds geconsulteerd met het op te stellen risicoprofiel.

- Op Rijksniveau was vorig jaar de voorbereiding van de *Wet op de Veiligheidsregio* de meest belangrijke ontwikkeling. De *Wet op de Veiligheidsregio* is vastgesteld door de eerste kamer. De wet treed in werking per 1 oktober 2010. De *Wet op de Veiligheidsregio* integreert de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). Ook bevat het de verankering van het beleid over de informatie- en communicatie-voorziening bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing zoals verwoord in het kabinetsstandpunt Adviescommissie Coördinatie ICT Rampenbestrijding (ACIR).
- Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de ambitie dat eind 2009 de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op orde moet zijn binnen de veiligheidsregio's. De veiligheidsregio's moeten in 2010 voldoen aan de in de Wet op de Veiligheidsregio's gestelde eisen voor de organisatie van de rampenbestrijding (basisvereisten crisismanagement uit de kwaliteits-AMvB[1]). Om deze ambitie te toetsen is het instrument 'Algemene Doorlichting Rampenbestrijding' omgevormd naar Rampenbestrijding Doorlichtings Arangement (RADAR). Op 17 september 2009 heeft de Inspectie OOV een praktijktoets in de veiligheidsregio Gelderland-Zuid gehouden. De gemeente Neder-Betuwe en de gemeente Druten hadden een grote rol tijdens de toets. Aanbevelingen vanuit deze toets worden regionaal en gemeentelijk opgepakt. Aanvullend aan de AMvB-toetselementen uit de nieuwe wet zal een tweetal andere onderwerpen uit de Wet Veiligheidsregio's, namelijk het risicoprofiel en het multidisciplinaire oefenen, door middel van thematisch onderzoek moeten bijdragen aan een meer volledig beeld van de wijze waarop de veiligheidsregio's zich op de rampenbestrijding hebben voorbereid.

[1] Algemene Maatregel van Bestuur.

4. Industrieschap Medel

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester, 1 wethouder en 2 raadsleden
Dagelijks bestuur : Burgemeester en 1 wethouder

Vestigingsplaats
Tiel

Doelstelling
Het industrieschap Medel heeft als doel de economische ontwikkelingen in de regio en onze gemeente te bevorderen middels het ontwikkelen en exploiteren van het bedrijventerrein Medel. Deze ontwikkeling wordt vormgegeven in gezamenlijkheid met de gemeente Tiel binnen de gemeenschappelijke regeling 'Industrieschap Medel' middels het participeren, voorbereiden en ondersteunen in het Dagelijks en Algemeen Bestuur van het Industrieschap, alsmede toetsen en beoordelen van ontwikkelingen die ons grondgebied raken.

Financieel belang
De gemeenten Tiel en Neder-Betuwe participeren in principe op gelijke basis. Indien door het Algemeen bestuur van industrieschap Medel een batig of een nadelig saldo over enig jaar ten goede aan, dan wel ten laste van de deelnemers wordt gebracht, dan geschiedt dit voor gelijke delen.

Ontwikkelingen

Jaarlijks vindt actualisatie van de grondexploitatie plaats. In verband met de kredietcrisis is door het algemeen bestuur van Medel besloten om de parameters betreffende kostenstijging en opbrengstenstijging aan te passen.

Door het bestuur zijn de parameters voor de GREX 2010 vastgesteld op 0%. Voor de jaren 2010, 2011 en 2012 is er aan de kostenkant geen kostenstijging doorgevoerd. Daarnaast is er door het bestuur voor gekozen om de stijging van de opbrengsten van de jaren 2011, 2012 en 2013 ook op nul te zetten. De onzekerheid die de huidige economische crisis veroorzaakt is hier debet aan. Mochten er de komende jaren positieve signalen komen die een stijging zal rechtvaardigen, dan zal bij de jaarlijkse aanpassing van de parameters hier rekening mee worden gehouden.

Uit de jaarstukken 2009 blijkt dat de exploitatie Medel 1 als risicovol kan worden aangemerkt. Dit blijkt onder andere uit de laatste grondexploitatie waarbij het resultaat sterk wisselt. Een positieve cashflow wordt pas in het laatste jaar van de GREX (2013) verwacht. Het financiële resultaat blijft erg afhankelijk van het al dan niet doorontwikkelen van Medel 2 (afronding) en het uitgiftetempo van het huidige terrein.
In 2011 zal het college met een voorstel komen voor de afronding van Medel.

5. Waterbedrijf Vitens N.V.
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Als aandeelhouder
Vestigingsplaats Velp
Doelstelling De klanten (o.a. inwoners van Neder-Betuwe) voorzien van kwalitatief goed drinkwater tegen een zo laag mogelijke prijs.
Financieel belang De gemeente Neder-Betuwe bezit, na omzetting van de preferente aandelen in een achtergestelde lening, 16.023 (0,28%) gewone aandelen van € 1 nominaal.
Ontwikkelingen Vitens heeft in 2010 wederom haar drinkwatertarieven voor huishoudens gelijk gehouden. De drinkwatertarieven maken onderdeel uit van de Vitens-begroting 2010. Daarbij gaat Vitens fors investeren in de verduurzaming van haar productieprocessen. Het bedrijf verwacht binnenkort de start aan te kondigen van een project waarmee de uitstoot van broeikasgassen met 30% ten opzichte van peiljaar 2008 wordt teruggebracht. Tevens verwacht Vitens in 2010 te investeren in de leveringszekerheid. In totaal gaat het bedrijf 110 miljoen euro in 2010 investeren.

6. Lander, werk & integratie

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder, 1 raadslid en 1 burgerraadslid
Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats
Geldermalsen

Doelstelling
Lander behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening en langdurig werklozen met een forse afstand tot de arbeidsmarkt.

Financieel belang
De totale gemeentelijke bijdrage 2009 van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Lander, werk & integratie is nihil. De "bijdrage" bestaat momenteel uit de inkoop van de verschillende reïntegratietrajecten die ten laste komen van het werkdeel WWB.

Ontwikkelingen

Per 1 januari 2008 is de rol van de gemeenten door een wetswijziging in de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) fors versterkt. Gemeenten ontvangen de budgetten, in tegenstelling tot voorgaande jaren waarbij de werkvoorzieningschappen de budgetten ontvingen, en storten deze door naar Lander. Tevens zijn afspraken gemaakt over invloed van gemeenten op beleid en uitvoering en de daarbij behorende verantwoording van prestaties en resultaten. Ook het beheer van de wachtlijsten, invoering van cliëntenparticipatie en persoonsgebonden budgetten worden in samenwerking met gemeenten en Lander ingevuld.

7. Presikhaaf
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.
Vestigingsplaats Arnhem
Doelstelling Presikhaaf behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de sociale werkvoorziening.
Financieel belang De totale gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Presikhaaf bedraagt ongeveer € 19.000 op jaarbasis zolang de zittende WSW-werknemers in dienst blijven van Presikhaaf. Voor de gemeente Neder-Betuwe zal de gemeentelijke bijdrage alleen maar naar beneden bijgesteld worden vanwege de "uitsterfconstructie".
Ontwikkelingen Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

8. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe
Als aandeelhouder

Vestigingsplaats
Den Haag

Doelstelling
De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijke belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak.

Financieel belang
Neder-Betuwe heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op 18.246 aandelen van € 2,50.
Dit aandelenbezit heeft een duurzaam karakter.

Ontwikkelingen
De BNG achtte het eigen vermogen te groot en heeft derhalve totaal 1 miljard euro uitgekeerd aan de aandeelhouders (2006: 500 miljoen euro en 2007: 500 miljoen euro). Zodoende is er sprake van een aanzienlijke daling van het eigen vermogen. Voor Neder-Betuwe heeft dit geresulteerd in een uitkering van € 163.000, zowel over 2006 als 2007 (verwerkt in de jaarrekeningen 2006 en 2007). De toekomstige resultaten van de BNG zullen structureel lager uitvallen. Hogere financieringslasten ten gevolge van de extra uitkeringen aan de aandeelhouders in 2006 en 2007 klinken hierin door.

Ondanks de uiterst moeilijke marktomstandigheden wist de bank de kredietverlening aan de kernklantengroepen – decentrale overheden, woningcorporaties en zorg- en onderwijsinstellingen - nagenoeg ongestoord te continueren. Het marktaandeel bij deze klantengroepen en het bedrag aan verstrekte langlopende leningen zijn daardoor in 2009 nog hoger uitgekomen dan in het jaar ervoor. De triple-A ratings van de bank zijn herbevestigd en het vertrouwen van beleggers in BNG bleef gehandhaafd.

De nettowinst na belastingen van BNG over 2009 bedraagt EUR 278 miljoen (2008: EUR 158 miljoen). Over 2009 is een dividend vastgesteld van EUR 139 miljoen, een pay-out van 50 procent. Het dividend bedraagt EUR 2,49 per aandeel van EUR 2,50 (2008: EUR 1,42 per aandeel). Middels de 1e bestuursrapportage 2010 is de meevaller van het hogere dividend reeds meegenomen.

BNG ziet het jaar 2010 met vertrouwen tegemoet. Het renteresultaat ligt naar verwachting om en nabij het niveau van 2009. Gegeven het fragiele economische herstel en alle overige onzekerheden, acht de bank het evenwel niet verantwoord een uitspraak te doen over de nettowinst 2010.

9. Regio Arnhem in liquidatie
Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe Wordt geen gebruik van gemaakt vanwege uitsterfconstructie.
Vestigingsplaats Arnhem
Doelstelling N.v.t.
Financieel belang Aangezien de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie verkeerd betreffen de nog te maken kosten voor de komende jaren (tot en met 2012) alleen personele kosten met betrekking tot voormalig personeel. De gemeentelijke bijdrage van Neder-Betuwe aan de gemeenschappelijke regeling Regio Arnhem in liquidatie is met ingang van 2009 komen te vervallen.
Ontwikkelingen Er is sprake van een 'uitsterfconstructie'. De gemeente heeft recht op een zetel in het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling, maar maakt daar geen gebruik van.

10. Casterhoven (CV)

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : Burgemeester
Dagelijks bestuur : Door de 3 deelnemers aangestelde directie

Vestigingsplaats
Geffen

Doelstelling
De opgerichte vennootschap Casterhoven (Gemeente Neder-Betuwe / Bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV / Van Grootheest Projekten BV) heeft ten doel: het risicodragend uitvoeren van de grondexploitatie voor het plangebied Kesteren-Zuid, door middel van het verwerven van gronden, het bouw- en woonrijpmaken van gronden, het realiseren van binnenwijkse voorzieningen, het uitgeven van bouwrijpe kavels en gronden voor de reallisatie van woningen (waaronder begrepen: appartementsrechten) en andere bebouwing, overdracht van binnenwijkse voorzieningen aan de gemeente en dergelijke, en voorts al degene wat tot het voorgaande kan dienen, zulks in de meest ruime zin.

Financieel belang
De 3 partijen (gemeente Neder-Betuwe, bouwbedrijf Gebroeders van Wanrooij BV en Van Grootheest Projekten BV) participeren op gelijke basis. De winsten of verliezen worden derhalve ook gelijkmatig over de 3 partijen verdeelt.

Om de totale financieringsbehoefte van Casterhoven zekerheid te geven heeft de gemeente Neder-Betuwe een garantiestelling afgegeven tot maximaal € 22 miljoen.

Per 1 september 2010 heeft er binnen de CV Casterhoven voor € 13,5 miljoen aan investeringen plaatsgevonden.

Ontwikkelingen
Het project Casterhoven kent na het aantrekken van een financiering haar eigen financiële afwikkeling. Deze is vastgelegd in de grondexploitatie. Het uiteindelijke resultaat zal conform financiële verhouding over partijen worden verdeeld.

Met de huidige parameters en uitgangspunten (2010) kent de grondexploitatie een positieve winstverwachting. Het financiële resultaat is afhankelijk van de doorontwikkeling van Casterhoven en het uitgiftetempo van het gebied. Gezien de resultaten van de woonvisie 2010 komt met name de woningproductie (gedwongen fasering) onder druk te staan.

11. Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal

Vertegenwoordiging gemeente Neder-Betuwe

Algemeen bestuur : 1 Wethouder
Dagelijks bestuur : 1 Wethouder

Vestigingsplaats
Kerk-Avezaath

Doelstelling
Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemende gemeenten op het terrein van de openluchtrecreatie en het toerisme in het gebied, zulks met bestemming van het landschappelijk karakter. Middels aandeelhouderschap in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied (met handelsnaam Uit®waarde) wordt getracht deze doelstelling te realiseren. Voor alle duidelijkheid, het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal is voor de gemeente Neder-Betuwe de verbonden partij en niet de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied. De B.V. recreatiemaatschappij is een verbonden partij voor het recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal.

Financieel belang
De provincie en gemeenten hebben in het kader van de verzelfstandiging die in 1999 heeft plaatsgevonden (ontstaan B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied met handelsnaam Uit®waarde) hun bijdragen in de exploitatietekorten afgekocht met als uitgangspunt dat de nieuwe organisatie zichzelf moet bedruipen.
De gemeente Neder-Betuwe heeft in 2008 voor de laatste maal een afkoopsom betaald (€ 158.000) aan recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal en levert vanaf 2009 geen financiële bijdrage meer.

Ontwikkelingen
In de jaarrekening van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal zijn uitsluitend nog de waarde van de deelnemingen in de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied en Avezaath B.V. verantwoord. Alle operationele activiteiten met financiële consequenties worden door de B.V. Recreatiemaatschappij Rivierengebied uitgevoerd zodat er in de administratie van het Recreatieschap Nederrijn, Lek en Waal geen mutaties meer plaatsvinden.

PARAGRAAF 6: GRONDBELEID

Algemeen
Het grondbeleid van de gemeente Neder-Betuwe heeft grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse woningbouwprogramma's en gebiedsontwikkelingen. Het gaat dan om het verwerven van grond, het (tijdig) inzetten van grondbeleidsinstrumenten, het opstellen en beheersen van grondexploitaties, kostenverhaal en grondprijsbeleid. Het gemeentelijk grondbeleid omvat tevens de strategische visie en doelstellingen op het gebied van grondzaken en met name gebiedsontwikkeling. Het grondbeleid is geen doel op zich maar dienstbaar aan de gemeentelijke doelstellingen.
Het wordt ingezet om doelstellingen van de andere beleidsaspecten binnen de gemeente mede mogelijk te maken. Denk hierbij aan ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, economie, verkeer en vervoer, sport en recreatie e.d.
Het grondbeleid heeft een grote impact op ons financieel resultaat. Maximale aandacht zal besteed worden aan het beperken van de financiële risico's bij de uitvoering van vastgestelde plannen.

De paragraaf grondbeleid bestaat uit de onderdelen:
- beleid;
- strategische visie;
- financiële positie;
- reserves;
- overig.

Beleid
Vanwege diverse wetswijzigingen en de huidige onzekere economische vooruitzichten ten opzichte van 2007 zal de huidige nota grondbeleid van 2007 worden geactualiseerd. Eind 2010 wordt deze aan de raad ter vaststelling aangeboden. Tevens zullen wij voor 1 december 2010 alle risicovolle grondexploitaties, exploitatieovereenkomsten en strategische gronden in beeld brengen en dit afzetten tegen de strategische financiële positie die de gemeente wil hebben. Van belang zijn in dit kader de volgende beleidsmatige uitgangspunten binnen de gemeente Neder-Betuwe:

1. Het grondbeleid van de gemeente is dienstbaar aan de gemeentelijke doelstellingen:
2. De gemeente voert een facilitair grondbeleid en actief indien mogelijk;
3. De gemeente wil de regierol optimaal benutten bij het vervullen van de (ruimtelijke) ontwikkelingen;
4. De gemeente hanteert een afwegingskader voor haar grondbeleidstrategie waarbij de vermogenspositie van de gemeente de mate van regie, grondposities, beïnvloedbaarheid van de huidige plannen en een risicoafweging bepalen op welke wijze deelname aan ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden;
5. Bij de vaststelling van haar grondbeleidstrategie hanteert de gemeente het afwegingskader en de beslismodellen voor samenwerkingsvormen uit de 'Reiswijzer Gebiedsontwikkeling 2009' van het Rijk.
6. Bij een lopende grondexploitatie waarbij een negatief resultaat verwacht wordt, wordt dit resultaat binnen de grondexploitatie opgevangen. Het verwachte nadeel wordt als negatief resultaat in de boekwaarde verwerkt en ten laste van de algemene reserve van het Grondbedrijf gebracht;
7. Conform het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) moet winst worden genomen indien gerealiseerd. In de praktijk is dit voor zover de boekwaarde van een complex negatief is en voor dat deel dat de negatieve boekwaarde hoger is dan de nog te maken kosten;
8. Een complex (grondexploitatie) wordt afgesloten wanneer alle werkzaamheden in uitvoering zijn voltooid.

Kenmerken van actief en faciliterend grondbeleid
Bij de toepassing van een ***actief*** grondbeleid vervult de gemeente een dominante en actieve rol: zij neemt initiatief om gronden te verwerven, maakt bouwrijp en geeft kavels uit. Daarmee neemt een gemeente een sturende rol in zowel de productie als de exploitatie van gebiedsontwikkelingen.
Omdat bij een actief grondbeleid financiële risico's aanzienlijk (kunnen) zijn dient het weerstandsvermogen van voldoende omvang te zijn.

Ingeval van ***faciliterend*** grondbeleid heeft de gemeente een sturende en rol. Zij stelt kaders aan de voorgenomen ontwikkeling door private partijen. De grondverwerving en exploitatie laat zij aan deze partijen over. De kosten die de gemeente maakt om de voorgenomen ontwikkeling mogelijk te maken verhaalt zij op de private partij(en). Een groot voordeel van het facilitair grondbeleid is dat het investeringsrisico sterk wordt gereduceerd.

Grondprijsbeleid
Uit het streven om een actief grondbeleid te voeren vloeit voort dat de gemeente voor de bepaling van grondwaarden en uitgifteprijzen, de residuele grondwaardeberekening hanteert. Dat wil zeggen dat er marktconforme grondprijzen voor woningbouw en bedrijfsgrond worden gehanteerd.

Afstoten vastgoed
Bij de gemeente is het afstoten van onroerende zaken aan de orde als dat onroerend goed de relevante functie voor de gemeente heeft verloren en bovendien niet via functiewijziging en/of herstructurering op andere wijze ten nutte van de gemeente ingezet kan worden.

Restgroen
Openbaar groen dat geen essentiële groenwaarde (meer) heeft voor de (woon)omgeving wordt in de regel "op verzoek" verkocht. Voor restgroen wordt een tevoren vastgestelde prijs gehanteerd.

Wettelijke instrumenten
De gemeente beschikt over een drietal wettelijke instrumenten voor het voeren van haar grondbeleid:
- Wro afdeling6.4 (grondexploitatiewet).
- Onteigeningswet.
- Wet voorkeursrecht gemeente (Wvg).

Wro artikel 6 (grondexploitatiewet).
Op grond van de grondexploitatiewet heeft de gemeente een instrument in handen waarbij zij haar kostenverhaal van verzekeren door middel van privaatrechtelijke dan wel publiekrechtelijke overeenkomst. De grondslag hiervoor is het exploitatieplan. Met het privaatrechtelijk spoor (de anterieure overeenkomst) heeft de gemeente de maximale onderhandelingsvrijheid. Kostenverhaal middels het publiekrechtelijk spoor is de gemeente gebonden aan de regels van het exploitatieplan en is zij daarmee beperkt in haar handelen. De gemeente streeft naar een kostenverhaal op basis van anterieure overeenkomst. Als basis voor deze onderhandelingen dienen de richtlijnen die gelden voor het exploitatieplan. Meestal wil de gemeente haar plankosten (apparaatskosten) verhalen. Voor de bepaling van de hoogte van de gemeentelijke plankosten heeft het ministerie van VROM voor de plankostenscan gekozen omdat deze objectief is, rechtzekerheid aan de eigenaren biedt en in geval van een procedure het aantal mogelijke geschilpunten bij een eventuele beroepsprocedure bij een exploitatieplan vermindert. De plankostenscan zal naar verwachting op 1 oktober 2010 in werkingtreden. De huidige plankostenscan wordt al door veel gemeenten gehanteerd. Vanaf medio 2010 hanteert de gemeente voor elke ontwikkeling waarbij sprake is van kostenverhaal voor de bepaling van de hoogte van het verhaalbare bedrag aan plankosten de plankostenscan.

Onteigeningswet
De gemeente tracht altijd eerst via minnelijke weg tot verwerving te komen en pas nadat gebleken is dat dit niet mogelijk is binnen redelijke termijn, wordt het instrument van onteigening ingezet teneinde daarmee de uitvoering van ruimtelijk beleid en/of de aanleg van infrastructuur te verzekeren. Tot op heden was het niet nodig dit instrument in te zetten.

Wet Voorkeursrecht gemeente (Wvg)
Indien de gemeente een voorkeursrecht zou vestigen verzekert de gemeente zich het recht (niet de plicht) om bij voorrang de door de eigenaar die wil vervreemden, de aangeboden grond te verwerven.

Financiële positie
Grondexploitaties geven een prognose van het eindresultaat. Het resultaat wordt beïnvloed door allerlei factoren, zoals onder ander de rente, inflatiecijfers of vertraging in de planvorming. De huidige kredietcrisis heeft een belangrijke negatieve invloed op de financiële resultaten van de diverse projecten. De gronduitgiftes blijven nu achter door de afnemende vraag op de woning- en bedrijvenmarkt door o.a. onzekerheid omtrent de hypotheekrente aftrek en investeringsplannen die bedrijven moeilijker kunnen financieren.

Naast deze algemene risico's kennen grondexploitaties ook specifieke risico's die in de risicoparagraaf nader benoemd worden. Op basis van het door de gemeente ingevoerde risicomanagement middels haar Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen 2007, geldt voor de gebiedsontwikkelingen dat:
- Van iedere (beoogde) gebiedsontwikkeling marktconforme grondexploitaties worden berekend.
- Alle grondexploitaties zijn voorzien van een gedegen risicoprofiel (gekwantificeerd in geld).
- Er een afdoende "Voorziening" is getroffen om als zich in de toekomst toch risico's voltrekken zoals deze uit actualisatie van de diverse exploitatie bekend zijn, opgevangen kunnen worden zonder het weerstandsvermogen van de gemeente aan te tasten.
- Er tenminste 1 x per jaar een meerjarenperspectief grondexploitaties aan de raad wordt voorgelegd waarin alle geactualiseerde planresultaten van de grondexploitaties zijn verwerkt.
- Zonodig tussentijds via een kredietwijziging (aanvullende nieuwe bepaling van de Commissie BBV) de raad gevraagd zal worden tot aanpassing van de betreffende grondexploitatie en de gevolgen daarvan naar reserve en weerstandsvermogen van de gemeente te doen verwerken.

Op grond van het huidige saldo van de algemene reserve grondexploitatie en de risico's welke de gemeente de komende jaren loopt is de reserve onvoldoende om eventuele negatieve resultaten uit de grondexploitatie op te kunnen vangen. Gevolg hiervan is dat tekorten rechtstreeks ten laste van de algemene reserve geboekt moeten worden.

PARAGRAAF 7: BEDRIJFSVOERING

Algemeen

De gemeente Neder-Betuwe levert een scala aan producten en diensten. Daarbij is een goede bedrijfsvoering van essentieel belang. In deze paragraaf geven wij inzicht in relevante ontwikkelingen m.b.t. de bedrijfsvoering voor zowel de ambtelijke als de bestuurlijke organisatie.

De bedrijfsvoering ondersteunt en faciliteert de uitvoering van alle gemeentelijke taken en activiteiten.
In de planperiode zal met name gewerkt worden aan een efficiënte, heldere en doelgerichte bedrijfsvoering waarin iedereen zijn rol kent en overeenkomstig handelt.
Zo zal bij 'natuurlijke' momenten nadrukkelijk worden stilgestaan bij de vraag: wat kan anders c.q. beter/is voldoende om het doel te realiseren. Ook zal de samenwerking met de gemeente Buren verder worden uitgebouwd op die terreinen waarbij efficiëntie voordelen en het verminderen van kwetsbaarheid de resultaten zijn.

Bedrijfsvoering is onderverdeeld in een afdeling Financiën en Control en een afdeling Middelen (bestuurs juridische zaken (bjz), communicatie, documentatie en informatievoorziening (div), informatie communicatie technologie (ict), personeel en organisatie (p&o).

Financiën en control

Evenals in de artikel 12 periode ligt er ook nu, in verband met de komende kerntakendiscussie en de bezuinigingen, grote nadruk op het financiële beleid en beheer van de gemeente.
Naast de ontwikkeling op het gebied van control zal de positionering van de administratieve organisatie en interne controle duidelijker worden.
Ook wordt meer aandacht besteed worden aan de verdere uitwerking van de financiële kaderstelling.

Er is een proces in gang gezet om de (financiële) doelstellingen te behalen die zijn uit te splitsen in de volgende doelen:

Wat willen we bereiken

A Een zo SMARTmogelijk beschreven begroting.
B Een juist, volledig en tijdig inzicht in budgetten;
C Risicoafdekking door het borgen van rechtmatigheid;
D Efficiënte en effectieve uitvoering van processen;
E Financiële kaderstelling actualiseren.

Wat gaan we ervoor doen?

A	1	Evalueren en heroverweging gebruik effect- en prestatie indicatoren.
B	1	Periodiek analyseren van de cijfers door de financieel consulenten in overleg met de budgethouders en budgetbeheerders; Signalering van overschrijdingen of onderschrijdingen van € 10.000 worden via een collegeadvies aan het college voorgelegd.
C	1	Uitvoeren van procesanalyse en procesverbetering, gericht op de inrichting van maatregelen en interne controles binnen de verantwoordelijke afdeling(en), om de inherente risico's te verminderen of te voorkomen, als onderdeel van het 'Ontwikkeltraject Procesmanagement'. Hierbij vastlegging in de Administratieve Organisatie (procesbeschrijvingen) en prioriteitstelling, die eind 2010 worden vastgelegd in het Actieplan 'Ontwikkeling Procesmanagement 2011'.
	2	Uitvoeren van verbijzonderde interne controles, gericht op de financiële rechtmatigheid, die zijn vastgelegd in het Onderzoeksplan. Doel is het handhaven van de jaarlijkse goedkeurende accountantsverklaring voor rechtmatigheid;
D	1	Uitvoeren van audits (college-onderzoeken) ten aanzien van de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de beleidsvoering en bedrijfsvoering, waaronder minimaal een doeltreffendheidonderzoek en een doelmatigheidsonderzoek conform de verordening ex artikel 213a van de Gemeentewet.
E	1	Herziening Financiële verordening (art 212) in 2011

Middelen

De primaire taak van de afdeling Middelen is om de organisatie professioneel te ondersteunen en te faciliteren. Informatievoorziening die tijdig, juist, volledig en betrouwbaar beschikbaar is, is essentieel voor de totale organisatie om efficiënt en effectief te kunnen presteren. Ook in het kader van 'het nieuwe werken' is het onderwerp informatievoorziening essentieel.
Daarnaast coördineert en voert zij het vastgestelde personeelsbeleid uit.
Middelen is veelomvattend, is als het ware de 'smeerolie' van onze organisatie.

Wat willen we bereiken

A Een professionele informatievoorziening
B Een evenwichtig personeelsbestand
C Heldere externe communicatie

Wat gaan we ervoor doen

A 1 Zaakgericht werken in 2011 implementeren.
2 Opstellen, vaststellen en uitvoeren van het geactualiseerde informatiebeleidsplan.
3 Invoeren van het elektronisch zakendossier en een digitaal 'klantvolgsysteem' voor de inwoners.
B 1 Uitvoeren van het in 2010 vastgestelde strategisch personeelsbeleid.
C 1 werken met de '5 beloften.nl'
2 Opstellen, vaststellen en uitvoeren van een klantenhandvest

Aanvullende algemene opmerking

De voorgestane bezuinigingen op de ambtelijke organisatie en de kerntakendiscussie zullen invloed hebben op de bedrijfsvoering. De concrete consequenties daarvan kunnen pas in beeld worden gebracht nadat de discussies over bezuinigingen e.d. gevoerd zijn.

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011 en Meerjarenraming 2012-2015

Besluitvorming

BESLUITVORMING.

De raad van de gemeente Neder-Betuwe;

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, d.d. 28 september 2010;

Gelet op het bepaalde in de Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten en het provinciaal Beleidskader Financieel toezicht.

B E S L U I T:

1. De begroting 2011 vast te stellen.
2. In te stemmen met de meerjarenraming 2012-2015

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 11 november 2010

de griffier,	de voorzitter
mr. J.C. Bouwman	ir. C.W. Veerhoek

gemeente
Neder-Betuwe

Begroting 2011
en
Meerjarenraming
2012-2015

Berekening EMU-saldo

BEREKENING EMU-SALDO

Centraal Bureau voor de Statistiek
Sector Financiële instellingen en Overheid
Antwoordnummer 25000, 2490 XA Den Haag

Vragenlijst
Berekening EMU-saldo
GEMEENTE Neder-Betuwe (1740)

Algemene gegevens:	
Gemeentenaam:	**Neder-Betuwe**
Gemeentenummer:	**1740**
Jaar:	**2011**
Naam contactpersoon:	
Telefoon:	
E-mail:	
Bestandsnaam:	**EMU11061740.XLS**

	Omschrijving	2010 x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2010, aangevuld met raming resterende periode	2011 x € 1000,- Volgens begroting 2011	2012 x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2011
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.627	-181	-261
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.933	2.012	2.028
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	964	1.271	1.456
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.206	5.394	478
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voorzover niet op exploitie verantwoord**			
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)			
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**			
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	2.236		
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo		**1.082**	**-2.292**	**2.745**